

המקח   שער י"ט   והממכר

שער י"ט כשהמוכר נתנה על הממכר שהניח מוס דבר לפנמו בין שיחנה לשייר לעלמו בגוף המכר ממש או בפירותיו שאם התנה בכך הוי מכרו קיים ועמכרו מוכר ושיירו הוי שיור כגו' (א) בן לוי ממכר פדהו לישראל ואמר לו ע"מ שמשער ראשון עלי מעשר ראשון פלו' לי ולבני יצחק לבניו ואמרינו ואמאי והא אין אדם נתנה דבר פלא בל לעולם ונתרן כיון דאל' ע"מ שיוריה שיירי' למקום מעשר ולא תעלה על דעתך הואיל ושאנו אומרים שיורי שיור למקום מעשר טיהא לו בגוף הקרקע כלום ולא רנה ליטול ולחלק עשור מן הקרקע עלמו טיהא הרשות בידו לפי טאו היה כך אוחו ישראל לא היה פוטור פירותיו באתו מעשר אלא לעולם אין לו ללוי בגוף הקרקע כלום אלא תשייר הוא אותו מקום מעשר לפירותיו שאין לו לישראל טובת הנאה מהם ואותו טובת הנאה פים לו לישראל שיירו הלוי לפנמו . [לא פי' הגאון אם ישראל זה מוכרו לאחר קתם אם כמו בן ים בו שיור ללוי או לאו] והיבא שאדם נתנה עם חצרו כשמוכר לו בית או פדה שיירתי לפנמי מקום פלו' בגוף הקרקע עלמו שיורו הוי שיור ויש לו לעשות באתו מקום כל מה שירנה בין לבנות בין לסתור כגו' . (ב) אמר ר"ל זאת אומרת המוכר בית לחצרו ואמר ע"מ שהדייטא עליונה שלי דיטא עליונה שלו למאי הלכת' רב זביר אמר שאם רנה לבנות על גביו בונה . ותדע דכל היבא שנתנה על דבר שאם לא היה נתנה אליו בתחלה לא היה בכלל המכר והנה לו תכחו בשמתנה עליו פלא יכנס במכר . וכל היבא שנתנה עליו דבר שאעפ"י שהיה שותק עליו ולא היה נתנה עליו לא היה כנכס במכר ובא והתנה עליו וקבל הלוואה את תכחו אם תפא ותאמ' מה הנאה יש לו באתו תנאי תדע דיש לו הנאה בפני עינינו . הענין הא' דלוי היה כופל יכול לבנות . כדגרסינן . (ג) אל' רבא לרב אחי ת"ס דאמ' ר"ל זאת אומרת המוכר בית לחצרו ואל' ע"מ שדייטא עליונה שלי דיטא עליונה שלו ואמרינו למאי הלכתא רב זביר אמר שאם רנה להוליא בה דזים מוליא . רב פפא אמר שאם רנה לבנות על גביו בונה . ואי ס"ד בם זמא לא קנה עומקא ורומא למה לי ע"מ . אהני ליה ע"מ דאי נפיל בני ליה . וענין השני טיש לו הנאה בתכחו . שאם התנה על דבר שאעפ"י שלא היה נתנה עליו לא היה כנכס במכר יש לו בה הנאה הדרך פלו לא היה נתנה כתי דלא הוי מכור ע"מ לא היה יכול לכנס אליו לא בלקיחת הדרך אבל אם התנה אותו התנאי אין לריך ליקח בו דרך כדגו' . (ד) ולא את הבור ולא את הדות אף על פי שכתב לו עומקא ורומא ולריך ליקח לו דרך דברי רבי עקיב' וח"א אין לריך ומורה רבי עקי' בזמן שאמר לו חת פלא שאין לריך ליקח לו את הדרך ואמר רב הור' א' רב . (ה) הלכ' כדברי חכמים ושמואל אמר הלכה כר' עקי' וח"א רב כחמן לרב הור' הלכתא כותין או הלכתא כותייכו וח"א הלכת' כותייכו דקרבינו לבי ריש גלותא דשביתי דיני . ותד' דכל היבא שנתנה לשייר לעלמו חפץ באתו

זר	שער י"ט	זהב
<p>(ב) ז"ב דף ס"ב ע"א והנה לפסק הלכה פ"ו ממעשרות הלכה י"ט ותמהני מטו"מ שסמיתו דין זה והולי סמנו א"ע על פה שהציוו ב"ע סי' ר"ד מיתרס דרש לקים סס צע"פ שדייטא בו' . ומש"ד ולא תעלה ע"ד בו' פלא משיר בו' שאין לו לישראל פלא טובו' הנאה בו' כנ"ל עי"ש בתום ד"ס ע"מ שכתבו דחמת המעשר שלו לגמדי אלא שעבר לו כס זה שיכול לעשר על פנק עי"ש ות"ש המגו' לא פי' פנאן פ' לא רלס-מרונו נישר הכל בסוף</p>	<p>(א) כשער . וענין עוד ע"ש הרמב"ם פ"ט פס' בתיבס ס' י"א וצטו"מ ז"ר סי' ס"א ס"ב ע"ש וצט"ז שם ס"א למד וצ"ד ס"ק י"ט . וענין ע"ש הרמ"ש כנ"ל צ"ב ות"ש פתום' במולין דף קל"ד ריש עמוד ב' .</p> <p>(ג) צ"ב סס זמס"ד ומדע' בו' לא פי' בכל בו' מינמ לא הוא ט"ס :</p> <p>(ד) צ"ב דף ס"ד ע"א :</p> <p>(ה) שם דף ט"ס ע"א :</p>	<p>(ז) שם :</p>

המקח שער י"ט והממכר מן

באחת ממכר שאע"פ שלא היה נכנס אוחו חפץ בממכר ויש גם חפצים אחרים כמותו שלא היו בני נכנסין בממכר והתנה ואמר הרי אני מוכר לך חוץ מחפץ פלוני לא תעלה על דעתך לומר כיון שלא הוליא אלא אוחו החפץ איהו לבדו יהיה עולא מכלל המכר והאחרים נכמתו ויבטו בכלל המכר אלא לעולם לא הוא מכור ולא אחרים בני מכורים אלא א"כ הזכיר במכר בביאור מפורט ולא עו' אלא אפילו שיאמר הריני מוכר לך הקרקע זה חוץ מחמי חפץ פלוני שהיית אומר בלבד כיון שא' לו חמי וחלקו בתנאו כיחא ליה סיק' הלוקח החמי האחר אפילו הכי כיון שהיה לו לפרט בפירוט חמי מכור לך וחמי שירתי לעצמי ולא פירט אוחו חמי בני לא היו נלקח וכ"ס שאחר החפצי הדומים לו כיון שלא הזכירם לא נכנסו בכלל המק' אבל ודאי וברור אם יבול מחלוקת ביניהם בכך שהמכור אומר לא מכרתי והלוקח אומר לקחתי חחרים לדמים ולשומ' בכדי שאין הדעת טועה והדמים יוכיח אם נכנס במקח אם לאו וכמו שהזכרנו • ועל הדא גרסו' (ה) בעא מניה רב הונא מרב שפת חוץ מחמי חרוב פלוני חוץ מחמי סדן פלו' מהו שאר חרובין ודחי לא קני מה שפייר באוחו חרוב קנו או לא קני א"ל לא קני • איתב' חוץ מחמי חרוב פלו' וחזן מחמי סדן פלו' לא קנה שאר חרובין הוא דלא קני הא מה שפייר באוחו חרוב קני א"ל לא קני ותדע דלא א"ל מדי עבודה לך חוץ מחמי פדה פלו' ההוא פלגא הוא דלא קני הא אחרית' קני לא לדמי הכא כמי לדמי • והיכ' שהוא מוכר את הממכר ומתנה לפייר א' מן החפצי' פיס צו כגון שמוכר פדה ומתנה לפייר דקל א' א"כ הוא אוחו דקל יותר חשוב שבכלן אמרינן כיון שלא נחן עיניו אלא באוחו החשוב טובא בדעתו היה שיהיו כלן מכורים אלא רצה להוליא חשוב שביניהם ואם אוחו שפייר היו רע מכלן הרי זה לא נכנס במכר ולא א' מהם לכיון שהשליך ידו על גרוע שבכלן דומה הדבר כאדם שאומר לא אתן לך פרוט' דאין בלבו לומר פרוטה הוא דלא אתן הא יותר אתן אלא לא פרוטה אתן ולא יותר משהו פרוט' אתן כדג' • (ו) לבד מדקלא פלגי' אי טובא הוא לדידיה שפייריה אי בישא היא כל שכן הגך • והיכא שמכר פדה במה שיש בתוכו והתנה ואמר לבד מן האילנין שבתוכו א"כ יש צו אילנין לא נכנסו אוחו אילנות במכר ואם לא היה עם אילנות היה עם כל האילנין מכרם כמי • לא נכנס במכר דאמרינן בשביל הכרם רצה לומר ואם לא היה עם לא אילנות ולא כרם והיו עם דקלים בלבד לא נכנסו הדקלי' דאמר' בשבילם רצה לומר • אבל אם היה עם דקלים ואילנות והוא לא התנס אלא לבד מאילני האילנות אינן במכר והדקלים יהיו במכר ואם לא היה עם אלא כרם ודקלים וא' לבד מאילני אמרינן שהכרם הוא דאינו מכור אבל הדקלים מכורים כדג' • (ז) לבד מאילני אי דאית ליה אילני לבד מאילני אי דאית ליה גופני לבד מגופני ואי אית ביה דקלי לבד מדקלי אילני ודקלי לבד מדקלי דקלי וגופני לבד מגופני ותדע דהיכא שמתנה לפייר האילנות לפניו יש מהם שמהם משויירים ויש מהם שמתכנסו במכר תריע בדקלים כל שהוא צריך חובליה דזה הוא החבל שעולים בו דאין יכול ללקוט מהם אלא הכי הוא דאינו מכור ומשאר אילנות כל שהגדיל כ"כ שהפרה והעול שכל גבה יכול לעבו' מחמתו ואינו מונעו כדג' • (ח) כל שעולים לו בחבל הוא סיור דיני גולה אעכו כל שהפעל כובטו היו סיור ואיך לא היו סיור ולא פליגי הא בדקלי הא באילני • ומי סקכה שבי אילנות בתוך אילנותיו של קצרו

(א) שם דף ע' ע"ג והם גרסין ר' אשא בר ר' הונא וסי' לרבינו נוסחא אחרת ועיי' ש' בשו"ט ד"ה סוף פסוק :
 (ב) שם דף ע"ג ע"ג והיכא שמכר בו א"כ יש צו כ' תיבת פ"ג פ"ג ו"ל א"כ יש צו :
 (ג) שם דף ע"ג ע"ג והיכא שהכרם שם :
 (ד) שם דף ע"ג ע"ג :

המקח   שער י"ט כ'   והממכר

חברו לא קנה עמהם קרקע ולא כלום וכמו שכתבנו. אבל מי שקנה שלשה אילנות קנה עמהם קרקע וכמו שכתבנו. ומי שמכר אילנות מרובי והתנה ששייר לפגמו שני אילנות הרי זה שייר קרקע עמהם מה שהיה סביבות האילנות כפער שרריך לעמוד הלוקט עם שלו כדג' . (ט) אמר רב הונא אף על גב דאומר רבנן הקינה שני אילנות בתוך של חברו לא קנה עמהם קרקע מבר קרקע ושייר שני אילנות לפגמו יש לו קרקע ואפילו לרבי עקיב' דאמר מוכר בעין יפה מוכר ה"מ גבי בור ודוח דלא מכחשי בצרעה אבל אילנות דקא מכחשי בצרעה סיורי שייר דאי לא ח"ל עקור אילנך שקול וזיל אחת מאל שני תנאים שאלם מתגר במה שמשוייר. שהתנאי הא' יש לו דין בפני עצמו . חדע דסיכא שמתנה הריני מוכר לך קרקע זה ע"מ שיהא לי בפירותיו כך וכך כל שנה לא שנת שיטתו אותו קרקע ביד הלוקח לא שנת שמכ' אותו לאחר ויאל מידו. לא יאל אותו קרק' גשעבוד המוכר במה שהתנה בו לפולס לא הרי הוא משועבד לאותן פירות . אבל היכ' שמתנ' ואומר הריני מוכר לך קרקע זה ע"מ שתתן לי מפירותיו כך וכך כל שנה ושנה כל זמן שהוא בידך אם גם אחר ולקחו מלוקח ראשון אין לעובר על לוקח שני בלו. מחא' שיאל מידו כדג' . (י) ואם אמר לו כל זמן שיהא זו בידך וחזר ולקחה אין לו עליו כלום . חדע דלא שנת שיטתו מוכר על הלוקח כמשוייר במכר פוס דבר בלשון סתם או ששיי בלשון ע"מ הכל סיור הוי וכגון סלמ' מכרתי פרדס זה חן מדקל א' שבו או שיאמר ע"מ שפירות דקל היוצא לי כל שנה ושנה דלא הלשונות יזכהו לשון סיור כדג' . (יא) המוחזק לגכרי ולבסן פטור מן הממכרות והמשתתף עמהם לרדך לרפוס ואם אמר לו חן מן הממכרות פטור מן הממכרות . ורמיהי ע"מ שהממכרות שלי כוחן לכל כהן שירנה ומשני ע"מ אחת קרנית חן סיורא ע"מ לאו סיורא ורמיהי ע"מ שהממכרות שלי הממכרות שלו בהא פליגי מד סבר ע"מ סיורא הוא ומד סבר ע"מ לאו פ' יא . וגרסין . (יג) כמי ע"מ שמתגר ראשון שלי עמגר ראשון שלי דלמא ליה מקום מעגר סיורי סיוריה שמתעין מניה דע"מ סיורא היא :

שער כ' מה שכתבנו במכר ומה שאינו כגון כממכר סתם ואינו מער' בפני כל מה העניינים שרריך למרע ועכין זה מתחלק לשני עניינים . התנן הא' כגון שהמוכר שומד על גביו ורואהו . והענין הב' הזה קנו מפרטים אותו בשטר כ"ג . הראשון מתחלק לשני חלקים היכ' שהמוכר והלוקח עומדים על הסעבר . זה רואהו מוכר וגו' חו' מה שלוקח צבאו לית דין ולית דין . והחלק השני כגון שעותדי' על המכר ולא פירושו בצבור כל הדברים שהיו לרבים לפרט חדע שגבן אלו העניינים הזכירו מהם ה"ל ממה שאל' יכול להתלמד מהם דש דברים הגכנס' במכר ויש דברים שאין נכנס' במכר וכתלמוד מן הלשון שאמר המוכר בפעת מכירה אם אלו רואי' אותו לשון שהכל הוא מכור הרי הכל מכור ואם אין אלו יכולין להתלמד מן הלשון הרי אלו חתרים . מכהג התקיימות שהמכר נמכר ועל אותו מכהג של פוקים ואין ללוקח הזה כי אם עש פנהגו לפעוה כדשע' אלו הדברים שהרי אלו רואים לדברים שיש להם עם פהוללים אחר מכהג הקריאה ונדחו

(ט)   טס דף ע"ט עמוד א' :
 (י)   ז"ג דף ס"ג ע"ט :
 (יא)   טוין דף ק"ג ע"א :
 (יג)   טס דף קל"ד ע"א ומיין ז"ר סי' ס"א סעיף ג' ע"ב
 ותפ"ן ומ"א טס :
 ז"ג דף ס"ג ע"א ותפ"ן ואלעזר ל' הוא ע"א
 ואל' דלמתיק :

המקח שער כ והממכר מד

בו כל מכן שראוי שגדניו כמנהג הסוקים והתגרי' בענין מכירתם כדגרסינן. (א) אמר רב נחמן אמר רבה בר אבון המוכר בית לחצרו בצורני גדולה אף על פי שחצר לו מלרים החלוכי' מלרים הרחיצ לו והיכי דמי אי בית' דקרו לבית בית ולבירה נמי בירה בית זבין ליה בירה לא זבין אלא דקרו נמי לבירה בית בית כולה זבין ליה לא לריבא דרובא קרו ליה לבית בית בית ולבירה בירה ואיכ' נמי דקרו ליה לבירה בית מהו דתימ' כולה זבין ליה קמ"ל מדהוה ליה למכתב ולא שיירית בזבינא אלין קדמי כלום ולא כתב ליה שמעינן מינה סיורי שייריה אבל כל היכ' שאין אהה מולא מנהג שזוכל להחלמל ממנו ולא ראה במה שזוכל לדין זה התם הוא דריע כמו של לוקח כדגרסינן. (ב) יד בעל השטר על התחתונה וגר'. (ג) נמי א"ל ארעא' מעוט ארעות סתים ופקד דבר זה לפי שכל מי שחובע הוא לריך להביא ראה בעדים והספק' עליו הוא כדגרסינן. (ד) כול גדול אמרינן. בדין המוליא נחברו עליו הרמיה. ומה שהזכירו הרמפונים לענין הדברים מה שכתב בנכר ומה שאינו ככתב בנכר והם כ'. הדרך הא' נכירת הבית שמי שמוכר בית לחצרו אין אומרים שכל מה שיש בו מן החדרים ומן הליפות מכר לו אף על פי שפסחויין לתוכו. כדגרסינן. (ה) המוכר את הבית לא עבר את הליע ואף על פי שהוא פתוח לחצרו ולא את החדר שלפני' הימנו ופריש בגמרא' מאי ליע הכא תרגימ' אפתחא' ר' יוסף ח' בדקא חלילא והוא כעין קרע דומה למגדל אבל עומקו של בית ורומו ככתב בנכר ואף על פי שלא פיר' אותו כדגרסינן. (ו) אמר רב דימי מכהדעא האי מאן דמזבין ביתא לחבריה לריך למכתב ליה קמי לך מארעית תהומא ועד רוס רקיעא ואף על גב דכתב ליה עוונק' ורומא מ"ט ונסתמ' לא קמי עוונק' ורומא אהבי עוונק' ורומא למקמי עוונקא' ורומא אהבי תהומא ועד רוס רקיע למקמי צור ודות ומחילות. ומימר' זו של רב דימי לא באתה אלא כנון שהוא גבהו של גג' שפחים ורחבו ד' אמות על ד' אמות דהתם לריך ליה עוונק' ודועא לפי שהוא דבר חשוב בפני עצמו כדגרסינן. (ז) ולא את הגג בזמן שיש לו ד' א' מעקה גבוה' שפחים ואמר מר זוטרא הוא דהוי ד' אמות ח"ל רביבא למר זוטרא אלא הא דתמן ולא את הבור ולא את הדות דאי הויאן ד' אמות אין אי לא לא הכי הפת' התם הא תשמישת' לחוד והא תשמישתה לחוד הכא כולה חדא תשמישתא הוא אי הויא ד' אמות חשוב ואי לא לא חשוב. ותדע דהיבא שיש צור ודות בעקר הכנין או הדומה להם שהם ככרי' ולא הזכיר' להם בפני' לא ככתבו בנכר ואעפ"י שכתב לו עוונק' ורומא כדגרסינן. (ח) ולא את הבור ולא את הדות אעפ"י שכתב לו עוונק' ורומא וית' רב אשי וקליא ליה היכו צור היכו דות והמר מר קשיש' לרב אשי אחד הבור ואחד הדות בקרקע אלא שהבור בחפיר' והדות בצבין כמל' אעפ"י שפיק' עוונקא' ורומ' אינו עושיל ללוקח להביא אהת וכן הדברי' שנריבין לו צבור ודות דלשולם בעוונק' ורומא או שתיקתו פחד הוא דבלא פי' לא קנה ואיגו מופיל עוונקא' ורומא. אבל היבא שפי' מארעית ארעא ועד רוס רקיעא הכא דמי מהכי ליה שיקנה צור ודות ומחילות כדגרסינן. (ט) לוימא הסייע ליה ולא את הדות ואעפ"י שכתב לו עוונק' ורומא ואי ס"ד בסתמא קמי להבי עוונק' ורומא למקמי צור ודות ומחילות הכא במאי עביקין דלא כתב' ליה והא אעפ"י שכתב ליה קממי הכי קאמר אעפ"י שלא כתב לו בני שכתב' לו דמי למקמי עוונק' ורומא אבל למקמי צור ודות ומחילות אי כתב

ורב	שער כ'	וד
(ו) ז"ז דף ס"ג ע"ב :	(ו) ז"ז דף ס"ג ע"ב :	(א) ז"ז דף ס"א ע"ב :
(ז) שס עמוד ס' :	(ז) שס עמוד ס' :	(ב) שס דף קס"ז ע"ב ודורות שונא :
(ח) שס דף ס"ד ע"ב :	(ח) שס דף ס"ד ע"ב :	(ג) שס דף ס"א ע"ב :
(ט) שס דף ס"ג ע"ב ומש"ד והגוי ועד פסמגדל בגירסתו	(ט) שס דף ס"ג ע"ב ומש"ד והגוי ועד פסמגדל בגירסתו	(ד) ז"ק ר"ע שיר. עגמא את הפתה :
שאנטי מל שמע והענין אהד :	שאנטי מל שמע והענין אהד :	(ט) ז"ז דף ס"א ע"ב :

(י)

המקח שער ב' והמכר

ליה עתה' ארפא ופד רוס דקע' אין חי לא לא והכי נמי 'מסחבר' מדקחי סימא ולא את הלג בזמן פיש לו
 מעקס גבוה' י טפחי' ואי ס'ד בקתמ' לא קחי כי גבוה' י טפחי' מאי היו ומתוך כי גבוה' י טפחי' חטיב
 והיב' שמכר בית סתם כי האי גונא נכנס במכיר' הדלת והמכעולי' והמכתש' קצועה והריחי' החתוכה
 הדומה להם אבל המפתחות אינן מוכרות וכן המכתשת שאינה קצועה והריחי' העליוני' בדגריסין
 (י) המוכר את הבית מוכר את הדלת אבל לא את המפתח מכר את המכתשת קצועה אבל לא את
 המטלטלת מכר את האלמטרובל אבל לא את הקלת מכר את התנור מכר את הכיריים
 וטיבו בתוספת' מכר את הנגר ואת המנעול ואין לסמוך על הבריתא דגריסין בה' (י"א) מוכר
 את המכתשת החקוקה אבל לא את הקצועה אבל לא מכר לא את התנור ולא את הכיריים אין
 שלכה כמות' לפי שהיא כותרת את המערה וקיימ' לן הלכה כסתם מעשה' ותדע דכל היבא שאמר לו
 מכרתי לך הבית עם כל מה שבחובה נכנס' הכל במכר בדגריסין' (י"ב) ואם אמר לו הוא וכל מה
 שבחובה הרי כן מוכרים ותדע דמי פיש לו שני בחים זו לפי' מו ומכר את פתיה' לשני בני אדם או
 נתן פתיה' לב' בני אדם הופחו הלקוח' ובעלי המטות להיות כמו של זה בכחו של זה ואין לש' מהם דרך
 על חברו ואם רצה הפנימי לזכות לזכותו לוקח פיקח דרך מן החלון ואם בית החלון במתנה לאדם אחד ומכר
 את הפנימי לאדם אחד אין לאותו לוקח פלקח את הפנימי דרך על החלון שנתן לו במתנה אבל אם נסח
 הפנימי במתח' ומכר את החלון לאדם אחר ים לפנימי שהוא בעל המתנה דרך על החלון בדגריסין
 (י"ג) אימת' שני בחי' זו לפני' מהו שניהם במכר או אכיה' במתח' אין להם דרך זה על זה וכו' אין במתח'
 ופנימי במכר חלון ומכר את המתנה מאי קבור מינה' אין להם דרך זה על זה ולא היא מי לא נתן ד"א
 במוכר אבל הנותן מתנה כותן את כלה אלמא כיון דהיב מתנה בפין יפה יהיב כיון דיהיב בפין
 יפה יהיב' הדרך הפנימית החל' תדע דמי שמוכר את החלל סתם נכנס במכירתה מה פיש בחובה
 מן הבורות ומן הבתים והשחי' והמערות אלא שלא מכר מה פיש בחובה מן המטלטלי' אם לא אמר לו
 מכרתי לך חלל זה עם כל מה שבחובה ואשילו שבי לא מכר לא את המרחץ ולא את בית הגד שבחובה
 בדגריסין' (י"ד) המוכר את החלל מכר בורות שיחין ומערות אבל לא את המטלטלים ובזמן שאמר
 לו הוא וכל מה שבחובה הרי כן מוכר' בין כך ובין כך לא מכר לא את המרחץ ולא בית הגד שבחובה
 ותדע פלס' ים זו חנויות הפתוחות לר"ם והם כפתוחות לר' החלל אין נמכרות עמה אבל החנויות שהן
 פתוחות לכאן ולכאן רואים את רוב התעמית על אותן חנויות הם מבחין' אין נמכר' עמה רוב התעמית
 שבפנים הרי אלו נמכר' עמה' בדגריסין' (ט"ו) המוכר את הבית מכר בתי' החלונים ובתי'
 הפנימיים ובתי' החלונות חנויות פתוחות לחובה נמכרות עמה ואין פתוחות לחובה אין נמכרות עמה
 מוקמינן והא סני' ר' חייא פתוחות לכאן ולכאן נמכרות עמה וממניין לא קטיא הא דרב תעמיטתיהו לרב
 הא דרב תעמיטתיהו לנו וכל מה שאמרנו לעיל בדרך הרשפון לענין מכירת הבתי' שאינו מכור עם הבית
 מכור עם החלל בדגריסין כל שאינו מכור בבית מכור בחלל' ותדע דאין חלוק בין שיאמר מוכרתי לך זה
 הבית בין שיאמר מוכרתי לך זה הדירה ולשון אחד הוא וביים משמע בדגריסין' (ט"ז) אמר רבה פי
 דאמר ליה דתתא בולי עלת' לא פלגי דבתי' משמע' הדרך האלישי מכירת בית הגד כשמוכרו סתם ולא
 פירש כל מה שהיה לך לפרש' ים מבלי תעמיטיו שמוכרים עמו וים שאין נמכרין עמו בדגריסין'
 (י"ז) המוכר את בית הגד מכר את הים ואת המעל ואם הכפולת אבל לא גבר את העבדין ולא את

(י) סס דף ס"א ע"ב : (י"ד) סס דף ס"א ע"ב :
 (י"א) סס עמוד ז' : (י"ז) סס וה"ל סוכר את סוכר מ' :
 (י"ב) משנה סס תורת' סוטה : (י"ח) ז"ל סס :
 (י"ג) ז"ל דף ס"א ע"ב : (י"ט) סס דף ס"א ע"ב :

המקח   שער כ'   והממכר   מה

הגלגל ולא את הקוד' וגרסי' נמי ואמר' ים עלפחא ממל אמר רבה בר ממל מפרכתא' בחלות א"ר יוחנן כלונקות של ארז שמעמיד' בהם את הקורה' וגרסינן' (י"ח) נמי המוכר בית הבד מכר את הכסרים ואת היקצו' ואת העפרבות מכר את הריחיים הסחונה אבל לא את העליונה ובזמן שאמר לו הוא וכל מה שבתוכו הרי כלן מכורין בין כך ובין כך לא מכר לא את העבירי' ולא את הגלגל ולא את הקוד' ולא את הסקין ולא את המרזופים ותדע דמה שאמר בביתהא ואם אמר לו הוא וכל מה שבתוכו הרי כלן מכורין בין כך ובין כך לא מכר לא את העבירי' ולא את הגלגל ולא את הקורה בלומר אינו מכור עד שיפרש חין נכמוך על הבדית' להלכה כסתם ונשתתנו דקאמר' ואם אמר לו הוא וכל מה שבתוכה הרי כלן מכורים ונכנס בכלל זה העבירי' והגלגל והקוד' אבל שאר ענייני הבד לא נכנסו במכירה עד שיפרש אותם כל א' ואחד בפ' לפי שלא הזכירה אותם ההלכה' והדרך הד' מכירת בית המרחץ' תדע המוכר בית המרחץ חין הכסרים בכלל ולא הספסלים ולא את הולאות אבל מקומות שאלו הדברים עליהם מונחים מכורים' ואם אמר לו הוא וכל מה שבתוכו הרי כולם מכורים ואף על פי שאמר לו הוא וכל מה שבתוכו לא נכנס בכלל המכר מקום שהמ' מתכנסים בו ולא מקום כנוס העצים אלא אם פיר' אותם בפירוש או שיאמר לו הוא וכל תשמישו חני מוכר לך ושימורו את מזריהם כגון שפכר' דתתס הוא דהויא חני מכורים דתשמישו זה האורות הנניס ואורות העלים שמשמשים אותם כדגרסינן' (י"ט) המוכר את הנדרהן לא מכר את הכסרים ואת הספסלי' ואת הולאות ובזמן שאמר לו הוא וכל מה שבתוכו הרי כלן מכורים בין כך ובין כך לא נוכר לא את המנוורות של נויס ולא את האורות של עני' (ך) וגרסינן בתוספתא המוכר בית המרחץ מכר בית היקצים ואת בית הכסרים ואת בית הספסלים ואת בית הולאות אבל לא מכר לא כסרים עצמם ולא יקצים עצמ' ולא כספסלי' עצמם ולא ולאות עצמם ובזמן שאמר' לו הוא וכל מה שבתוכ' הרי כלן מכורים בין כך ובין כך לא מכר בריכות המספקו' לו מים לא בימות החמה ולא בימות הגשמי' ולא מקום כנוס העני' ואם אמר לו מרחץ וכל תשמישו חני מוכר לך הרי כלם מכורים' וד' דמה שאמרנו היבא דאמר וכל תשמישו שהן מכורים כגון שמלך לו מזרני אותם מקומות אבל אם מלך לו מזרני אותן מקומות ולא אמר לו וכל תשמישו לא מהני ולא מידי אה"כ כוהנ' בו מנהג הנוקם מנהג ופוסקם סימכרו אותן מקומות עם המרחץ ואף על פי שאין עפרשין וכן נמי כל הדומה למרחץ כמו בית הריחיי' ושאר דברים שיה להם נוקמות חוזה להם שמשמשין אותם חין נכנסים בכלל המכר עד שיפרש או עד שיאמר הוא וכל תשמישו וימלו' הנזרי' כדגרסינן' (ך"ח) והוא דא"ל לחברי' בית הבד וכל תשמישו חני מוכר לך הויאן הכהו חמות' אבראי דהוו שטחין ציה שוממין אתא לקמיה דרב יוסף אמר ליה תניא מרחץ וכל תשמישו חני מוכר לך הרי כלן מכורים א"ל והא תני ר' חייא חין כלן מכורים אמר רב אשי חזינן אי א"ל בית הבד וכל תשמישו חני מוכר לך ואלין נזרכהא קני ואי לא לא קני' אבל מלך מזרני חזרהא ולא הזכיר כל תשמישו' לא מהני ולא מידי אף על פי שמלך לו מזרניהם כדגרסינן' (ך"ג) אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוח המוכר בית לחצרו צדיה גדולה אף על פי שמלך לו מזרני החלוקים מזרני הרחיב לו וכו' מהו דתימ' כולה זבין ליה קמ"ל מדהוה ליה למכתב ולא שיריה בזביכא חלין קדמי כלום ס"מ שיריה שיריה וכמו שאמר' זה בעט' הגזרני' הדרך החמשי מכירת העירו' תדע דמי' המוכר עיר מוכר עמה כל מידי דווקרי קרקע לבר המטלטלי' ובעלי הייס שבתוכו ולבר הכנסת שהוא מכיר ענייני העיר ומולאי' ומזבאי' כדג' (ך"ג)

(י"ח) אם ומס' מכר את הריחיים תנת מכר ביתה' ס' וי"ל ומכר ומס' בין כך וב"כ כו' וזה את הגלגל ולא את הכירה לימא עירוסא שלמנו צדימא ס' (ך"ח) ס' ד' ס"ה ע"ס : (י"ט) המוכר את הנדרהן לא מכר את הכסרים ואת הספסלים ואת הולאות ובזמן שאמר לו הוא וכל מה שבתוכו הרי כלן מכורים בין כך ובין כך לא נוכר לא את המנוורות של נויס ולא את האורות של עני' (ך) וגרסינן בתוספתא המוכר בית המרחץ מכר בית היקצים ואת בית הכסרים ואת בית הספסלים ואת בית הולאות אבל לא מכר לא כסרים עצמם ולא יקצים עצמ' ולא כספסלי' עצמם ולא ולאות עצמם ובזמן שאמר' לו הוא וכל מה שבתוכ' הרי כלן מכורים בין כך ובין כך לא מכר בריכות המספקו' לו מים לא בימות החמה ולא בימות הגשמי' ולא מקום כנוס העני' ואם אמר לו מרחץ וכל תשמישו חני מוכר לך הרי כלם מכורים' וד' דמה שאמרנו היבא דאמר וכל תשמישו שהן מכורים כגון שמלך לו מזרני אותם מקומות אבל אם מלך לו מזרני אותן מקומות ולא אמר לו וכל תשמישו לא מהני ולא מידי אה"כ כוהנ' בו מנהג הנוקם מנהג ופוסקם סימכרו אותן מקומות עם המרחץ ואף על פי שאין עפרשין וכן נמי כל הדומה למרחץ כמו בית הריחיי' ושאר דברים שיה להם נוקמות חוזה להם שמשמשין אותם חין נכנסים בכלל המכר עד שיפרש או עד שיאמר הוא וכל תשמישו וימלו' הנזרי' כדגרסינן' (ך"ח) והוא דא"ל לחברי' בית הבד וכל תשמישו חני מוכר לך הויאן הכהו חמות' אבראי דהוו שטחין ציה שוממין אתא לקמיה דרב יוסף אמר ליה תניא מרחץ וכל תשמישו חני מוכר לך הרי כלן מכורים א"ל והא תני ר' חייא חין כלן מכורים אמר רב אשי חזינן אי א"ל בית הבד וכל תשמישו חני מוכר לך ואלין נזרכהא קני ואי לא לא קני' אבל מלך מזרני חזרהא ולא הזכיר כל תשמישו' לא מהני ולא מידי אף על פי שמלך לו מזרניהם כדגרסינן' (ך"ג) אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוח המוכר בית לחצרו צדיה גדולה אף על פי שמלך לו מזרני החלוקים מזרני הרחיב לו וכו' מהו דתימ' כולה זבין ליה קמ"ל מדהוה ליה למכתב ולא שיריה בזביכא חלין קדמי כלום ס"מ שיריה שיריה וכמו שאמר' זה בעט' הגזרני' הדרך החמשי מכירת העירו' תדע דמי' המוכר עיר מוכר עמה כל מידי דווקרי קרקע לבר המטלטלי' ובעלי הייס שבתוכו ולבר הכנסת שהוא מכיר ענייני העיר ומולאי' ומזבאי' כדג' (ך"ג)

המקח שער כ' והמסכר

(ך"ג) המוכר את העיר מכר בורות סיחין ומערות וסוככות ומרחלאות ובית הבד' ובית השלחי' אבל לח מכר את המטלטלים וזמן שח"ל הוא וכל מה שבחכו הפילו היו זה זהמה ועבדים הרי כלן מוכרים וחדע דאף אותם דברי' שאין נמכרי' בשדה וכמו שהראה נמכרי' בעיר וכדגרסינן (ך"ג) כל שאינו מכור בשדה מכור בעיר רש"ג לומר המוכ' את העיר עכר את הסנטר וחדע דכלל מטלטלי' איב' כל מה שהוא מטלטל ואפי' הפירו' שהן תלושי' והזרעי' שאין נמכרים לקרקע והאבנים המטלטלים מן הקרקע ו' אהר מטלטלי' לפליא כל מהני חמישיסיה לבר מח טי ופערי א' כל מטלטלי' הפילו חמי ופערי ופילו ריחיים העלוונה נבר מריחיים התחונה א' כל דמטלטל הפילו ריחיים התחונה וחדע דמה טיס זה מבאני כגון באני הגדולים אבל הקטנים מהם אין נמכרים עמה ובניהיה נמי אין נמכרים עמה כדגרסינן (ך"ה) לא מוכר לא את שריה ולא את בניהיה ואמרינן מאי שריה ביזלי' מאי ביזלי' אמר רבא בסקי ובהגי בסקי באני הוא דלא מודבני הא באני עבטן ומדבני' וגרסינן (ך"ה) נמי המוכר את העיר לא מכר את בניהיה רש"ג לומר נוכר את בניהיה וחדע דהיכא טיס עס ביצרים של חיה של עופות ושל דג' ויפני הביצרים הם לעיר הרי אלו נמכרים עמה אבל היכא שפניה' אין לעיר אין נמכרים עמה ואם יש לה מקום נים כגון מאיי הים שהוא תלושי העיר מו הכר הרי ללו נמכרי' עמה כדגרסינן (ך"ז) ביצרון של חיה ושל עופות ושל דג' הרי אלו נמכרי' עמה ורימאיה היו לה בכות אין נמכרות עמה היה לה חלק אחד בים וחלק אחד ביבשה וביצרון של חיה ושל עופות ושל דג' הרי אלו נמכרים עמה לא קטיף הא דגביה קיהיהו נבר הא דגבי קיהיהו לגאו אלא הא דקחני ולא את חורשין המוקצין לה אימא המוקצין ממנה ו' ובי' חורשי' יערים כדכתיב ואשר יבא את רעהו ציער ומסרגונין בהורשא' הדרך הספי מכירת הסדה או הפרדס' חדע דמי שמוכר את השדה מכר עמה את האבני הכריכות לשדה כגון אבני' שהיה' אותם על העמרי' כדי שלא יתפזרו ברוח והן מונחות או כגון הבנים המתוקנות ולבורות לגדור בהם גדר לשדה כדגרסינן (ך"ח) המוכר את השדה מכר את האבני' שהן לגרסה ואמרינן הבא חרגימו אבני' דאכתא לר' מאי' דאמ' מוכר את הכרם מכר את חמישיסיה הכרם כיון דמתקנא אפ"ג דלא מוחבין לרובין מוהבין עולא אמר אבני' הטדורו' לגדל לר' מאי' כיון דמתקנא אפ"ג דלא קדין לרובין דקדין והא מני' ר' הייא אבני' הכבורו' לגדל תני סדורו' וחדע שנכנס בירב קנים המתוקנות וכן עומדות אחת פלרות הגפן הכרם כדגרסינן (ך"ט) ואת הקנים שבכרם ואמרי' דבי' ר' יואי קנים המחולקי' בכרם שמפנידי' התח גפני' לר' ונאיר כיון דמשפין ונא נוקמן נרצבן דמיקרן וכנסו באכר כל התבואה המחוברת לקרקע ואפ"י שעומדת נקליה ומחילת הקנים שהיא פחותה מזית רבע' כדגרסינן (ל) ואת התבואה המחוברת לקרקע ואפ"ג דמטיין למחלד ואם היה עס מקיס נפרד בפני עצמו שהוא פחות מדובע קב זרע הרי הוא נמוכר עמה ואפ"י שהוא גדור בג'ר ובתוקן' כדתנן (ל"א) והת מחילת הקנים שהיא פחות' מזית רובע ואפ"ג דחלינא' ואם יש בה סוכה של קני' או הדונה בהם והיא בגויה בטיס אוף היא נמכרת ואפ"י שמטלטלת כדגרסינן (ל"ב) ואת השווימס העסויה בטיס והפ"ג

(ך"ג) עס דף ס"א ע"ג :
 (ך"ד) עס דף ס"ח ע"ח :
 (ך"ה) מוספתא ס"ג דב"ב וסס גרסינן ר' יהודא במקיס
 רש"ג ובגמרא דף ס"ח גרסינן רש"ג יעיי"ש
 עמוד ג' בגמרת דבבב' ר' יהודא וצ"ע בתום ע"ס :
 (ך"ז) ג"ב דף ס"ח ע"ג :
 (ך"ז) ג"ב ע"ס :
 (ך"ז) עס ודבד' רבנו יש ע"ס ו"ל בדרימא רשונה
 חיסס נמדת צ"ע ירמיהו כו' :
 (ך"ח) עס דף ס"ט ע"ח צ"ג נ"י לשח קתת :
 (ך"ט) ג"ב ע"ס :
 (כ) ע"ס :
 (ל"א) ע"ס :
 (ל"ב) עס ויצירסא שלפינו גרסינן ברישא שאינה עשויה
 צניט וכס אה גרסינן שטשי צניט וכ"ה ג' ס'
 הרצ"ט והטור צ"ט רעו אבנ' הרי"ג ויר"ש
 והרמ"ט

ואע"ג דלא קביע ולא חרוב שאינו מורכב ולא בתולת השקונה שאין נצוהין מן הארץ נמכרים עונה אבל כל מה שהוא בחליף מונה פסי' הריזה אינו ממכר כגון האבני המתוקנות ואינו עומדו על העמרי או כגון אבני של בנין כהן ומתוקנות ואינו כדורות וכ"ג קנים שאינו עומדי' תחת פארות הכרם ואעפ"י שהן מתוקנות והפירות נקלדו כבר ואעפ"י שהן לריבים לקרקע כדגרסינן (ל"ג) אבל לא את האבנים מצרכם שאינו לזרבה לחמן דאמ' אבניה אכפת לר"מ דלא מנתקן לרצנן דלא מוחצן לעולם דאמ' אבנים הסדודים לגדר לר"ע דלא מנתקן לרצנן דלא הדין • ולא את הקנים שצרכם שאינו לזרכו לר"ע דלא מפטיהן לרצנן דלא מוקמן ולא את החצובה החלוסה מן הקרקע ואע"ג דלריבים לקרקע ואם אמר לו הוא וכל מה שצרכה הרי כלין נכורי כדגרסינן • (ל"ד) ובזמן שא"ל הוא וכל מה שצרכו הרי כלין נכורי • ומדע דאעפ"י דא"ל הוא וכל מה שצרכה לא מבר מחילת הקני' שיש בה פעור כדי זריעת רובע קב אם כפרד ממנו ואע"ג דקטיני ולא את הפונירה שאינה עשויה בטויט ואעפ"י שהיא קבועה ולא את חרוב המורכב ולא את כדן השקמה שיש לה קוונה נצוה' על הארץ ואעפ"י שאינו נצוהים וחוקים ולא את הבור ולא את הנת בין חרובין בין יסודין וכמו כן אינו נכנס במכר אפי' ערוגה קטיה של צמחי' היכא שיש לה שם בפני עצמה כדגרסינן • (נ"ה) ח"ר היא בר אבא ח"ר יומגן לא מחילת הקנה בלבד אמרו אלף אפי' ערוגה קטיה של צמחים יש לה שם בפני עצמה אין נמכרת אמר רב פפא והוא דקרו ליה בי רדדי דפגליא • ומדע דכל מה שיש בה מן האילנות נכנס במכר כדגרסינן • (ל"ז) אמר רב יהודה האי מאן דמזבין ליה ארעא לחצריה לדיך למכחז ליה קני לך דקלין ופאלין והוינן • ואע"ג דבילא כת' ליה קני אפי' הכי שופרא דטטרף הוא • הסער השביעי מכירת האילנות • תדע דמי שמוכר פני אילנות בחוך שאר אילנות וקיתה מכירתו פתחם שלא הזכיר אש יש לו קרקע אש לאו תדע דאין לו קרקע אבל יש לו דרך לאותן פני אילנות על המוכר אש נפקרו אותן פני אילנות אין לו ללוקה באתו קרקע כלום אבל אש מבר פלטה אילנות בחוך שאר אילנות ולא הזכיר אש יש לו קרקע ואם לאו תדע דיש לו קרקע מקומות שהאילנות נטועי' בו וביניהם וחוצה להם כמלא אורה וכלו בכל הביצותיה' ואם נפקרו האילנות בפטייר לו קרקע אבל חן לו דרך על הפוכר בין שהיו האילנות קיימי' בין שלא היו האילנות קיימי' אלא ברצון המוכר כדגרסינן • (ל"ז) הקונה פני אילנות בחוך שדה תצרו ה"ז לא קנה קרקע ר"מ אמר קנה קרקע הנדילו לא יפסיה פעולה מן הגזע פלו ומן השרשים של צעל הבית ואם מתו אין לו קרקע קנה פלטה קנה קרקע הנדילו שפסיה פעולה מן הגזע ומן השרשים פלו ואם מתו יש לו קרקע ומפדפינן • (ל"ח) צבכה ח"ר היית בר אבא ח"ר הרי זה קנה פחתי' וביניה' והוצה להן כמלא אורה וכלו • מתקיף לה ר' אלעזר הפתח דרך אמרת לא אלמא אמרינן ארעא אחרי' היא כמלא אורה וכלו יש לוי' ח"ר זירא מדברי רבינא נלמד קנה פלטה הוא דאין לו דרך הא פכים יש לו דרך מאי טעמ' דא"ל לוקה בארעא דידך קיימי' אבל הוי יודע דמי שלוקה פלטה אילנות בסתם פטי' לריך שיהיו פם פלטה עביינים ואחד יכנס הקרקע שתחפתהו וביניה' בכלל מכירתהו עם אלו ארבעה פנאי' פנפר' • הענין הא' מלא יפקרבו זה לזה ולא יתרחקו זה מזה אלא מדה ידועה כגון מארבע אמות עד י"ז אמות ואם היו מקורבים פחות מד"ט או מרחוקי' מ"ו אמה לא נכנס הקרקע בכלל המכר עם האילנות • והפנין הפני שיהיו נטועים צנטיעה חצובה פכים בצורם אחת ואחד בגדה אבל אש הם נטועי' פכווינס בצור' לא נכנס

והרמזים פ"ך י' פס' מכירה והממכר צ"ו רע"ו (ל"ז) אש עמוד ז':
 גיורסות רביע ועיין סע"ע והך צבי' רע"ו: (ל"ח) אש דף פ"ח ע"ב:
 (ל"ט) אש דף פ"ב ע"ב וע"ב וע"ב צ"ג אמר ר"ן מדברי רש"י נלמד בו' ועי"ט צמח':

המקח   שער ב'   והממכר

ככנס הקרקע בכללם • הענין השלישי שיקנס עלתסם צבת אחת אבל אם קנה זה בפני עממו זה בפני עממו לא ככנס הקרקע בכללם כדגורסינן • (ל"ט) וכמה יהא ביניהם אמר רבא הלכתא מד' אמות עד י"ו תניא כותיה דרבא כמה יהו מקורבים ד"א וכמה יהו מרוחקי י"ו אמה על י"ו אמה הרי זה קנה קרקע ואת האילנות שביניה' לפי' יבש האילן או נקלף יש לו קרקע פחות מכן או יותר על כן או פלוקחן בזה אחד זה הרי' זה לא קנה את הקרקע ולא את האילנות שביניהם לפי' יבש האילן או נקלף אין לו קרקע • (מ) וכילד עומדים רב אמר כסורה ורבי יוחנן אמר כחנזב' מאן דאמ' כסור' כל סכן כחנזבה • ומאן דאמר כחנזבה אבל כסור' לא והלכת' כרבי יוחנן • וידע כפאנו מודדים לידע כמה יש בין אילן לאילן לריך שימדוד מגוף האילן שלא ימדוד מן הענפים מלמעלה מפני שהן מתקלרין ועולין ויבא להרבות באמות ואם יבא למדוד מן השורש מהם כיון שהוש' עצה ומתרחב על פני הארץ יבא למעט באמות הילכך אינו מודד אלא מעקר האילן לא למעלה הרבה ולא למטה הרבה כדגורסינן • (מ"א) צעי רבי ירמיה כשהו' מודד ממקום קלר הוא מודד או ממקום רחב הוא מודד א"ל רב גביה' מבי כתיב לרב אשי ת"ם רכובה שבגסן אינו מודד אלא מעיקר שני טבה • הענין הד' ג' אילנות הללו לריכים שהיו על הקרקע של אדם אחד ושיא המקום כלו נראה כאח' אבל אם הויאן השכים על הקרקע שלו יהיו השלישי על הקרקע שאינו שלו אינני שהויאן שנים בתוך הסדה ואחד על הסלר שבינו ובין חברו או כגון שפססיק בין ג' אילנות הללו צור או רשות הרבים או הדומה לאלו' סאלה זו נפאלה בגמרס ועלת' בתיקו כדגורסינן • (מ"ב) צעי רב פפא מכר לו שנים בתוך סדהו ואחד על הסלר מהו שנים בתוך סדהו ואחד של חברו מהו תיקו • (מ"ג) צעי רב אשי ר"ה מהו שפססיק רבבא ודקלי מהו שפססיק תיקו • ועק' דינבו בכל תיקו שהוא דממוכא כל היבא שהיימוון ציד א' מהס הוא יותר חזק בטענה ועל התוצע להביא רחיה אבל כל היבא שהטענות שוות ג' זה חזק יותר מזה ולא זה חזק יותר מזה הוה ליה ממוון המוטל בספק וחולקים • ואלו התביעות דרב פפא ורב אשי הרי נפלו בספק מאחר שיש לאילנות שלשה עניינים הללו שני' ויש לו ללוקח טעמ' גדולה כיון שמתקבצו בהם שלשה עניינים ויש לו למוכר כמי טענה גדולה בהפסקה זו שביניהם הילכך חולקים אותו קרקע שבין שני האילנות ולא תעלה על דעתך לומר היכ' אמרינן דיש לו קרקע היבא שהן גדולים אבל היבא שהם קטנים לא אלא אם לא היו עם אלא ג' צדי אילן שעקריהם נראי' הרי יש לו קרקע כדגורסינן • (מ"ד) צעי רבי ירמיה מכר לו שלשה צדי אילן מהו א"ל רב גביה' מבי כתיב ת"ם המצריך שלשה גפכים ועקריהם נראים רבי אליעזר בר' דזוק אומר אם יש ביניהם מד' אמות עד שמונה הרי אלו ענטרפות ואי' לאו אין מנטרפות • והיבא שמכר את הקרקע לאחד ואת האילנות לאחר יש לו לבעל האילנות חני הקרקע הראוים לאילנות כדגורסינן • (מ"ה) זה החזיק באילנות וזה החזיק בקרקע אמר רב זביד זה קנה אילנו' וזה קנה קרקע ומתקיף לה רב פפא ואם אין לבעל אילנו' קרקע לימא ליה עקור אילנך שקול חיל אלא אמר רב פפא זה קנה אילנות וחני קרקע וזה קנה אילנות וחני קרקע • ומי' שיש לו בסדה חברו אילן אחד או שני אילנות הרי כבר פירשנו שאין לו קרקע אלא אם יבא בעל לחבצו שיעקור אילנותיו הדין עמו כדב' מתקיף לה רב פפא אם אין לו לבעל אילנו' קרקע לימא ליה עקו' אילנך שקול חיל • וידע דהיבא שמכר לאחד כל האילנות

שיט

(מ"ב)   שם עמוד ז' ויגרסא שלמינו צור מה שפססיק
 אמת המוס מה שפססיק ;
 (מ"ד)   שם עמוד ח' ;
 (מ"ה)   שם זף ל"א ע"ב ;

(נ"ט)   שם זף ט"ג ע"ב ;
 (ס)   זף ט"ג ע"ג ;
 (ס"א)   שם עמוד ט' ;
 (ס"ב)   שם ;

המקח שער ב' והממכר מז

שיש לו בתוך מדהו קנה אותו לוקח הקרקע והיבא שיש לו מדה ובתוכו חילנות ומכר את המדה לאחר והניח חילנות לעצמו הרי זה הניח חזיה לפניו כדגרסינן (מ"ו) פסטי' מכר קרקע והניח חילנות לפניו יש לו קרקע ואפילו לרבי עקיב' דאמר בעין יפה מוכר ה"מ גבי צור ודות דלא' המכחי בארעא אבל הכי כיון דמכחי בארעא פיוריה שייך דאי לא עשייר לימא ליה עקור אילנך שקול חזיל' מוכר חילנות ושייר קרקע מחלוקת דרבי עקיבא ורשבנן לרבי עקיב' דאמר מוכר בעין יפה מוכר יש לו לרשבנן אין לו לרבי עקיבא דאמר יש לו ואפילו לרבי זביד דאמר אין לו ה"מ גבי שני לקוחות דא"ל כי היכי דלדידי לית לי באילנות לדיך גמי לית לך בקרקע אבל הבא מוכר בעין יפה מוכר לרשבנן אין לו ואפילו לרבי פפא דאמ' יש לו ה"מ גבי שני לקוחות דא"ל כי היכי דאת בעין יפה זבתא חנא גמי בעין יפה זבני אבל הבא מוכר בעין יפה מוכר וכבר קבענו למעלה שהלכה כרבי עקיבא דאמר מוכר בעין יפה מוכר הדרך השמיני מכירת הספינה כשמוכר אדם בסתם יש דברים שנמכרים עמה ויש דברים שאין נמכרים עמה כדגרסינן (מ"ז) המוכר את הספינה מכר את התורן ואת הנס ואת כל המנהיגים אותה אבל לא מכר לא את העבדים ולא את המרלוטים ולא את האנתיקי וזומן שאמר לו הוא וכל מה שבתוכה הרי כן מוכרים וגר' (מ"ח) בצרייתא המוכר את הספינה מכר את האסקלף ואת בשר המים שבתוכו רבי נתן אומר המוכר את המוכר את הביצית סמוכום וגר' (מ"ט) תורן אסקריו וכן הוא אומר ארז מלבנון ולית הלכת' לא כרבי נתן ולא בסמוכום וגר' (מ"ט) תורן אסקריו וכן הוא אומר ארז מלבנון לקחו לעשות תורן עליך כס אדרא וכן הוא אומר סס ורקמה ומלרים ואת העוגין חני רב יוסף אלו העגונים שלה וכן הוא אומר הלהן תענגה ואת כל המנהיגים אותה אמר רבא אלו המשוות ועאי' (כ) אנתיקי א' רב פפא עסק' דאית בה וואמר (כ"א) רבא בימיח'ודוב' חדא מלתא אלא האי גטון בבלי והאי גטון ירושלמי ופי' ביצית ספינה קטנה משמשת את הגדולה ואסקלף זה מקום שבושים לירד בו עץ הגדולה אל הקטנה כגד' (כ"ב) עשה גוי כשם לירד בו ועשה אסקלה לירד בו הדרך התשיעי מכירת הקרון בסתם (כ"ג) כדגרסינן המוכר את הקרון לא מכר את הפרדות מכר את הפרדות לא מכר את הקרון אבל היבא שמיניהם אדוקים ועומדים על המכר וחולקים עליו זה אומר מכרתי חיה אומר לא לקחתי הדין עם הלוקח וכנסו בכלל הממכר כדגרסינן (כ"ד) שני רב תחליטא בר' מערב' קמיס דרבי אבהו מכר את הקרון מכר את הפרדות והא חנן חנן מפר את הקרון לא מכר את הפרדות א"ל אסמי א"ל תתרגם שמתוך באדוקים בו בלומר שמיניהם שוין בה הדרך העשירי מכירת המדה קתם' תדע דמי שמכר את הלמד לא מכר את הבקר או מי שמכר את הבקר לא מכר את הלמד אבל אם אותן שהן באותו מקום כהוגים דמי שמוכר את הלמד מוכר את הבקר והשמיניו כגון שקורים ללמד הלמד והבקר ואין בהן מקלח שקורין ומקלח שאין קורין אלא כלם קורין אותה הכי ודאי וברור שכלם כמכר אבל אם אין קורין אותה כלם כאחד על זה הדרך אלא יש מקלחם שקורין כך ויש מקלחם שאין קורין כך ודאי וברור לא נכנס זה בממכר זה ולא נכנס זה בממכר זה

(מ"ו) טס : (כ"א) טס דף ע"ג ע"א :
 (מ"ז) ט"ז : (כ"ב) עשה הבכרי כשם נשנה דשנת פי"ו דף תק"ג ע"ב :
 המנהיגים : עשה אסקלף לירד כי תוספתא נגמ' שנת פקק :
 (מ"ח) ט"ט : י"ד :
 (מ"ט) ט"ט : (כ"ג) ט"ז דף ע"א ע"ב :
 (כ) טס דף ע"א ע"א : (כ"ד) ט"ט :

(מ"ז)

המקח שער כ והמזכיר

זה ואף אין למדן ען הדמים בזה המקום ואף על פי שהוסיף צדמי' אם כן הם הדמים בכדי שהדעת טועה דפעמים אחדם מוסיף צדמי' ההפך כדי לקנותו אבל אם היו התוספת מרובה בכדי שאין הדעת טועה דאין אדם בן דעת מיקנה זה החפץ לבדו בזה הדמים התם דלא ילמדו מן הדמים ויכנס הכל במכר * וכגון פסוק דמי העול פסרה זחיס טוה הבקר משה זחיס ונתן הוא ק' בודאי וברור מכולם לא טעה בדבר זה ולא לקח בי אם הבל והפס הוא דהויאן הדמים ראייה * אבל היבא שאין התוספת כ"כ אלא בכדי שהדעת טועה שדע דאם מכר המוכר ללווקא את הכל מרגון גכמו הרי נפקיים התקח אבל אם עדין לא משך הלווקא דוולה הלווקא לסמו' את המקה עתמנת איבאה פים בו עדין עמו בדגרוסינ * (כ"ה) מכר את הגמד לא מכר את הבקר עבר את הבקר לא מכר את הגמד * רבי יהודה אומר הדמים מדיעיים * כילד אמר לו מוכר לי למדך במאתים והדבר ידוע שאין הגמד טוה מאתים זוז וחכמים אומרי' אין הדמים ראייה * ואמרי' היכי דמי אילינא דקרו לגמלא גמלא ולחורא תורא גמלא זבי ליה תורא לא זבין ליה לא כמי דקרי ליה לתורא גמלא כולה זבין ליה לא גריבא דקרו ליה לגמלא גמלא ולחורא תורא וקרו כמי לתורא גמלא * רבי יהודה סבר הדמים מדיעיים ורבנן סברי אין הדמים ראייה * ואי אין הדמים ראייה להוי בטול מקח וכי תימא קסברי רבנן כי האי גונא לא הוי אונאה * ולא והא תנן רבי יהודה אומר אף המוכר ס"ס בזהמה ומרגלים אין להם אונאה אמרו לו לא אמרו אלא את אלנו * מאי אין הדמים ראייה בטול מקח * ואי בעי' תימא לא קשיא כאן בכדי שהדעת טועה כאן בכדי שאין הדעת טועה * ודע כי על זה הצנין ועל זה התיקון ממכסג המקום ובכדי שאין הדעת טועה בלוח' התוספת דגרוסינ * (כ"ו) מכר את העול מכר את הפרה מכר את הפרה לא מכר את העול מכר את העגלה מכר את הפרה לא מכר את הפרה לא מכר את העגלה ותד' דמן הדך הזה פסי' אבו למדים לכל מקח וממכר טבעולס דכל דבר מקורין אומו בלוח' מקום ידיו עליו אכ' ים מקלחם מקורין ומקלחם שאין קורין יחזרו לדמים לכדי שאין הדעת טועה וכמו פסי' דרך י"א * מכירת החמוד כחם * (כ"ז) בדגרוסינ המוכר את החמוד לא מכר את הסיח' דרך י"ב מכיר' פרה כחם * (כ"ח) בדגרוסינ המוכר את הפרה לא מכר את צנס * דרך י"ג מכירת אשפס ססס כדגרוסינ * (כ"ט) המוכר את האשפס מכר זבלה * דרך י"ד מכירת הבזר כחם כדגרוסינ * (ס) מכר את הבז' עבר מימיו * דרך ט"ו מכיר' כוורת ססס כדגרוסינ * (ס"א) מכר כוורת מכר את הבדולח' דרך י"ו מכירת טוכן * (ס"ב) כדגרוסינ מכר טוכן * מכר יונים * דרך י"ז מכירת הראש' בבהע' דקה ובגסה אם מכר את הרגלי' אם לא כדגרוסינ * (ס"ג) המוכר את הראש בבהע' גסה לא מכר את הרגלי' מכר את הרגלי' לא עבר את הראש מכר את הקנה לא מכר את הכבד מכר את הכבד לא מכר את הקנה * אבל בבהמה דק' מכר את הראש מכר הרגלים מכר הרגלים לא מכר את הראש עבר את הקנה מכר את הכבד מכר את הכבד לא מכר הקנה * דרך י"ח מכירת העבדים והשפחות ססס ולא פירם אם עבר המלבושים עליהם ובלי פדי ואם לא * מדע דמי

(כ"ה) ז"ב דף ע"ג ועיין טור ס"מ סוף ר"ך ות"י
 סס מ"ט צנס רבינו;
 (כ"ו) פוסקתא פ"ד ז"ב ועיין רמב"ם פ"א פס' מכירה
 ה"ג;
 (כ"ז) ז"ב דף ע"ח והס גרוסינ בני תמור מסר את
 הסיח והס כוורת רבינו ס"ט ססס סימנ' אלא אמר
 פמור מניקס הדין דין אשפס אלא עבר הסיח אלא
 לא נמלא לזון זה לא צמ"ס ולא נמוספתא ולא
 מיצב לא הוא ט"ס;
 (כ"ח) ז"ב דף ע"ג;
 (כ"ט) סס;
 (ס) סס;
 (ס"א) סס;
 (ס"ב) סס;
 (ס"ג) סס;
 (ס"ד) ז"ב דף ע"ג ע"ד;
 (ס"ה) סס;

(ס"ה)

התקן שער נ והממכר מה

דמי ממכר עבד וספחה מוכר כל הלבנום שעליו לבר מלבנום עמי ומה שהוא מבלי עדי כגון טבעות וזמנים והדומה להם כדגרוסיקין * (ס"ד) המוכר ספח' להברו עבר כלים שעליה ואפי' הן מאה אבל לא מכר את הסרייס ואלא את הגזמייס ואלא את הטבעות ולא את הקטלוחו טבלוהר' * וחדע דכל היכא פרמוד לו היא וכן מה שעליה הכל הוא מוכר * (ס"ט) כדגרוסיקין ספחה וכל מה שעליה אני מוכר לך לך על פי סים עליה כלים טוה מאה מנה כלם מוכרים * וחדע דמי שמוכר ספחה וטעורת סהם או פרה מעוברת סחס ולא פי' הולד הרי הולד נכנס במכר * אבל מי שמוכר ספחה הניקה או פרה מניקת סחס אין הולד בכלל כדגרוסיקין * (ס"ו) ספח' מעוברת אני מוכר לך פרה מעוברת אני מוכר לך מכר את הולד ספח' מניקת אני מוכר לך לא מכר את הולד * דרך י"ט מי שמוכר המור סחס * וכגון סאין על גב ההירוד כלום ולא פי' * אם מכר לו כליו ואם לא * הדע * סכנס במכר האוכף והמרדעת והקלקלי וההצק שהוא הגור אבל לא נכנס במכר סק ודקקיא וכומני עד פיערע צפי' או סיממל כליו אני מוכר עמו וזה סממלנו בזמן סאין על גביו כלום אבל בזמן סהכלים הללו על גבי סחמו' הרי אלו נכנסו במכר ואין למוכר שיסרער עליו בכלום כדגרוסיקין * (ס"ז) המוכר את ההמור לא מכר את כליו נחוס המדי אומר מכר את כליו רבי יהודה אומר פטמים מכורים ופעמים אינן מכורים כילד היה סחמו' לפניו וכליו על גביו ואמר לו מוכר לי המורך זה כליו מכורים המורך הוא אינן כליו מכורים ואמר עולא מחלוקת צסק דקקיא וכומני דפ"ק סבר סמו' לרכיב' עמוד ונחוס המדי סבר סמור להסמאי עוגד אבל אוכף ומרדעת דברי הכל מכורים * מחיבי סמור וכליו אני מוכר לך הרי זה מכר את האוכף ואת המרדעת ואת הקלקלי ואת הצק אבל לא מכר סק ודקקיא וכומני וזמן סממל הוא וכל מה שעליה הרי כלן מכורים סעמ' דא"ל סמור וכליו הוא דאוכף ומרדעת מכורים הא לא א"ל סמור וכליו לא הוא הדין דאף על גב דלא אמר ליה סמור וכליו אבל סק ודקקיא וכומני אינן מכורים וסיעמו מלי טמני אמר רב פסא בר עמואל מרכבת' דמי ואצעיף להו צעורן עליו מחלוקת אבל צסאין עורן עליו ערה להו נחוס המדי לרבנן דמיין מכורים או דלמא צסאין עורן עליו מחלוקת אבל צעורן עליו עורו ליה רבנן דמכורים * ס"ח וזמן סממל לו הוא וכל מה שעליו הרי כלן מכורים סעמ' דא"ל הכי הא לא א"ל הכי אינן מכורים * מי אמרם צסממל צעורן עליו מחלוקת הא עני רבנן היא אלא מי אמרם צסאין עורן עליו מחלוקת אבל צעורן עליו דברי הכל מכורים מני לא רבנן ולא נחוס המדי אלא לעולם צסאין עורן עליו מחלוקת ורבנן היא וזמן סממל לו הוא וכל מה שראוי להיות עמה * דרך כ' מכירת כתובת אשה * חדע דהיכא סהאשה עזרת כתובת' סחס נכנס' באותו עבר עקר הכתובה וכל סגאיה ואף על פי שלא פי' כדגרוסיקין * (ס"ח) א"ר אצבו א"ר ינאי סנאי כתובה ככתובה דמי למאי נספ' מינכ למכרת וחדע דים אחס עולא צגממל דמא' דכציר' ליה דמי עמוכ' ספן מוכ' ססמייסי ספן אי' הלכ' כסממו דנ' * (ס"ט) א' אביי ר' הליעזר ורסב"ג ור' מליד וסממס וכו' המדי כלאו סצירי להו דמי מצבין איניס בידי הוא וכל ססמייסמיה זצין וחדע דכל מקום סאיה עולא צגממל ר' פלו' ור' פלו' אמר

(ס"ד) מיטכמס צ"ד דצ"ג :
 (ס"ה) מוסממל סס :
 (ס"ו) מוסממל סס :
 (ס"ז) צ"ג דף ע"ח ע"ג וסמ"ד פסחא דלמיר לי כו' :
 (ס"ח) כמותות דף נ"ד ע"ג :
 (ס"ט) צ"ג דף ע"ח ע"ג :
 נפי אוכף ומרדעת עכורין והא קמ"ל וס"ג
 דאמר לי' סמור וכליו סק כו' * ומס"ד צסק דין
 זה וזמן סממל לו צ"ל וסיעמל סממל לו כו' :
 הוא הדין כו' סמור וכליו אבל סין כו' ים כלן
 סממל וכל"ל ס"ה וס"ג דלא ס"ל סמור וכליו

המקח   שער כ' כ"א   והממכר

אמרו דבר חד זהו פסח ואין הלכה במוותן והכא נמי כיון דהוי פסח אין הלכה במוותן דלעולם מי ממכר אין צדקה המכר הלא כגון אלו דברים שמי לעיל ועולם לריך לריך מחר מנהג המדינה ובכל מקום ומקום ועל אוחן דרכים שמי' (ע) וכדגרסינן בתוספת' נקיה פנהגו למכור הרי אלו מוכרים והכי נמי לריך לקיור ולדקדק לענין הדמי' שמי' לראות בכלי שאין הדעת מועה ולדקדק קריחת ים ההפך בכל מקום ומקום היאך קודין אוחו ותדע דכל היכא דאיכא צבתיס או צבחרות טוב דבר שהוא מחובר בטיט ודאי וברור למכור כגון מלכנות והדומה להם אבל מה שאינו מחובר בטיט כגון היתדות כשאלה שאלה זו ועלת' בחיקי דבטי' (ע"ג) רבי הלפיד צבטי שמעון מלכנות של חלונות הבא ודאי לגא' דעבידי להו או דלמ' כיון דמחברי ומחברי תיקוי' (ע"ב) ובעי רבי ירמיה מלכנו' של כרטי המטה מהו היכא דמטלטלי כחדא לא תבטי נך כי תבטי לך היכא דמטלטלי לחודייהו מאי תיקוי וכבר פי' לעיל כל תיקוי דמונא בזה השער מהו:

שער כ"א ענין המכרים פחדם לריך למכור צדקת פשוטו חתו' ותדע לריך זכירת המלכנים הוא נשני עניינים ענין הא' כדי להבין גופו של קרקע פיה הוא המכור ממכר המוכר ללוקח כדי שיהא מסור' הקרקע בריבוי בין זה לקרקע חברו שהרי אמה מולא פער אחד כמה צעלי צמי' ככסי' זו כל אחד וא' צבי' שיש לו סס וכשמוכר' המלכני' יודע איזהו ממכר' והענין הב' כדי שיודע המוכר כמה ממנו וכמה שייך לפננו שהרי אמה מולא לאדם אחד כמה קרקעו' בצורה אחת ותדע דלענין הראשון שפי' כדי להבין בין קרקע ממכר לקרקעו' של בני אדם אחרי' אפי' שלא הזכיר' סס הבית או סס השדה די לו בכך או סימו' במה שיתמכר קרקע המכור לשאר קרקעות של בני אדם ואין לריך הבחנה גדולה מנו ולא דקדוק יותר בחקירות המלכני' אבל מה שאנו לריכי' לידע לריך הענין שפי' כדי להבין מנו ומכר וכמו' שייך התם ודאי לריך למי' ארבעת מלכני' גדולה ובדקדוק גדול כדי שלא יבנס במכר מה שלא נוכר ולא יפחת ללוקח מה שמכר' ותדע דהיכ' שלא דקדק במלכנים דקדוק גדול כגון שהזכיר' סס הקרקע או בסימו' שנתן או שהרחיב את המלכנים ויש צחוס בתי' מרובי' או שדות מדובות ויש בין המוכר ללוקח גחלוקת בכך שזה אומר הכל מכרת זה אומר לא מכרתי אלא כך וכך רואין את השטר שכתב לו אם לאחר שהזכיר המלכנים שהרחיב אמר כל שיש לי בחוך המלכנים הללו מוכר לך ולא שירתי לעלמי כלום הרי הכל מוכר או שיהא צטטר בלשון שהוא דומ' לזה נדע' זו זה הדין ואעפ"י שלא הזכיר אלא סס הקרקע או בסימו' אבל אם לא פי' צמי' ולמ' שירתי לעלמי רואין את השטר שהזכיר או הסימו' שהזכיר' והחורים למנהג המקום אם כל אנשי המקום מנהגם שיקראו כל אותן שדות וכל אותן בתי' באותו השם שהזכיר' זה אין ביניהם חלוף שיקראו מקלחת בשם אחד ומקלחת בשם אחד הרי הדין עם הלוקח ויהיה הכל מוכר לו אבל אם אין קוראי' כלם אותו מקום באותו סס' אלא מקלחת קודין אוחו כמי שכתב' צטטר ומקלחת קורי' למקלחת השדות והבתי' באותו סס הכתב צטטר וכל השדות והבתיס כפרוני' להזכיר' ביהד בשם אחד אין נותני' ללוקח אלא כשעור אותו מקלחת' שכל העולם שוין בו' וכגון שיש למוכר-הזה בירה גדולה ויש בה בתיס הרבה וכתב המוכר ללוקח מכרתי לך בית וכשב' לו מלכני הצירה, כן רואי' אם כל

(ע) מוספתא פ"ד דצ"ב: אהרין לגוי צלמא הוא דעמידא: (ע"ב) צ"ב דף ס"ט ע"ח וה"ג צ"ד ד' ידא כו' מי' (ע"ג) סס: (6)

המקח שער כ"א והממכר מט

כל אנשי המקום קורין לבית בית ולבירה בירה ודאי ברו' שאין ללוקח כי אם הבית לבדו ומה שהרחיב במנרני' לא הית' כונתו אלא להודיע את המקום : ואם מנהג אותו מקום שיקראו לבית בית ולבירה בירה ומנהגם נמי שיקראו לבירה בית יד המוכר על העליונה ולא יתכן ללוקח כי אם בית אחת . ואם מנהגם שיקראו כלם לכל בירה בית יד הלוקח על העליונה וכנגדם כל הבירה בממכרו כדגרוסין * (א) המוכר את הבירה לא יכיר את היגיע ואעפ"י שהיא פתוחה לתוכה ולא את החדר שלפנים הימנה ואמריכ' הפתח ומה יגיע אמרת לא חדר שלפנים ממנה מציעה לא נריכ' דמייר' לה מנרני אבראי וכדבב נחת' דאמ' רב נחמן אמר רבה בר אבבה המוכר בית לחברו בבירה גדולה אעפ"י שמוכר לו מנרני' מנרים הרחיב לו והיכי דמי אילמ' דקרו לבית בית ולביר' בירה פשיטא בית זבין ליה בירה לא זבין ליה אלא דקרו ליה לבירה בית כולה זבין ליה לא נריכא דקרו : (ב) לבית בית ולבירה בירה וקרו ליה נמי לבירה בית מהו דתימ' כולה זבין ליה קת"ל מדהוה ליה למוכתב ולא שירת בזבינאי אלין קדמי כלום ולא כתב ליה ש"מ שירי' שיריה . וזה הדין נמי אתה מולא בשדות על זה הענין כדגרוס' . (ג) המוכר את השדה לחברו בצקעה גדולה וכו' ולריכא דאי אשמעינן בית משום דהא תשמיעתה לחוד והא תשמיעת' לחוד אבל שדה כיון דכולה חדא תשמיעתא אימ' כוליה זבין ליה . ואי אשמעינן שדה משום דלא הוה ליה למוכר אבל בית מדהוה ליה למוכר ולא מויר אימא כוליה זבין ליה נריכא קת"ל . (ד) וגר' כמאן אזלא הא דאמר רב מרי בריה דבב שמואל' נשמיה דאבוי האי מאן דמוזבין ביתא לחבריה נריך למכת' ליה ולא שירית בזבינאי אלין קדמאי כלום כמאן כרב נחמן . ואתה מוולא דרך במכ' הקרקע שאדם מוכר בלשון שאם הזכיר מנרני אותו קרקע כלו הרי המהלית ממוכו מוכר וכגון שאמר לו מוכר ללוקח מכרתי לך קרקע חתיבה מזה השדה או קרקע חלוקה מזה השדה ולא היה בהן מעור לומ' כך וכך אלא הזכיר מנרני אותה השדה כלה הרי זה קנה הלוקח

זהב שער כ"א דד

צ"ג דף ס"א ע"ג והגירסא לפנינו אלא דקרו לי' לבירא נמי כו' ורבינו השמיט מיצת נמי ועיי"ש שמוס' וגם גרינו סס לא נריכא דרובא קרו לבית בית כו' וב"ה גירס' הריף והרמז"ם צק"א ממכירה ועיי"ש בה"ש :

צמית' צד"ה אלא מה שכתבו על פי' הריז"ם גם ולפנ"ד י"ל דהוי דמיקח נה"ס לומר שלא יהי' טוס סימן בלשון לידע הכוונה אם הוא על מצית חו על הצירה . ולפ"ו צע"כ למה דאסקינן נמי לבירה קרו בית הכוונה לבית לא קרו בית ובהה הריף גורס ואיכא לבירה נמי קרו בית ומשום ילצית נמי קרו בית צע"כ הוצר כפי' הרז' ודלא כהרשב" . ובהה המוהרשא סס הדין דלהרשב"ם אף דבית לא נקרא בית נריך ג"כ תנאי דלצירה לא קרו בירה וצמית חין סדרא לחלק בזה אחרי דהית לא נקרא בית . והנלע"ד צביונא הרשב"ם דמ"ש הדין * עיקר דיוקא דבית לא נקרא בית * ומ"ש וצירה בירה הוא דאי בית נקרא בית צע"כ

צ"ג דף ס"א ע"ג : (ג) (ד) סס : (ה)

המקח   שער ד'   והממכר

הלוקח מחליט אותו קרקע אבל אם לא הזכיר מזרמי כל השדה כלה אין ללוקח כי אם מדה ידועה והיא תשעת קבין כדגרוסינ' (ה) אמר רבא מלר ארעא דמינה פליגא פלגא מלר ארעא דמינה פסיק' תשעת קבין א"ל אביי מחי שגא הכי ומאי שגא הכי אשתיק סבור מינה לאביי חידו ואידי פלגא ולא היא דאמר רב יומר בר שלמיה לדידי מפרשא לי משמיה דאביי בין אמר מלר ארעא דמינה פליגא בין אמר מלר ארעא דמינה פסיק' אי אמר ליה אלין מזרנה' פלגא' לא' א"ל אלין מזרנה' תשעת קבין ועכשו כפר' לקמן המה הוא שצור תשעת קבין והיבא שמכר ומינר את המילרים בדקדוק כדי להפריש בין מה שמכר למה ששייר ימדדו במשיח' כדי לצרר זה וזה' ותדע שאתה מולא סקירות מזרמי' על חמשה עכייני' ויהיה בין הנוקה והמוכר מחנוקת בונה ששייר' הענין הא' כגון שהזכיר המינר הא' וכנגדו הזכיר אותו מלר כמו שהוא מלר מערב של אותה שדה כלה לראובן ומלר מזרח שמעו' ולוי ולא הזכיר למלר מזרח כי אם, שמעון לבדו והניח לוי ים על הנוקה למדוד במשיחה מראש קנה של ראובן עד ראש קנה שמעון באלכסון ומה שיהיה מן החוט ולפנים ללוקח ומה שנגד לוי פיוגא מן החוט ולחזן למוכר וכמו זה הדין תחת דן כגין שהוא מלר מערב לוי ויהודה ומה שמערב ראובן ושמעו' והזכיר למזרח לוי לבדו בזה ענין תהלוך אותו מלר פסי' כדגרוסינ' (ו) מלר לו מלר אחד ארוך ואחד קצר אמר רב לא קנה אלא כנגד הקצר אמרו ליה רב כהנא ורב אסי לרב ויקנה כנגד ראש תור פתיק רב' ומוד' רב דהיבא דהיבא מלר ראובן ושמעון מלר אחד ומלר לוי ויהוד' מלר אחר מדהוה' (ז) ליה למכתב שמעו' כנגד יהודה ולא כתב ליה ס"מ כנגד ראש תור קאמר ליה' והיבא דהוי ראובן משיי המלרי' והוי שמעון משיי המלרים לריך שיכתוב ראובן משיי המלרים ושמעון משיי המלרים כדגרוסינ' (ח) מלר ראובן מזרח ומערב ומלר שמעון לפון ודרוש לריך למכתב ליה מלר ראובן רוח' חרין ומלר שמעון רוחין חרין' הענין הב' הזכיר אותם שבקרנות ולא הזכיר אותם שבאמצע כגיי' שיש שלשה מכל רוח ורוח ומלר אותן שבקרנות והניח את האמצעים בזה שאלו כפר' (ט) המוכר את הבית סיים את הקרנות מהו' הענין הג' אם הזכיר בכל רוח ורוח פסקי שלם הפלים כל הרוח בהשלמתו כמו שהוא ראוי' הענין הד' כגון שהזכיר שתי הרוחות מחוברות בהשלמתן ולא הזכיר כלל שתי הרוחות האחר' וכגון שאמר מזרחי ודרומי או מערבי ולפוכי או מערבי ודרומי דזה הוא כמין גאם ופידושו חזי המרובע אלו ג' שאלות נשאלו ועלו בתיקו' וכבר פי' דכל תיקו דממו' מהו דינו דמה שהוא מסודר ללוקח בפי' הוי שלו והשאר ספק חולקין' הענין הה' אם הזכיר שלשת המלרי' והרביעי לא כמו שהניח מינר מערבי א"כ היא אותה שדה בשלש קרנות שכלה היא נכנסת תחת אותם שלש המלרי' הרי כלה מכורה' ואם מה שמכר הוי חנר ועלר הפלשה כי האי גונא והניח מלר מערבי ראוי שיבתן ויחלק

(ה) טס

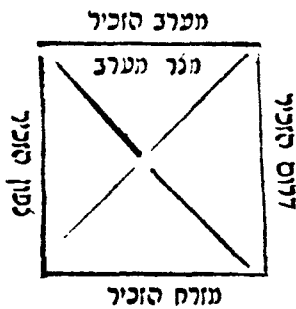
(ה) טס דף ס"ב ע"ג:

(ו) ז"ב דף ס"ב ע"ד:

(ו) טס דף ס"ב ע"ד:

(ז) ע"ה ג' ג' ע"ה מדאס:

המקוּ שיעור כ"א כ"ב והממכר :

ויחלק אותו מזר כי האי גומא
 בחלקו משלום הרי נעשה ממנו חרבעה חלקי' השלטה ודאי
 שהם מכורים המזר המערבי שלל הוזכר רואים אם יש בשעורו
 חפעת קצין והם לחפצון ג' אלפים ופצע מאות וחמשים והיה
 לו היכר לכל מי שרואה אותו שלא היה בולע בחוך שלמה
 החלוקים הנפארים אלא מחולק היה מהם צמה שהוא ככר לעין
 בסימ' או צפוס דבר שהוא ככר והיה עליו דקל חפוצ ודאי
 וברו' שאינו במכר לאחר שנתקבלו בו שלפת העניני' שהזכרנו
 ואם לא היו זה בלוחו רביע חזר כל מה שפיר' כגון שפוח'
 ואפי' אמה אחת מתפע' קצין ואין זה דקל ואף אינו ממכר.

שיהא מחולק מטאר החלקי' הרי זה בכלל המכר שבאותן שלט' מזרי' שהזכיר' דיה ללוקח ונכנס
 כל החזר במכר אצל יש זה קנת אלו השלטה שפי' ולא נתקבלו זה כלם כגון שהוא מובלע אותו
 רביע בשאר החלקי' אצל יש עליו דקל או שהוא מנוכר מטאר החלקי' ואין עליו דקל כגון זה אחד
 מן הדינים שהוא שודא דדייני ויעשה לפי דאות עיניו אם רואה שיהיה ללוקח יהיה ללוקח ואם
 יהיה למוכר יהיה למוכר כדגדסינ' (י) מזר לו מזר ראשון ומזר שני ומזר שלישי ומזר רביעי
 לא מזר לו רב אמר קנה הכל חוק ממזר רביעי ושמואל אמר אפילו מזר רביעי ורב אפי' אמר לא
 קנה אלא חלם א' על פני כלה . אמר רבה הלכת' קנה הכל חוק ממזר רביעי והג"מ דלא מובלע אצל
 מבלע קנה ובי לא מבלע נמי לא אמרין אלא דאיכ' רבבא דדקלא והוי תפעת קצין אצל ליכא עליה רבבא
 דדקלי ולא הוי תפעת קצין אף על גב דלא מובלע נמי קני מכלל דכי מובלע נמי אף על גב
 דאיכא עליה רבבא דדקלי והוי תפעת קצין קני' ואיכא דאמרי אמר רבה הלכת' קנה הכל ואפילו
 מזר רביעי וה"מ דמובלע אצל לא מובלע לא קני ובי מובלע נמי לא אמרין אלא דליכא עליה רבבא
 דדקלי ולא הוי תפעת קצין אצל אי איכא עליה רבבא דדקלי והוי תפעת קצין אף על גב דמובלע
 נמי לא קני מכלל דכי לא מובלע אף על גב דליכ' עליה רבב' דדקלי ולא הוי תפעת קצין .
 ושמעין מתרתי ליסני דבשדה לא סייר ולא מידי . ושמעין נוני דכל היכא דמובלי' וליכ' עליה
 רבבא דדקלי ולא הוי תפעת קצין קני לא מובלע ואיכא עליה רבבא דדקלי והוי תפנית קצין לא
 קני אצל מובלע יאיכ' עליה או לא מובלע וליכא עליה אמרי לה להאי גיסא ואמרי נה להאי גיסא
 שודא דדייני :

שיעור כ"ב

מי שמוכר קרקע ואומר מוכרתי לך ממנו חלק כך וכך אהה מוצא פל שני
 עניינים . הפנין הא' בשמוכר שיעור החלק שמוכר ואתה מוצא בו שני עניינים .
 הראשון אם אמר שיעור כך וכך מוכרתי לו אצל לא פיר' באיזו רוח מכר ללוקח אין ראוי שיקח
 הלוקח אלא יותר כהוש שבו ובלבד שיטול אותו בדמיו שיראו אותו מה יש מן היצרון בין מחצית
 זה למחצית זה ויוסיפו לו דמים או יתנו לו מן הקרקע ביותר צמה שראוי כדי שתהיה
 השוואות שני החלקי' שוה . הפנין השני . אם פי' בפני' אותו שיעור שנתן לו ואת' לרוח פלו'
 ינתן

(י) שם פתוח ב' ונרמקן שפיר יציר ר' אטי סדר
 ל' כז דלפני שיעור שיר ותדעיר פנינו שיר
 נמי כזולתי תצירטא שלנו אמר רבא :
 יג ב
 www.daat.ac.il   www.hebrewbooks.org

המקח   שער ב"ב   והממכר

ינתן לו נחמתו רוח ויעול כשווי וכמותו כדגריסין' (א) האומר נחברו חלי הסדה אל מוכר לך משמנים ביניה' ונוטל חלי הסדה חלייה בדרום מוכר לך משמנים צניהם ונוטל חלייה בדרום ואמר רבי חייה בר אבא אר"י ולוקח נוטל כחוס א"ל רבי חייה לרבי יוחנן והא הן משמני' ביניה' חן א"ל אדאכלת כפנייתא בצבל הרגימנא להא משמעת' נוסיפא דקתני כיפה חלייה בדרום חלי מוכר לך משמנים צניהם ונוטל חלייה בדרום ומשמנים צניה' והא חלייה בדרום א"ל אלא לדמי הכא נמי לדמי והיכא שהם סני פותפיס בשדה וצא האחד ומכר חלקו לדיך לדעת צאיה לפון אמר המוכר ללוקח כדי פיתברר אם יהיה חלקו כלו מוכר שהוא חלי הסדה או אם יהיה חלי חלקו מוכר שהוא רביע שדה • חדע שהיכא שאמר מכרתי לך מחליית פיש לי בקרקע פלו' החס הוא חלקו כלו גבור שהוא חלי הסדה והיכא שאמר מכרתי לך מחליית בקרקע פלונית פיש לי החס הוי חלי חנקו מוכר שהוא רביעי הסדה • (ב) כדגריסין אמר רבה פלגא דלית לי בצרעא פלגא פנגא בצרעא דלית לי ריבעא • א"ל אביי מאי סגא הכי ומאי סגא הכי איסתיק • אמר אביי אלא סברי מדליסתיק קבולי קבלה מנאי ולא היא דאמר אביי חייבא להנהו פטרי דנפקי מבי מר דכתיב' פלגא דלית לי בצרעא פלגא פלגא בצרעא דלית לי ריבעא • העבין הב' • אם לא הזכיר שיעור החלק ממכר מאותו קרקע איהו נמי הוי על פני עניינים • העבין הא' אם אמר מכרתי לך צרעא חנוקה משה פלונית או אמר חנוקה משה פלונית בבר פירשנו שאם הזכיר מלרבי אותה הסדה כלה מראשה נסופה קנה לוקח המחלה ואם לא הזכיר מלרבהא כלה אין לוקח כי אם חטעת קבין פהו לחמות חלוקות פלגת אלפים ופצע מחות וחמשים כדגריסין • (ג) אמר רב יימר בר שלמיה לדידי מפרטא לי מיניה דאביי בין אמר • ר' ארעא דמיניה פסיק' בין דאמ' מר ארעא דמיניה פליגא אי אמר ואלין מלרבה' פלגא • לא א"ל ואלין מלרבהא חטעת קבין • ומה פנהגו בכל מקום לגבי שדה שיעור ט' קבין לפי שאינו ראוי לפדה פחות מזה השיעור כדגריסין • (ד) אין חולקים את הסדה עד שיהא צה ע' קבין לזה וט' קבין לזה • העבין הפני • אם הזכיר המוכר חלק קחס ולא פיר' שיעורו אלא אמר חלק בזה הסדה מכרתי לך חוזרים לדמים הראשונים פנתן לו וינתן ללוקח כשיעור מה פנתן משום דזהרבה מקומות אנו גורסין לעבין המכר אלא לדמי הכא נמי לדמי ואין הולכים בבחן לכדי שאין הדעת טועה דהיב' דאזלינן אחר טעות הדעת בדבר שהוא כלו ספק אם נכנס בצאר המכר שהוא ודאי אם לא אכל דבר שנכנס הספק בשיעור כגון זה אין הולכים אלא לאחר חקירת הדמים בדקדוק ובהקירות נותנים לו כנגד שווי מן הקרקע וכמו שאמרנו לעיל לעבין משמנים צניהם דלא אמרינן התם צכדי שהדעת טועה אלא בחקירות הפועה על פי שווי • וכמו כן אנו דנין בכל הפזן שאדם מוכר והזכיר חלק של אוצו הפזן ולא כתן צו שיעור רואין את הדמים וינתן ללוקח כשיעור הדמים פנתן וה"מ • בנכר • אכל לעבין מתכות או לוואות פאין נתינת

	שער	ב"ב	יהב
(ה) דף ק"ו ע"ב וע"ר ינתן לו נחמתו רוח נו' הוא כשיע' הרענ"ס צפ"ח פתקיהם כ"צ והוא כשיעור' הרענ"ס והר"ס נמס' • ג"כ שם ודעת העור צס"ו ר"ח כדעת' כרע"ס והר"ס והפסגר טס פסיף ק' ספס כרענ"ס ונ"כ ה"מ טס נמס	(ג) טס דף ס"ג ע"ג (ג) טס דף ס"ג ע"ג (ד) טס דף י"א ע"ב נמסנא ועיין נפ"ע סי' קע"א (ד) טס דף י"א ע"ב נמסנא ועיין נפ"ע סי' קע"א	(א) הר"ל והרענ"ס: (ב) טס דף ס"ג ע"ג (ג) טס דף ס"ג ע"ג (ד) טס דף י"א ע"ב נמסנא ועיין נפ"ע סי' קע"א (ה) טס דף י"א ע"ב נמסנא ועיין נפ"ע סי' קע"א	(ה) נתינת

המקח   שער כ"ג   והממכר   גא

לתינת הדמים מבעל הממכרה לנותן היכא שלא נתן מעור דיניהם דין א' כדגרסינן (ה) פסי' יחלוק פלו' בכסא' פלגא . חנו חלק לפלו' בכסא' מהו אמר רבינא בר קיסי ת"ם האומר תנו חלק לפלו' צבור ממכוס אומר אין פחות מרביע בתבית אין פחות משמנית בקדיר' אין פחות משנים עשר בטפיה אין פחות מששה עשר והיה לי להאריך אלא שאין זה מקומו :

שער כ"ג   מי ממכר ממכר שאין הלוקח עומד על גביו . הזכרנו אותו בשער כ' ולא פירשנוהו מדע דהיכא שאדם לוקח מן המוכר מה שאינו רואה יש בו שלשה דברים . ענין וסגור ופס ענין הדבר כגון שאדם אומר באיזה ענין הוא ובאיזה מראה . ופס הדבר כאדם שאומר בית או בגד או הדומ' להם ולא הזכיר לא ענין ולא סגור ויש בענין הדבר ארבעה דוכי' . הדין הראשון מדע דהיכ' שמכר המוכר הפך והזכיר ענין החפץ כגון שאומר חפץ יפה אני מוכר לך תחסיים המכר ויש על המוכר להביא חפץ יפה ואם הביא חפץ וחולקים עליו המוכר והלוקח לריך שיראו אותו חפץ אם כגון זה החפץ קורין בני אדם חפץ יפה יש על הלוקח ליטול אותו ואפילו שהוא פחות מציפיים מאחר שפס יפה יש עליו . ואם בא בלאותו חפץ ממכר בענין שהוא יפה יותר משהוא החפצים שיש עליהם פס יפה הרי זה יותר יפה ללוקח ויש עליו ליטול אותו ואין רשות ביד הלוקח לומר אם ארצה אקבל ואם לא ארצה לא אקבל מאחר שהיה לו להביא פחות מזה דכיון שהחזיק את תנאו והביא אותו יפה ממה שלא היה עליו יש עליו ליטול ואין עליו לערער ואף המוכר לאחר שביא אותו חפץ יפה אם הביא לאחר מיכאן פחות ממנו ומ"מ יש עליו פס יפה ורעה להחליפו בלאותו חפץ שהביא החלה לא כל היענו לעשות כן . וכמו בן אים התנה המוכר ללוקח בחפץ רע והביא יותר רע מבעולם יש על הלוקח ליטול ואין על המוכר במי לאחר שהביא אותו שביא חפץ אחר שהוא יותר יפה כדי להחליפו אלא אם ירצה הלוקח . ועל הדא גרסינן : (א) מכר לו חטים יפות וכמלאו יפות רעות וגמלאו רעות אין א' מהם יכול לחזור בו ויש על הלוקח לקבל לכל מדה ומדה מעור ידוע מן המוסקד לגמרי ומעפדורית וכמו שתראה בשער' מפרש לקמן והוא פער בפסי עלמו . הדין השכ' אם התנה המוכר ללוקח חפץ יפה והביא לו המוכר שאין קורין אותו יפה הרי הוליא אותו מן התכאי ואם יאמר המוכר אני אביא חפץ שהוא יפה לאחר שהביא אותו רע הרשות ביד הלוקח אם רצה יקבל ואם לא רצה יחזיר במכר אבל אם הלוקח קבל אותו חפץ רע שהביא בתחלה יאמר הריני מקבל אותו במקום היפה שהתנה לו ורעה המוכר להחליפו ביפה ושיחזיר אותו רע אין הרשות ביד המוכר כיון שהביאו וכתלה בו הלוקח . (ב) כדגרסינן מכר לו חטים יפות וגמלאו רעות הלוקח יכול לחזור בו . הדין הג' היכא שהתנ' המוכר למכור חפץ רע ובא והביא חפץ יפה הרשות ביד המוכר אם רצה יתן אותו חפץ או אם רצה להחליפו בזה שהוא רע כמו שהיה תנאו הרשות בידו אבל אין ללוקח רשות לומר הבא אחר או שיאמר לא אטול זה היפה אלא מה שירצה המוכר על זה הענין יעשה ועל הדא גרסינן . (ג) מכר לו חטים רעות וגמלאו יפות המוכר יכול לחזור בו . הדרך הרביעי היכא שאמר לו ענין כך וכך הביא לך והביא לו ענין אחר

(ה) ז"ב דף ע"ג וע"ה פ"ט וה"ל פ"ט וש"י
 ז"ב דף ע"ג פ"ג ע"ז וש"י זמל"מ פ"ז מה' מכירה
 הלכה א' פ"ג ז"ט מש"נ ע"ה שער אפרים סי' קס"ה
 והמל"מ פ"ט חלק עליו וש"י זמ"ל ז"מ דף ע"ה
 פ"ז אי אמר לי' מארכא משהו כ"ו וש"י זמל"מ דף
 פ"ט ע"ז זמל"מ על מנת כ"ו וש"י א"פ ש"ה ע"ה
 ז"ב דף ע"ג פ"ג ע"ז :
 ז"ב דף ע"ג פ"ג ע"ז :
 ז"ב דף ע"ג פ"ג ע"ז :

(ג)

המקח   שער כ"ג כ"ד   והממכר

אחר דכל סכ' ז' באתן שלם דיבין איבו מביא מין אחר אלל אוחו המין שהתנה מביא ואין ציניהם אלל היפה והרע כגון פזה קורין יפה וזה קורין רע אבל זה הדין הרביעי שחבו מפרשין הוא ענין אחר כגון שמחליף את הענין כגון סחמור לו נבע אדום והביא נבע נצן ואף על פי שיש לשיניהם סם אחד כגון ששיניהם נקראים בגד' וכן הדומה לו דעל זה הענין ביד פניהם לחזור ביד הלוקה והמוכר ותדע דאחיה מולא זה הדין על פני הפנים שיש סם אחד והס פני מיני' כגון תמר צבלי ותמר פרסי שזה מין אחד וזה מין אחר ועליהם סם אחד ויש מהן גין ומין מהן טיב ורע ואתן שלם דיני' ספיר' למענה דין א' הוא והיבא שהתנה המוכר ללוקח תמר פרסי והוא גרויע מתת' צבלי והביא לו תמר צבלי שהוא יותר מטיב ממה שהלוקח' אינו רולה לקבלו אין אנו דיני' על הלוקח לטול אוחו ואף על פי שהוא משובח מאותו שהתנ' לו המוכר כמו שדברנו למעלה באתן שלם דיני' היבא שמביא יפה חפץ שהוא יותר יפה לפי שלמעל' מין אחד וזה מין אחר לכך אין על הלוקח אלא כ' רנה ברנזן כפמו לפי שיכול לטעון ולומר יתכן הפרסי לענין מה שאל יתכן הצבלי ואף על פי שהוא יותר מטיב ומה ואף בפירות אהה מולא על זה הענין שהס נקראים בשם ח' והס פני מינים כגון חטוי' הדומות וחטוי' לצבות דכנ' היבא שמביא מין שלל כפל עליו התכלי שניהם יכולים לחזור בהן וכמו כן אם התנה להביא לו תמר צבלי והמוכר לו תמר פרסי שהוא גרויע מן הצבלי ורנה הלוקח לקבלו ואע"פ שהוא פחות וגרויע מאותו שהתנה לו והמוכר רונה להחזירו ושיביא את הצבלי אין הלוקח יכול לעכבו בכך לפי שלל הביא מין שהתנה עליו' וכן הס התנה להביא והב' אדום והביא ירוק מהס פני מיני' או נחשת אדום והביא ירוק וכן אם התנה להביא בגד עבה והביא בגד רקוק ואע"פ שהוא יותר משובח בדמיו מן העבה מכל מקום פני מיני' הס שזה עומד לנזקך א' וזה עומד לנזקך אחר שהעב' קוני' אותה להתחמם והרקוק לכבוד בעלמא וכגון שהתנה על קורת סקמה והבי' עליו זית ולשיניהם סם א' והס פני מיני' . וכגון שהתנה להביא משקה פים צו מרירות והבי' מתוק מהן פני מיני' . וכל זה שאמרנו בנה שיש עליו סם א' והס פני מיני' אנו דיני' בהן ששיניהם יכולים לחזור בהן . וכל סכן היבא שנתחלף בשם כגון שהתנה להביא יין והב' : סמן דודאי וברור ששיניהם יכולים לחזור בהן כדגרסינן : (ד) סחמתי' ונמאלת לבנה לבנה ונמאלת סחמתי' . עליו של זית והביא של סקמה ונמאלו של זית יין ונמאל חומץ חומץ ונמאל יין שניהם יכולים לחזור בהן . ואמרתי' לימא מתכיתין ר' היא ולא רבין דתביא יין וחומץ מין א' הוא רבי אומר פני מיני' . אפילו תימא רבין עד כאן לא פליגי עליה דר' אלל לענין תרומה ובר' אלעא מביין לתורם מן הרפה על היפה שתרומוהו תרומה שנאמר ולא חשאו עליו חטא אבל לענין מכר וממכר איבא דניחא לי' בחלל ולא ניחא לי' בחמרא ואיבא דניחא לי' בחמרא ולא ניחא לי' בחלל . וזה הדין כמי אנו דיני' צמי שהתנה להביא יין וסן והביא יין חדש מהן פני מיני' . וחדע דמי שהתנה להביא יין וסן יש עליו להביאו בן שנה ואם א"ל מיושן בן שלם פני מיני' יש עליו להביאו . (וא"ל) כדגרסינן יסן משל אשתקד מיושן משל פני מיני' וגרסינן . (זי"ן) תנא מתיסן והולך עד החג ופירשו אם התנה להביא לו יין הראוי ליסנו יש על המוכר שיסמוד היין מאותה פעה שמביאו ועד חג הסכות ולא יפסיד :

שער כ"ד מה שאדם מוכר חפץ שאינו בפני הלוקח צעפת המכר והתנה עליו צעם ולא הזכיר לא מדה ולא שער זה אחד משלשה דברים שהזכרנו בבעה פעל גבי זה וכגון שהתנה המוכר ללוקח בית אבי מוכר לך סחם וכוחן לו בית סם בית עליו שהוא יותר פחות וגרויע מצדתי הניעו ומין יכול הלוקח לערער עליו וכן כמי כל הדומה לזה כגון שאמר מכרתי לך פרדס ולא הזכיר לא מדה ולא שער וכו'

(ד) גה זה סס' :
 (ה) 97 פ"ד ע"ב :

(ו"א) ז"צ דף ז"מ ע"ב :
 (זי"ן) סס עמוד ז' :

המקח   שער כ"ד   והממכר   גב

ונתן לו פחות וגרוע מצפדקסי' הגיעו ואין יכול לערער נצק כדג'. (א) בית כור עפר אני מוכ' לך אע"פ שאין אלא לתך הגיעו שלא יוכר לו אלא שמה והוא דמתקרי בית כור כרס אני מוכר לך אע"פ שאין בו גפנים הגיעו שלא מוכר לו אלא שמה והוא דמתקרי כרמא . פדקס אני מוכר לך אע"פ שאין בו רמתי' הגיעו שלא מוכר לו אלא שמה והוא דמתקרי פדקס ותדע דהיבא שאמד לו ארעות אני מוכר לך היבא שהוא מלשון עברי אין לו ללוקח אלא פחים דמיטו ארעות פחים . אבל אם יש לפונות כגון לפון פרזי שאין טפל כללו של דבר על פחות מפלטה הולכים אחר כל לפון ולפון ועוסף כפי הלפון שמכר לו . ואם אמר לו הרני מוכר לך כל ארעות פים לי נכנס בכלל המכר כל ארעות פים לו שהן ראויה לזרע לבר צוסחאני והפרדסים והכרמים והן כלן לנטיעה שאין נכנסות פחת זה הפס אבל אם קרא אוחה צסם מהכל נכנס בו בין הראוי לזריעה בין הראוי לנטיעה הרי נכנסו אף הבודקני' והפרדסים והכרמי' לבר העבדי' והצחיס שלא נכנסו באותו מכר ואם אמר לו נכסי נכנס בווכר אף הצחיס והעבדים כדג' . (ב) פפיטא אל' ארעמא מיטו ארעות פחים ואי אל' כל ארעמא דאית לי זבן כל ארעמא לבר מצוסחאני ופרדסי ואי אל' זיהראי אטיגן צוסחאני ופרדסי לבר מבתי ועבדי ואי אל' וככסי' אפי' בתי ועבדי . אבל מי שאמר לחברו מוכר אני לך כל נכסי' פים לי תדע פים חילוק בין מי שאמר כל למי שלא אמר כל והוא חלוק ידוע למי שלא אמר כל ואמר נכסי נכנס תחת פותו מכר כל הקרע פים לו והעבדים והצחיס וכמו שפיר' ולא הזכירו בגמרא כשאמרו אפילו עבדי ובתי לא אמרו פם מטלטלי אבל כשאמר כל נכסי נכנס תחת פותו מכר כל מוזן סיה לו בין במקרקעי בין ממשלטלי והככסי והכל ואפי' ספרי פודה כדג' . (ג) עבדא אקרי נכסי דתגן הכות' ככסיו לכבו יאל בן חורין . וארעא אקרי נכסי כדתגן נכסי פים להם אחריות תגנין צכסך וצשטר ובחזקה גליעא אקרי נכסי ומטלטלי אקרי נכסי דתגן ופאין להן אחריות אין נקבה אלא בעמיכה . בהמה אקרי נכסי דתגן המקדים נכסיו והיתה בהם אחריות נכסיו ויהיה להם אחריות תגנין וכו' עופות אקרי נכסי דתגן המקדים נכסיו והיתה בהם נכסים הרואין לגבי מצבה ייטב ושמיני' ועופות וכן כל שאר דברים ואפי' ספילי' אקרי נכסי' כדג' . (ד) ההוא גברא דזביניכו לנכסי' אחא לקמיה דרב ייער אמר להו סליקו ליה חפילי מתי קמ'ל פתנית' היא המקרי' נכסיו מעלין לו חפיליו מהו דתימא הפס הוא דשבר עמוס קא קעבידנא אבל לענין זביני מצוה דגוסיס לא מוזין איכיס קמ'ל . ועה שאמרו אף הספרי' נכנסו בעבר תדע שלא נכנסו במכר אלא היבא שמכר לנודך אותן דברים ספי' כגון גיטא אפס וללמוד תורה אבל לשאר דברי' כיון שאקור הוא מכירתו לא נכנסו הספרים באותו מכר' ולענין פחטת כשאלה שאלה אם יכנס ס'ת צמחנה ועלמה צתיקו' . (ה) כדג' רסין אצעיט להו ס'ת מי אקרי נכסי או לא דכיון דלא מוזבן ואסור לזבוני לא נכסי הוא או דלמא כיון דפריא לזבוני ללמוד תורה ולישא אשה אקרי נכסי תיקו' והיבא מנוכר מטלטלים הרי יש חילוק בין מי שאמר מטלטלי לבין מי שאמר כל מטלטל ולבין שאמר כל דמשלטלי כדג' רסין . (ו) לענין המצחות . אמר מטלטלי לפלגא כל מאני חפמיסיה לבר מחימי' ועברי כל מטלטלי אפי' חמי' ועברי אפי' ריחיים הפלוגה לבר מריחיים החתמות' אמר כל דמשלטל אפילו ריחיים החתמות' ותדע דמי שמכר כל נכסין כי סאי גובא אין ללוקח לא צכרית אפסו וכניו ולא צמס מלקח להם לפון ואפי' מהבליס סדמי' ולא צכל

סס

ז	שער כ"ד	זכב
(א) צ"ע דף ק"ד ע"א :	(ד) סס דף ק"א ע"א :	
(ב) צ"ע דף ס"א ע"ב :	(ה) צ"ע דף ק"א ע"א :	
(ג) סס דף ק"ב ע"ב :	(ו) סס דף ק"ב ע"ב :	

המקח   שער כ"ד   והממכר

וזה טעמו נשמן כדגרוסיקין (ז) המקדים אחד המקדים ואחד המעריך אין לו לא בכסות אמה ולא בכסות צניו ולא בצבע טעמו נשמן ולא בסגולי' חדשים שלקחן לשמן. והיבא ממכר בית או טהה ויש להוכר שני בתים ושניהם נקראים על סם כינוי אחד (ח) כדגרוסיקין יהוא דא"ל לחכמיה ארעא דבי חייא מחבי' לך הויאן תרתי ארעא דמקרין דבי חייא אמר רב אפי' ארעא ח"ל ארעא לא ח"ל אבל עי' ממכר קרקעות מיט' לו ואוחן קרקעות היו לאים פלו' ונקראו' על פלו' היו ח"ל המוכר קרקעות שהיו לפלו' אני מוכר לך ויש לו למוכר קרקע אחד לבר מלוחו קרקע והיא כמי קרויה על סם אוחו פלו' וטוען המוכר ואומר קרקע זו לא היה לפלו' קודין אותה בני אדם קרקע על פלו' שלא כדיון. חדע דכלן הם ללוקח ואפי' אוחו קרקע כיון שהיא נקרא על סם פלו' אלא אם יביא המוכר ראיה צדדים שלא היה אוחו קרקע לפלו' אלא שהשם נקרא עליו שלא בדיון כדגרוסיקין (ט) תהוא דא"ל לחברי' נכסי דבי סיסין מזבנינ' לך הוה יהוא ארעא דהוה מקריא דבי בר סיסין. ח"ל האי לאו ארעא דבי בר סיסין הוא ואקרוי' הוא דמיקריא דבי בר סיסין. אחא לקמיה דרב נחמ' אוקעה צידא דלוקח ח"ל למוכר אייתי ראיה דלאו דבי סיסין. וחדע מי' חילוק בין מי טעמ' לחבירו הריני מוכר לך בית בין מי טעמ' לו הריני מוכר לך מקום לבנות סם בית דלאו מי טעמ' הריני מוכר לך בית אין לו ללוקח אלא פחות שבביתים ובלבד שיהא פס בית עליו אבל מי טעמ' מקום לבנות סם בית יש ללוקח עליו מקום מי' ברחבו ארבע אמות ויהא צדו סם אמות. ומי טעמ' מקום לבנות בו בית גדול אני מוכר לך נדון שיהא מקום רוחב סם אמות צדורך פמונה. ומי טעמ' מקום לבנות לו טרקלין קטן נדון שיהא בו עשר על עשר. ואם אמר מקום לטרקלין גדול נדון שיהא בו עשר אמות על עשר אמות. (י) כדגרוסיקין הנוכ' מקום לחברו לבנות לו בית וכן המקבל מקום לחברו לבנות לו בית חתום לבנו או בית ארמלות לבנו עומה ד' אמות על סם דברי ר' עקיבא. ר' ישמעאל אומר רפח בקר היא זו הרונה לעשות רפח בקר עומה ד"א על סם. בית גדול סם על פמונה. טרקלין פטר על עשר רומו כחצי ארכו וכחצי רחבו וראיה לדבר בצבין ההיכל. וקנטירי פתי' עשרה על פתיים עשרה ומאי קנטירי חרבץ אפדני. ולענין המוכר מקום לחברו לעשות לו קבר גרוסיקין (יא) וכן המקבל מחברו לעשות לו קבר עומה חוכה של מערה ד"א על סם ופוחה לחוכה פמונה כובץ הבוכי ארכן ד"א ורומן ססה ורחבן ססה טפחי' ג' מכאן וג' מכאן וסנים כנגדן אחד מן הימין וא' מן הפתל. ולענין המוכר מקום לאמה בית הפלחין שהוא להסקאת זרעי' או לאמה בית הקילים שהוא להולאס מים בעלמא גרוסיקין (י"ב) אמר רב יהודה אמר שמואל אמה בית הפלחין אני מוכר לך כוסן פתי אמות לחוכה אמה מכאן ואמה מכאן אגפיה. אמה בית הקילי' אני מוכר לך כותן אמה אחס לחוכה וחלי אמה מכאן וחלי אמה מכאן אגפיה. ומי טעמ' לחברו הריני מוכר לך ארעא ודקלי נדון שיהא לו ארעא פיהא צה שני דקלים ואם אין לו הדקלים יקנס לו במקום אחד כדגרוסיקין. (י"ג) ארעא ודקלי אי אית צה דקלי יהיב ליה תרין דקלי אית צה ומטעבדי' בדיק ליה תרין דקלי לית צה דקלי וצין ליה תרין דקלי. אם אמר הריני מוכר ארעא ודקלי ואין לו קרקע מיט' בו דקלים הרי המוכר צטל כדגרוסיקין. (י"ד) ארעא ודקלי אי אית צה דקלי וצבני ואי לא

מקח

(י"א)   סס דף ק"ב ע"ג :
 (ס)   סס דף ס"א ע"ג :
 (ע)   סס דף לפד ע"א :
 (י)   סס דף ל"ט ע"ג :
 (י"ב)   ז"ב דף ק' ע"ג :
 (י"ג)   סס דף ז"ט ע"ג :
 (י"ד)   סס דף ס"ט ע"ג :
 (י"ה)   ז"ט דף ק"ב ע"ג :
 (י"ז)   ז"ט דף ק"ב ע"ג :

עקח טעום הוא דעבד ציה וזו עפי' היכא שהזכיר הדקלים צפי' להיות במכר הקרקע אבל אם
 הואי' המכר בלשון מילאה ומעו שלא רנה לומר כי אם הראויה ליטע בה דקלים לא כחצטל המכר
 ואין על המוכר לפת לו דקלי' כדגרסינן * (ט"ו) * ארעא צי דקלי דחזיא לדקלי קאמר ליה וכן
 אלו הפעורים מפירשנו במכירת הקרקעות אבל במכירת המטלטלים מליזה מין סימכוד מן המטלטלי
 אין עליו להביא כי אם בפירו' שבכלים ובלבד שיקרא אותו הפס עצמותו המין שהחנה לו אבל אין
 עליו אותו הפס שאותו שהמכה עליו אין ללוקח ליטול אותו וכגון שאמר לו קורח בית הבד אני
 מוכר לך אם הביא קורה מסוקנת בזמן שהיא רחויה לקורח בית הבד וקורין אותה בשם שהיא
 קורת בית הבד יש על הלוקח ליטלה אבל אם אין עליה פס בקורת בית הבד אין לו ללוקח ליטלה
 כדגרסינן * (ט"ז) * אם לא ראייתו נחם בקורת בית הבד * ומקסינן בגמרא * ולא והא הוה דהוה
 בשמי דמכור מלכא ורמו ליה תליסר אדרים * דתצנא ובלע יתהון אמר שמואל כטרופ כלהו נמשיב
 מטרופ טרימן גבו טרוף קאמרינן מאי בפקא מינה ולימאי גבו טרוף גלחא אנב אורחיה קמ"ל למקח
 ולממכר לומר המוכר קורח בית הבד לחברו אם גבו טרוף אין לי לא לא :

שער כ"ה מעור הדבר והוא א' מן העלמה דברים שהזכרנו בשער כ"ג דמי שמוכר מכו
 ומזכיר את מעורו זה הפער אתה מולאו בין במכר שהלוקח על גבו בין במר
 שאין הלוקח על גבו * וכגו' שאמר לו מזה המדה שהיא לפניך למכור לך כך וכך כמה או שאמר
 לו מעדה פלו' פלי למכור לך ממנו כך וכך כמה וחדע כי זה המער מחלק לפני ענייני' * הראשון
 לריכוי' אנו לידע באיזה ענין לריך להיות הקרקע ומה הוא דינו הענין הב' אם יתחוס או אם
 יתחד על המער שהזכיר לריכוי' אנו לידע נמי מה הוא דינו * חדע דענין מה שדרך להיות הקרקע
 הוי יודע לדרך שהיא' באותו קרקע ומה שלא יהו סלעים וקעים דכל * היכא פיש בו סלעים שגבוהים
 עמדה טפחים או קעים פעמוקים עמר' טפחים לא יכנס במדה ומה שהן פחות מן המער יכנס
 במדה * (ח) * כדגרסינן הא' לחברו בית עפר אני מוכר לך היז פס סלעים גבוהים * טפחים
 או קעים פעמוקים * טפחים אין כמדדי' עמה פחות מיכן כמדדי' עמה * וחדע דדין הנקעי' ומה
 הוא בין שהיא נקעים מלא' מים אין שהיא יבשים אין כמדדי' עמה לפי שכמהו במדה נראים כגו'
 המדה הלוק כדגרסינן * (ג) * אמר רב עפא אעפי' שהן מלאים מים שאין אדם רוצה שיחן מעותיו
 במדה אחת ויראו לו כשנים ושלמה מקומו' מחקיף לה רבינא והא' דומיא דסלעי' קחני דלאו בני
 זריעה * כי קחני אפחות מיכן דפחות מיכן כמדדי' עמה אבל הסלעי' כדקחני דכל שהן פחות
 מעמר' כמדדין עמה בגון פיש בהם' שני עניינים בגון שהם הסלעי' מעור ארבעת קבין כמעור שביד
 ציס הכור * (ג) * כדגרסינן א"ר יוחנן טרפס שאמרו בית ארבעת קבין וחדע כי האור הוא
 שלמים סאה וסאה ששת קבין כמלא פיש בבור ק"פ קבין והסאה היא חמשי' אמה על המס' אמה
 וחשבון אמותיה שני אלפי' וחמש מאות אמה כמלא שחשבון הכור חמשה ושלשים אלף אמות צמאה
 מחלק על ק"פ קבין כמלא פיש בקב"ד * משום וי"ז אמות פחות פלים * כמלאה מדה ארבעת קבין אלף
 ותר"סו

(ט"ז) * נס זה טס ; (ט"ו) * מדיס דף ג"ה ע"א

זר   שער כ"ה   זרה

(ה) * צ"ב דף ק"ב ע"ב ;   שמואלעין צב' קבין ורבינו לא גרסי' * ועיין ע"ט

(ג) * צ"ב דף ק"ב ע"א * וז"ל אעפי' * שאין מלאים מים ;   הס"ע ק"פ מ' מכירה ס"ב ע"ט :

(ג) * טס וצירוסא אלמינו אמר רב שקבל זר טעא וכו' ;   (ד)   O T   MEKACH UMEMKAR.

המקח   שער כ"ה   והממכר

והר"ם אומר יפני שלישי אמה הילכך אם יהיו בזה השעור נמדדי' עמה כיון שאין זה י' טפחי' הא' יותר מזה השעור אין נמדדין עמה ואע"פ שאין זה י' טפחים' הענין הכני לרדף פיהו הטרמי' מפוזרי' הילך ולירך ברוב' של סדה אבל אם יהו נקודרות יותר מזה השעור אין נמדדות' (ד) כדגרסינן ה"ר חייא בר אבא ה"ר והוא שמובלעות ברובה כל סדה ובני רבי חייא בר אבא רובן במטוטה ומטוטה ברובן מאי תיקו' בני רבי חייא בר אבא הם אומן טרסין הוילן כסיר או כסורה או כהלוכה או דרך עקלתון מהו תיקו' וכבר פי' דתיקו כי כלי גומה הולקיס והי"כ שהוא סלע יחידי ואינו טרמי' חנא חבן אחד ויש שעור רובע קב שהוא להשבון ממה אמות וד' אמות וסתיח אמה אין נמדד עמה והוא דהוי כפוכה של סדה אבל אי הוי אוחו סלע כמודך למנר הסדה הפילו סהוא יותר מרובע קב הרי זה נמדד עמה אבל אם נפסק עבר בין אוחו סלע ובין אוחו ונלר נסאה סאלק זו ועלת' בתיקו ויהלקו כדגרסינן' (ה) חנא אם היה סלע יחידי הפילו בית רובע אין נמדד עמה ואם היה סמוך למנ' אפי' כל שהוא נמדד עמה בני רב ספסא הפסיק עפר בין סלע למנ' מאי תיקו' וזה ספי' כגון סמכ' במדה והזכיר שם המדה של כור בחקיר' האמות ובדקדוק אבל אם אמר בבית כור עבר אפי' מוכר לך סלע הזכיר שם המדה בחקירות הפי' יפ"ס שלעיס גבוהים מי' טפחים הרי אלו נמדדים כדגרסינן' (ו) ואם אמ' לו בבית כור עפר אני מוכר לך הפי' היו שם נקעים עמוקים מי' טפחי' או סלעי' גבוהים מי' טפחי' הרי אלו נמדדי' עמה' הענין השני שדברנו לענין פחיתת האמות או יתרותן הוי יודע שאם אמ' לחברו הריני מוכר לך כך וכך אמות במדת החבל אם פחת מה שפחת יפחתו למוכר מן הדמים ומה יותיר מה שיהיה ייתרון כנגדו יוסיפו למוכר בדמיו אבל אם אמר לו כך וכך אמות אני מוכר הן פחות הן יתיר או שהזכיר בית כור סתם כגון שהזכירו בלשון סלעון שאין נכר ממנו לחקירת האמות והמדה שלא הזכיר לא מדה בחבל ולא הן חסר הן יתיר' מדע דזה הוא דינו ביתרות חלק א' מאלרבי' ועפרים עתשכון האמות שמוכר לו והוא הנק' רבע שמתו של מוכר אי הוי בזה השעור או פחות אין למוכר בו כלום והוי ללוקח ואם הופיר על זה החשבון דין הוא שיחזיר למוכר או הוא או דמיו' ואם פחת מן האמות שמוכר זה השעור או פחות מזה השעור אין ללוקח כלום על המוכר אבל אם פחת יותר השעור יש על המוכר להשלי' שעורו כדגרסינן' (ז) בית כור עפר אני מוכר לך מדה בחבל פחת כל שהוא יכנה יתיר כל שהוא יחזיר' ואם אמר לוקח חסר הן יתיר ואפי' פ פחת רובע לסאה או הותיר רובע לסאה הגיעו יתיר על כן יעשה חשבון' ואבעיא להו בית כור עפר מאי ת"ס בית כור עפר אני מוכר לך בבית כור עפר אני מוכר לך הן חסר הן יתיר אני מוכר לך אפי' פחת רובע לסאה או הותיר רבע לסאה הגיעו חלמא סתמי' כהן חסר הן יתיר דני' אמרי' התם פרושי' קמפרוש' איזה בית כור שהוא בבית כור כגון דא"ל הן חסר הן יתיר אני מוכר לך' מתקיף לה רב אשי' אני מוכר לך אני מוכר לך למה לי אלא ללא ש"ע סתמי' כהן חסר הן יתיר דעיא ש"ע' וכבר פי' שהסאה שפה קבין נמלא' שיש שנים עשר חלמי' קבין ולכך יקרא רבע קב רבע השמות של הסאה ויש בסאה כמי כ"ד רביעי' קבין ולכך נמי יקרא רבע הקב אחד מוכ"ד של סאה אבל הכי' שהזכיר המוכר סתי הלשונות אחד בעירוש ואחד בסתם כגון שאמר כך וכך אמות מדה בחבל הן חסר הן יתיר או שאמר כך וכך אמות הן חסר הן יתיר מדה בחבל מדע שאין לנו לסמוך אלא על לשון האחרון ואם אמר מדה בחבל הן חסר הן יתיר נדיע כהן חסר הן יתיר ואם יש רובע קב לסאה פהא חלי' השמות יהוא

(ו) שס דף ק"ג ע"ג :
 (ז) ז"כ דף ק"ג ע"ג :

(ד) שס :
 (ס) שס עמוד ז' וגרסינן הפילו כל סדה :

המקח שער כ"ח והממכר נד

הוא חלק מוכר הגיעו. ואם אמר הן חסר הן יחד מדה בחבל הרי לנו דנים במדה בחבל סתם כל שהוא יכנה יחד על פחות יחזיר כדגריסיק. (ח) מדה בחבל הן חסר הן יחד מדה בחבל צנל מדה בחבל הן חסר הן יחד דברי בן ננס אע"ג דגריסיק. (ט) בגמרא אמר רב יהודה אמר שמואל זו דברי בן ננס אבל חבמי' אומרי' הלך אחר פחות וצנלכות אין לסמוך על זאת ההלכה' אלא על הדא דאמר רב. (י) הוכ' אמרי' בי רב אסתי' מואה עמי מואה מעי מואה מעי אסתי' אסתי' מאי קמ"ל תפוס לפון אחרון ואע"ג דגריסיק דרב סבר תפוס לפון אחרון ושמואל סבר תפוס לפון ראשון וק"ל בשמואל בדברי הכא לא הוי אלא כרב דהא בעקום אחר גריסיק. (יא) כדומה לזה הדין רב נחמן אמר קרקע בחזקת בעליה עומדת מאי קמ"ל תפוס לפון אחרון והלכה כרב נחמן. וזה עמי' בחזקת רבב הפחות שהוא חלק מוכר' שהגיעו היכא שמכר לו מכר שאין הלוקח עומד על גביו אבל אם מכר לו מכר שהלוקח רואהו ולא דקדק בחקירת המדה אלא שאמר סתם הרי לנו דנים בו דין של פחות אם יש בפחותו' של קרקע או יותר מן הפחות דין [הוא שיחזיר שמוכר ללוקח אותו פחותות ואם הותיר דמי פחות או יותר משפחות דין הוא על הלוקח שיחזיר למוכר אותו יתרון כדגרי' (יב) בסימניו ובמלדניו פחות משפחות הגיעו יחד על פחות יכנה וגר' רב הוכא אמר פחות כפחות משפחות ורב יהודה אמר פחות ביחד משפחות רב הוכא אמר פחות כפחות משפחות הכי קאמר פחות משפחות הגיעו יחד משפחות יכנה. רב יהודה אמר פחות ביחד משפחות הכי קאמר פחות משפחות הגיעו עד פחות ושפחות בכלל יכנה והלכה כרב יהודה שמחזיק כה האובאה להחזירה דהא לנו רואים במקום אחר דגר' לעבין חקירת המוכר במדה שהחזיקו כמי כה האובאה אף הכא מחזיקין דגריסיק. (יג) אמר רבא הא דאמרת פחות משפחות נקנה מקח לא אמרן אלא במטלפלי אבל במקרקעי' אין אובאה לקרקעות ולא אמרן אלא דטעו במומדי' אבל במשיחה' אפי' כל מהו' כמי הדר דאמר רבב כל דבר שבמדה ושבמעקל ושבמנין אפי' פחות מוכר' אובאה חוזר. וזה עמי' בחזקת פחות היכא שאין הלוקח מכיר את המדה ואין יודע אותה מקודם לכן אם היא משובחת או מה היא אבל היה מכירה מתחלה הכר גמור ואע"פ שיפחות פחותות גדול יותר מן הפחותות מן האמות שהזכיר המוכר אף על המוכר להחזיר מנה פחותות דאמרינן אותו תוכפת שהוכיף המוכר כשאמר כך וכך אמות היא ואינו כך לא רלה לומר מתוס האמות ממנו אלא רלה לומר זה הקרקע חשוב לפחות פירות באלו היה בו כך וכך אמות כמו שהוא דרך המוכר להשגיח את מקחו כדגריסיק. (יד) רב פפא זבן מההוא גבר' א"ל היא עשרין גריי משחח ולא הוו אלא חמיסר אחא לקמיה דאביי א"ל סברת וקבילת א"ל והא אפן חנן. פחות משפחות הגיעו יחד על פחות יכנה כל שכן הא דהוא ריבועא א"ל ה"ע היכא דלא קיס ליה בגויה עד הא קיס ליה בגויה והא עשרין גריי אמר לי א"ל דפדישא' מעשרי' קאמר לך. ועדע שהחלות פיש בין חזרת הקרקע

גמרא

(ס) טס דף ק"ד ע ב ובי' מדה בחבל הן חסר הן יחד
 יחד צנל הן חסר הן יחד מדה בחבל הן חסר הן
 יחד מדה בחבל הן
 (ט) טס דף ק"ה ע"א
 (י) טס-עמוד ז'
 (יא) ז"ע דף ק"ז ע"ב
 (יב) ז"ג דף ק"ו ע"א ועי"ש בתוס'
 (יג) קדושין דף מ"ב ע"ב וז"ל והא דאמרינן שפחות קנה ומשיר אובאה לא אמרן כו' וז"ל:

(ט"ו)

דף 2

המקח   שער כ"ה   והממכר

מנע כשמואל ב' יתרון בין חזרת הדמי' הוא זה' תדע דהי' שנמלא במוחו יתרון שער תשעת קבין בשדה . הוא זככת אלפים ופצע מאות וחמשי' אמה ובגנה מאתי' ופמכ' : אמות ופלים יחזיר הקרקע בעלמו מ' וכר' . ואם היתרון פחות מזה החשבין כגון שהיה תשעת קבין פחות כל שהוא והוא יותר מהלך אחד כ"ד שצמכר שפי' לעילא שהגיעו יחזיר הלוקח למוכר דמיו ויחזיק המוכר הקרקע לעלמו אבל תהיה יד המוכר על העליונה לפנין היוקר והזול פלס כמכר אותו קרקע בשעת היוקר והזול כשהוא נותן לו את הדמי' על אותו יתרון לא יתן תנא כשעה שהוא שוה בשעת היוקר ואם לא רצה הלוקח לתת דמיו חלל הקרקע בעלמו יתן כשעור הזול שהוא עכשו וכמו כן אי הוי הדבר בלוקח כגון שממכר בשעת הזול והיוקר דלס ירצה לתת דמיס יתן כשעור היוקר ואם ירצה לתת קרקע יתן כשעת המכר . (ט"ו) כדגרסינן ונהו הוא מחזיר לו מעות ואם רצה מחזיר לו קרקע ומפני מה אמרו מחזיר לו מעות כדי ליפות כמו של מוכר : פלס פייר בשדה בית חבשת קבין ובגנה בית חני' קב וכדברי ר' עקיבא בית רבס מחזיר לו את הקרקע ולא את הרובץ בלבד מחזיר לו חלל את כל העומר . (ט"ז) ואמרינן ליפות כמו של מוכר אמרינן ליפות כמו של לוקח לא אמרינן' והתניא פחת תשעת קבין ומחלה לכור או הותיר טבעת קבין ומחלה לכור דזהו רבץ השתות הגיעו יתן על כן כופין את המוכר לחזור ואת הלוקח ליקח הפס כגון דהוה יקירא מתקרא וזל השתא דאמרינן ליה ללוקח אי ארעא יהבת ליה הב ליה בזינא דהשתא . והתניא כשהוא מחזיר לו מחזיר לו כשעה שלקח עמנו הפס כגון דהוה זילא מתקרא והשתא יקירא . ותדע דהיכא שאנו דכיס להחזיר את תשעת קבין הקרקע בעלמו אפי' שיהיה כרובץ שסתות למכר שדננו למעלה הגיעו לא כדינו בכחן הגיעו חלל יחזיר והיך אתה מולא שיהיו תשעת קבין כרובץ השתות למכר כגון שאמר לו הריני מוכר מאה ושבעה קבין וכוונלא בשדה מאה וי"ז דנמלא היתרת רובץ שותות של מכר כלו שהוא חלק אחד מכ"ד חלקים אפי' הכי כיון שהן תשעה קבין יחזיר את הקרקע בעלמו וכמו כן כני' אם הוסיף בזה וזוה צמכר כגון שאמר לו הריני מוכר עשרת אלפים קבין וכנמלא זו תשעת קבין יותר יחזיר את הקרקע בעלמו ואפי' דהוי חלק אחד ממאה ופ"ט וב"ט אם הוי יתרון הקרקע יותר מתשעת קבין שיחזיר את הקרקע בעלמו דלעולם אין אנו אומרים שיתן דמי יתרון הקרקע השתות שהגיעו אבל היכא שאינו עולה אותו יתרון לשעור תשעת קבין אבל שער תשעת קבין שיהיה המכר בין רב בין מעט יחזיר ואף אין אנו אומרים שיתן דמי יתרון הקרקע ויחזיק יתרון הקרקע לעלמו חלל היכא סינא מכלל השעורים כגון שיהא יתן מרובץ שותות שהוא חלק מכ"ד ואף אינו תשעת קבין דכי האי גונא ילא מתורת פני השעורים הפס יחזיר את הדמים ויחזיק יתרון הקרקע וכגון שאמר לו מאתים קב אני מוכר לך וכנמלא השדה מאתים ופמנה קבין ומחלה דהוי' היתרון שמי' קבין ומחלה דכי' האי גונא יתן מרובץ שותות המכר ואינו תשעת קבין ויתן הדמים כדגרסינן . (י"ז) אמר רב הונא תשעת קבין שאמרו אפילו בצקעה גדולה . ורב נחמי' אמר נותן לכל כור וכו' טבעת קבין ומחלה ואם חיבא יתירא למוליתא דתשעת קבין הדר . והיכא שהוא יתרון יותר מרובץ שותות ואינו תשעת קבין שלמין והוי דין הלוקח שיתן דמיו למוכר ויש לו למוכר שדה אחרת בלד אותו יתרון דין הוא שיחזור הקרקע בעלמו למוכר ואפי' שאין זו תשעת קבין כדגרסינן . (י"ח) תנא אם היה סמוך לשדהו אפי' כל שהוא מחזיר לו קרקע ופי' לא את הרובץ בלבד הוא מחזיר לו חלל את כל העומר כך הוא' דהיכא שנענא בכור יתרות שנתת קבין

(י"ז) ז"צ דף ק"ב ע"א :   (י"ח) ט"ס דף ק"ד ע"א :
(י"ח) ט"ס דף ק"ד ע"א :   (י"ז) ז"צ דף ק"ד ע"א :

המקח שער כ"ח כ"ז זממכר נה

קבין ומחלה דהא יתיר הוא מרובע הממות שהוא חלק מכ"ד ואף אינו תשעת קבין גא אמרי יניח לו ללוקח שבעת קבין ומחלה שהן רבע הממות ויחזיר לו את הקצ לכדו לא הרי זה יחזיר אותו שמנת קבין ומחלה כלו עד גמירא כדגרסינן • (י"ט) תני רבין בר רב נחמן לא את המותר הוא מחזיר לו אלא כל הרובעין כלן :

שער כ"ז חשבון המכירות מלמד מוכר ויחזיר אותם מיד הלוקח מי טראוי לנכות אותן לפי שהוא מנוכרו שלא כדון ויש מי שאין ראוי להסויר עיל הלוקח • תדע דלוחן טרהוי להחזיר מיד הלוקח הם חמשה • הראשון מי טעליו חוב בטטר ומכר קרקע יש לו לבטל חוב להוליח את הקרקע כלו מיד הלוקח או כפי שהיה לו מן החוב על המוכר והוא • שלא נמלא ביד המוכר כלום ממה שיפרע את חובו וזה הדון הוא על הדרכים הידועים שהפרדתי להם סער צפני עלמו והוא בזה החבור כדג' • (ב) המלוה את חברו בטטר גובה מנכסי משועבדים • השני מי טעמכר קרקע ויש עליו כתובה לאסתו יש לה לגבות אותו קרקע מיד הלוקח בטפת גביית כתובת על הדרכי טחלה • וכדג' • (ג) מנכסי משועבדי כינר מוכר נכסיו לאחרים והיא נפרעת מן הלקוחות לא תפרע אלא בטבועה • הפליט • מי טעמכר קרקע והוא יורשת אביו והיה לו אחות שלא נטלם עדין טפור נכסי מנכסי אביה זו היא טראויה לגבות מאותו קרקע טעמכר • כטפור שהיה לה על הנכסי ועל הדרכים טנפרט וכדג' • (ג) תלא ליה רב לר' צני חטי האחי טעעבדו מהו הוה יתיב ר' חייל קמיה אל' מאי חצעי ליה מכרו או טעכנו • מוליחין לטרככה ואין מוליחין למזוגות • הדביעי • מי טעמכר הקרקע שלא היה בו כלום וצא בעל הקרקע ונטל את שלו מיד הלוקח וצא הלוקח וחזר למוכר כדי טיפסלם לו דמיו ולא מלא ביד המוכר כלום הרי זה יחזיר על הלקוחות טלקחו מיד אותו מוכר טוס קרקע לאחר טקנה הוא ממוכו כטפור שהיה על המוכר ועל הדרכים טנפרט • וכדג' • (ד) הרי טגול טדה טחברו ומכרה • לאחר והרי היא יולאה מתחת ידו כטהוא גובה גובה את הקרן מנכסים משועבדים • החטטי • מי טעמכר • טדה והיה עליו צ"ה וצא אותו צ"ה ונטל אותו קרקע מיד הלוקח כדינו ולאחר טיבן קנה אותו מוכר טדה אחרת ומכרה ללוקח טני יש מן הדין טיבה הראשון טנפרט ממוכו הקרקע ויגבה קרקע מיד הלוקח טני על הדרכים טנפרט והוא שלא מלא ביד המוכר צני חרי טיגבה ממוכו כדג' • (ה) המוכר טדה להברו והרי ה יולאה מתחת ידו כטהוא גובה גובה את הקרן מנכסים משועבדי • וכמו בן זה הדין נמי כדינו • הלוקח טפני כל הלוקח הפליטי • החטטי • מי טערט עמון לחברו בטעת הלוואה הממוך וככח טג פניהם ביחד על הלוה ועל הטרט בטמון טפניהם קטורים צלוחו מלוה יש מן הדין טיבה המלוה ויגבה אותם מן הטרט ועל הדרכים טנפרט • כדג' • (ו) אמר רב טרב היולא לאחר חתום טטרות גובה מנכסי מועבדים ואסיקמא והוא דכתב ליה ועלו טרב • דיין טרב בטטרא • הטטיני • מי טקבל לזון את צני אסתו טד זמן ידוע יש עליו לזון אותם כמו טהתנה ואעפ"י טנפרט את האם יש עליו לקיים חנאו וכמו כן אם טעמא לאחר והתנה אותו אחר נמי לזון אותם יש על האחר לזון ועל

(י"ט) טס

חוב	שער כ"ז	ד
(א) ד"ט דף קע"ט ע"ב :	(ד) ד"ט דף י"ד ע"ב :	(א) ד"ט דף קע"ט ע"ב :
(ב) כחצוי דף פ"א ע"ב :	(ה) ד"ט דף ט"ז ע"ב :	(ב) כחצוי דף פ"א ע"ב :
(ג) ד"ט דף ט"ט ע"ב והגרסא (טמנו טה נטקא) :	(ו) ד"צ דף קע"ט ע"ב וט"י י"ט חוטם תג"ל טרה	(ג) ד"ט דף ט"ט ע"ב והגרסא (טמנו טה נטקא) :
	הטלא קדש טיטוט טעדות :	טיט' כו' :

המקח שער כ"ז והממכר

ועל המני' לז' דמי מזונות וכן אם נשאלת לשלישי או לרביעי ואם מתי אוחס בעלים ולא הכירו זי' אם נכסים משועבדים יש מן הדין על הזנות להוילא אותו קרקע מיד הלקוחות ויגבו כשעור שיש להם עליהם היכא דקבלו אותו תנאי על עצמם בקנין כדג' (ז) הנושא את האשה ומסקה עמה על מנת שיהיו את בניה חמם שנים חייב לזונה חמם שנים וגל' יבא הראשון ויאמר לבשחבא הכלי אני הזונה אלא מוליך את מזונותיה לתקום שהיא שמה וכן לא יאמרו שניהם הרי אנו זנים אותה כאלה אחד אלא זנה ואחד נותן לה דמי מזונות נשאל הבעל חייב בזונותיה והם נותנים לכ דמי מזונות ונתו בזנותו עככסים בני חורין והיא כזונה מנכסיה משועבדים ונפטי שהיא כבעלת חוב ואמר (ח) ליה רבינא לרב אשי דברים הללו נתנו ליכתב מו לא נתנו ליכתב ננאי נפקא אינה למטרף ומשעבדי' אמר ליה לא נתנו ליכתב ואמרינן חא שמוע היא כזונה מנכסים משועבדים משני שהיא כבעלת חוב • הכא בעאי עסקיב' כשקנו מידו • הממני • מי שמכר קרקע ויש עליו חוב ואותו לוקח שלקח אותו קרקע מכרו כלו ללוקח שני הו' מקלחו דין הוא על ב"ח פיתוי' מה שמכר הגמ' טהור הלוה רואי' אם הלוקח השני לקח מן הלוקח הראשון כל מה שקנה מן הלוה הרי המלוה יחזיר על הלוקח השני ויוליג' מידו כשעור ומה שיש לו על אותם נכסי' מקנה • אבל אם הלוקח הראשון לא מכר כל אותו קרקע אלא עכר מקלחו ללוקח שני הרי יד' ב"ח על העלוונה ר'ה יגבה מן הלוקח ראשון ואם ר'ה יגבה ען הלוקח השני ואינו יגבה מן הלוקח שני בזמן שלקח מן הלוקח ראשון נכסים שהם ראויים לב"ח בגון שהן בינויות אבנ' אם לקח עידית וחבורת איכמי שלקח בינויות ונפטייר אלל הלוקח הראשון בינוי' במותה כשעור חובו אינו יכול לחזור בו על הלוקח השני כדג' - (ט) אמר רבא לרובין ש' זכר כל עדותיו לשמעון וחדר שמעון ומכר סדה א' ללוי וכל ב"ח דרובין ר'ה עזה גובה ר'ה עזה גובה ולא אמרן א' דז'ו בבבב' אבל זבן עידית וחבורת א"ל להכי טרחי חבני ארעא דלא חזי לך • ובינוית נמי לא אמרן אלא דלא שיר בבבב' דכוותיה גבי שמעון אבל שיר בבבב' דכוותיה גבי שמעון מלי א"ל הכחתי לך מקום לגבות מוננו • ואודא רבא לטעמיה דאמר • (י) רבא כדרך שתקנו בלוקח ראשון כך תקנו בלוקח שני התשיעי' חוב שאין עליו לא סטר ולא קנין אלא הודלתו בב"ח או שהעידו עליו בפני ב"ח שיש למלוה זה על לוח זה כך וכן עליו ב"ח שפירע את שלו דין הוא שיערוף מנכסי' משועבדי' ומלי זה נכסי' משועבדים אמרינן ממותן שמכר אחד שהודה בב"ח לפי שכיון שהודה בב"ח כותבי' עליו בכתובת סטר כדג' • (יא) מר בר רב אשי אמר אפילו אמר להו הוו עלי דינאי לא כחבינן עד דקבעי דוכת' ומשדדי ומייתו ליה וכל זה בב"ח הדיוטו' אבל בב"ח מומחים אינו נריך כ"כ כמות זה לגבות מנכסי' משועבדים דאמר • (יב) רבא לעולם בגזל כגון שגזל סדה מלמה פירות ואכל את הפירו' וחסר פס צורת שיח' ומערות בא בגזל לגבו' קין גובה מנכסי' משועבדי' פירות גובה מנכסים בני חורין • רבה בר רב הונ' א' כגון שגזל סדה ממכרו מלמה פירות ואכל את הפירות וגסלוה מניקי' בא בגזל לגבות קין גובה מנכסי' משועבדי' • לגבות פירות גובה מנכסי' בני חורין • ואמרינן • (יג) בין לרבה בין לרבה בר רב הונא מלוה ע"פ היא ומלוה ע"פ אינו גובה מן הלקוחות • אמרי הכא במאי עסקינ' כגון שעמד בזן והדל זבין אי הכי אפילו פירות נמי • כגון

(ז) כמותו ד' ק"ט ע"ג :
 (ח) ט' ד' ק"ב ע"ג :
 (ט) ז"ק ד' ט' ע"ג :
 (י) ז"ק ד' ט' ע"ג :
 (יא) כ"ק ד' ט' ע"ג :
 (יב) כ"ק ד' ט' ע"ג :
 (יג) כ"ק ד' ט' ע"ג :

(י"ד)

המקח   שער כ"ז   והממכר   נו

שעמד בדין על הקרן ולא עמד על הפירות מאי פסקא סתמא דמילתא כי חבע איניש קרנ' חבע ברישא • וחדע פאתה מולא בעטר' מקומות סלא יגבו מן המטעבדי' ולא יוכלו להוליא מיד ה'לקוחות כלום • הא' • מי פיש לו חוב על חבדו ואין לו עליו צו לא סטר ולא קנין אלא עדים דזהו הנק' מלוה ע"פ לא כל הימנו לגבות הנכסים מטעבדים כדג' • (י"ד) המלוה את חבדו בסטר גובה מנכסי' מטעבדי' ע"י עדים גובה מנכסי' בני חורין והיכ' נמי פכת' לו המלוה ללוה כחב ידו באתו חוב אף הוא נקר' מלוה ע"פ • כדג' • (ט"ו) הוליא עליו זכת' ידו שהוא חייב לו גוב' מנכסי' בני חורין • ורז ושמאל דאמרי • (ט"ז) תרווייהו מלוה ע"פ גובה מן היורשי' ואינו גובה מן הלקוחות • גובה מן היורשי' כדי שלא חטול לזת בפני לווין • ואינו גובה מן הלקוחות דלית ליה קלא • השני • מה פנקרא כתובת בנין דכרין דמי שהיה נכוי פתי נשים יש מן הדין שיצלו לאהר מיסת אביה' בנין דכרין של זאת ויטלו כתובת ארס ויצאו בנין דכרין של זו ויטלו כתובת אמס והסאר הולקים בחורת ירושה • כדג' • (י"ז) לא כת' לה בני' דכרי' דיהוון ליכי מכאי אינון ירתון כסף כתובתיך יתר על חלקהון דנס אחיהון חייב מפני שהוא תכאי צ"ד והוא פיס פס מותר דינר שיחלקו ולא זהו מקיס האעתן להרדיך ומ"מ אין ליתומים הללו סיטלו כתובת בנין דכרין מכל מה שנוכר • כדג' • (י"ח) כתובת בנין דכרין נהרדעי אמרי לא תרכא מוטעבדי וירתון חנן • בני מהא גחסיא אמרי טרשא מוטעבדי ויבזון חנן • והלכתא לא תרכא מוטעבדי וירתון חנן • השלישי • ערב סערב למלוה מהון מהלוה ולא ערב אתו מהון אלא לאהר שהלוה המלוה ללוה ולהאר שהעיד עליו אין על המלוה שיוכל נחטוף מן הלקוחות שחבר להם הערב הזה כנוס • כדג' • (י"ט) ערב היונה לאהר החוס טרות גובה מנכסי' בני חורין • מעשה זכא לפני רבי ישמעאל ואמר גובה מנכסי' בני חורין אמר לו בן ננס אינו גובה לא מנכסי' מטעבדים ולא מנכסי' בני חורין • ח"ל ננה • ח"ל הרי שהיה הונק את חבדו בצוק מצאו חבדו והמר לו הכח לו ואני אחזן לך פטור פעל [כ"א שלא על אמונה] שמונהו הלוהו • ח"ד ישמעאל הרונה שיהכס יבסוק צדיני המונות שאין לך מקצוע בחורה גדול מהן מהן מטיין הנובע והרונה שיעבוק בדיני המונות ישמש את בן ננס • (כ) ואמר רבה בר רב הונ' אר"י אף על פי שקבל רבי ישמעאל את בן ננס אין הלכה כמותו • וחדע דנה סלנו דני' על הערב שהוא כי האי גונא שיגבה המלוה ממנו מנכסי' בני חורין לא ארין אלא היכא שקנו ממנו ולפילו שקנו ממנו כיון שהוא לאהר מתן מעות כמו שפי' אינו גובה מן המטעבדי' ולא כלום דאי לאו דקנו עיניה לא היינו קובעים הלכה כרבי ישמעאל לגבות בני חרי לפי פיש לנו הלכה קבועה דכל ערב שהוא לאהר מתן מעות כי האי גונא ואין עליו קנין ולא היה בכני צ"ד אין על אותו ערב לפרוע לא מנכסי' מטעבדי' ולא מנכסי' בני חורין דגרכי' • (כ"ב) והלכתא בשעת מתן מעות לא צעי קנין לאהר מתן מעות ערב דבית דין הוא דלא צעי קנין הכך כלהו צעי קנין ואמרינן • (כ"ג) כי אחא רבין אר"י חלוק היה רבי ישמעאל אף בחזק והלכה כמותו אף בחזק ואמר רב יהודה אמר במוהל חזוק וקנו מידו מטעבדי' כמלא

(י"ד) צ"ב דף קע"ה ע"א משנה :
 (ט"ו) סס בליתו משנה :
 (ט"ז) גמרא סס וגריסין בדניי רז ושמאלו אינו גובה לא
 מן היורשי' ולא מן הלקוחות ומש"ר צ"ב רז ושמאל'
 הוא מימרש דר' פפא סס דף קע"ו :
 (י"ז) כמוב' דף כ"ב ע"ב :
 (י"ח) סס דף כ"ה ע"א ובסוהן פועדיתא אמרי :

(י"ט) צ"ב דף קע"ז ע"ב :
 (כ) צ"ב דף קע"ז ע"א ובגירסא שלנו הלכה כמותו
 וקאי על ר' ישמעאל' ומש"ר אין הלכה כמותו קאי
 על בן ננס :
 (כ"א) ס"ף צ"ב :
 (כ"ב) סס עמוד א' :

המקח   שעד כ"ז   והמטבר

תנא ללא תקמי לך הלכתא אהלכתא ומאחר שתרטנו אותה כר' ישמעאל כדמקמי' • והיב' מהעיר הערב על עלמו בגופו של סטר חוב קודם חתימת העדים אם אמר בזה הלשון רלוזון לזה משמעון מכה וערב לוי אותן לשמעון הרי נתקשר הערבות בהלוואה ונתער' הכל זה בזה ויש לשמעון המלוה לגבות מן הלקוחות סמכר להם לוי הערב אם אין לו ללוי הערב בני חורין בידו שיפרע לו לשמעון ומק' אין לו לרלוזון הלוה לא בני חרי ולא משעבדי החס הוא דגובה מן המשעבדי' ששיעבד לוי הערב וזה כמו שנסר' עדין אבל היב' סנכת' הערב בשט' החוב בלוקן שהוא מחולק ומוכדל מן ההלוואה ואינו מערב עמו ואף על פי שהוא כסוב בגופו של סטר קודם חתימת העדי' כבר נתחלק זה מזה ואין לתלוה סיטול מן המשעבדים ששעבד הער' ולא בלוס • כדג' • (כ"ג) זמנין אמר רב ערב היולא לאחר חתום שטרות גובה מנכסים בני חורין קודם חתום שטרות גובה מנכסי' משעבדי' • וזמני' אמר רב אפינו קודם חתום שטרות אינו גובה חלל מנכסי' בני חורין' קשיא דרב אדרב לא קשיא דהא דכתיב' ביה פלו' ערב דלא סייד ערב בשטר • הא דכתיבנא ביה ופלו' ערב דהא סייד ערב בשטר' וגרסי' על הדא וכן א"ר יוחנן הרביעי' • מה שהתנה בכחובת אשתו או לבצל טובו שאין להם אחריות וכגון שפי' בשטר צפי' ואמר ע"ה שאין לכם עלי אחריות אין להם לא לאשה ולא לבצל חוב שיטרפו מכל נכסי' ששעבד ולא בלוס אלל דינו כבני חרי • כדג' • (כ"ד) חמסה גובין מן המחוררין ואלו הן פירות ושבח פירות והמקבל עליו לזון את בת אשתו וכן אשתו וגם חוב שאין בו אחריות • וכחובת אשה שאין בה אחריות ועכשו תראה בשער האחר שנפרש לקמן דהני מילי הוא שפי' צפי' ע"ה שאין לך עלי אחריות • החמשי היב' שהתנה על עלמו וקבל עליו לזון את בן אשתו שיש לה מבעל אחר ולא קבו מענו אין עליו לטרוף ממה ששעבד כלום כדג' • (כ"ה) א"ל רבינ' לרב אמי דברי הללו נתנו ליכתב או לא נתנו ליכת' ולגאוי נפק' מיניה למטרף ממשעבדי וכו' דהא גרסי' חמסה גובי' מן המחוררין וא' מהן המקבל לזון את בן אשתו וכתובת אשתו • הששי' מזונות האשה לאחר מיתת בעלה ותחנות הבנות לאחר מיתת אביהם ודאי וברור בדין הוא שיטלו מזונות מנה עקבה אביהם והאשה כמו כן אבל יש עליה דברים יודעי' כדג' • (כ"ו) לא כתב לה את תהא יתבא צביתי ומתנח מנכסי כל יומי מיצר ארמלותיך חייב שהוא חנאי ב"ד לא כתב לה בנן כותבין דיהוון ליכי מאלי סינן יתבן צביתי ומתנח מנכסי עד דתלקחן לגברין חייב שהוא חנאי ב"ד אבל אם מכר אביהן נכסיו בחייו או שמכרו בניו לאחר מותו אין להן להגאוי מיד הלקוחות ולא בלוס • כדג' • (כ"ז) תנא ליה לר' ציני חסי האחים ששעבדו מהו א' חבשי ליה מחרו או משכנו מויליין לפרנסה ואין מויליין למזונות • וגרסי' • (כ"ח) בניו אין מויליין לאבילת פירות ולמחן האשה והבנות ממשעבדים • השביעי' • מה שהתנה שהזכירו הראשונים וקראוהו שבה פרקשות היא מי מגזל שדה ומכרו והוסיף בקרקע וצבא בעל הקרקע ונטל את שלו מיד הלווקח וחזר הלווקח על הגזל שמכרו שישלם לו הקרן והשבח מהשביח • הקרן ודאי וצבור דין הוא שיטרוף ואפי' מנכסים משעבדי' וכמו שהזכרנו למעלה אבל השבח שהוסיף אם הוא ראוי ליטול אותה על הדרכים שנפר"אין לו ליפרע מנכסים משעבדיה • כדג' • (כ"ט) הרי מגזל שדה ומכרו והרי היא יולאה נחתת ידו כשהוא גובה את הקר' מנכסי' משעבדי' ואת

צ"ח   חסי' כו'   הרי ימיז ר' חייא קמי' אמר לי'   : סס (כ"ג)
 פברו או שמכרו אמר לי'   : פה"ג   צין מכרו צין   : (כ"ד) צ"ח דף ז"ה ע"א
 משכנו מויליין לפרנסה בו   : (כ"ה) כותבו דף ק"ג ע"ב
 (כ"ח)   ביטין דף ת"ט ע"ב   : (כ"ח) בניו אין
 (כ"ט)   צ"ח דף י"ז ע"ב   : (כ"ט) צ"ח דף י"ז ע"ב

א"ת הסבא מנכסים בני חורין • השמימי • מה שהוציאו הראשונים והוא אכילת פירות וזהו בגון הגזל שדה ואכל פירותיה וכל הגזול ולקח גוף הקרקע וחבצו הפירות מיד הגזול אין לו לגזול מיטרוף דמי אותן פירות מיד הלקוחות שלקחו מהגזול • כדג' • (ג) אכילת פירות כילד הרי הגזול שדה מחברו והרי היא יולדה משפת ידו כשהוא גובה גובה את הקרן מנכסים משועבדים ואת הסבא מנכסים בני חורין • ואמרינן • (ג"ה) עלה רב אשי לגדלים קחני כגון גזול שדה מלאה פירות ומכר השדה כל לוקח לגבו' גובה את הקרן מנכסים משועבדים כל גזול לגבות פירות גובה נכסים בני חורין • השמיעית • האשה כשמוכרת שדה שהניח בעלה ומכרה אותו למזונות ידעינן שאלחריית הנכירה היא על היתומים • כדג' • (ג"ז) אמר רב יוסף האי ארמלת' דזביג' אלחריית' אייתי אפי' הכי היא בעלגה אינה יכולה לחזור על הלוקח פועל לו אותו שדה למזונותיה אל"כ השאליה בנכסים כשעור כתובתה כדג' • (ג"ג) המוכרת למזונות מהו שתחזור וחסרוף לכתובתה שתבעיה להו דא"ר יוסף ארמלתא דזביג' וז' דזביג' אלחרייתא אייתי מאי כיון דאלחריית' אייתי שרפה מו דלמא יכלי למימ' נהי דאלחריית' דעלמ' לא קבילת עלוואי אלחריית' דנפסך קבולי קבלת אל"כ תנימו מיכר' והולכ' עד כדי כתובת' וכמוך לה שתגב' בכותב' מן השאר פ"מ אי שיר אין אי לא לא • והעשירי • היכא שהתנה ב"ח על עצמו ואמר ללוקח כל מה שתקנה מפלו' הלואה איני תובעך בכך מחמת חובי סיס לי עליו והלך אותו לוקח וקנה אינו יכול לתבועו ותדע דכל מה שפי' בכך אותו הלקוחות קרקע אבל אם לקחו מכל מה שנקרא מטלטלין אין אחד מכל מה שפי' יכול להושיא מידו כלום :

שער כ"ז

דין צ"ח צכמה מקומות יחיד את הנומכר ממכר הלואה והס שפה עמר • הראשון שיהא כל' מן הדרכים שחבצנו למעלה בניה מראוי לסחור את המכר • השני שיהא ביד צ"ח כח בעה שהוא להחזיר את המכר כגון סחובו כח' צטט' והדומה לו כגון שקבל עליו לזון בן אשתו בקנין או שיהא ערבות כח' בתוך השטר קסור עם הלואה על הדרך שכתבנו בשער שעל גבי זה • הסלימי לריך שיהא חובו מוקדם למכירת הלואה אבל כל מכירה שהיא מוקדמת קודם זה פלוה הימנו, אות' מכיר' הרי היא כראוי דהא לא נכנס במכר עליה מעצדו • כדג' • (א) ואלא מה דתנן כותבי' שטר ללואה ואף על פי שאין מלוה עמו כיחוס שמה כתב ללוות צביסן ולא לוא עד תמרי ואתי למטרף לקוחות פלא כדין ואמר רב אשי בצטרי הקנאה דהא שפבד נעסיה אביי אמר עדיו בחוסמי זכין לו • הרביעי • איחס טריף צ"ח מן הלקוחות כגון שלא היה לו ללוא ולא כלום • גמה שיפרע ממנו ואפילו זכורית אבל ים לו פוס דבר בעולם אין לו סיגבה אלא ממנו אל"כ נשאר לו קלת מחובו פלא פרע מהלואה דהחס ודאי יחזיר על הלוקח כדג' • (ב) אין נפרעין מנכסים משועבדים במקום סיס נכסים בני חורין ואפי' הן זכורית • והיכ' שמכר הלואה ציטנית שהוא לוי • על בעל חוב אין לו לב"ח מיטעון ויאמר אני לא אנגבה את חובי אלא מן הלוקח הזה שהוא לקח מה מראוי לי לגבות אלא לעולם כל היכא סיס אלא הלואה מה סיגב' ממנו יגבה אל"כ נפרעו אותן בני חורין

(ג) צ"ח סס : (ג"ג) כענ' דף ק' ע"א :
 (ג"ה) סס דף ע"ו ע"א ר' אבה אמר : (ג"ג) סס דף ג"ז ע"ב :
 זז שער כ"ז וזח
 (א) צ"ח דף י"ג ע"א : (ב) גישן דף ע"ב ע"ג :
 MEKACH UMENKAR. מו P

המקח   שעד כ"ז   והמטבר

מדין שהן אלא הלוה בכל ומכל כגון שנשטרפו או שנשטרפו בענין שאין להם שום דמיון בעולם להשם
 ודאי יחזיר על הלוקה לגבות ממנו חובו או מה שנשטר לו מחובו כדג' (א) אצבעיה ליהו אשתדוף
 בני חרי מהו מיטרוף ממשעבדי ואל"ל רב ייעד לרב אמי ח"ס דהא מעשים בכל יום וכו' והוא גבר
 דמשכן פרדים לחבריה לעשר סבי' וקם לחמש סבי' אח' לקמי' דרבנן וכתבו ליה טרפא' עד לאסיקב'
 והלכת' אשתדוף בני חרי סריף ממשעבדי. החמשי' אין ב"ח יכול לירד לנכסי הלקוחות עד שיחבב
 הלוה מחלה תביעה ידועה בחקידו מפורס' אם יש עמו מה שיפרע לו ואם לאו דכל היכא שלא
 יתחיל תחלה בתביע' הלוה אין לו לתבוע מן הלוקה ולא כלום כדג' (ד) והוא דייבא
 דאחמיה למלוה לנכסי ללוה מקמי' דלתבועי ללוה סלקיה רב ענן ברביה דרב ייבא' אמר רבה מאן
 חכים למעבד הכי כי הא מלתא אלא רב ענן ברביה דרב ייבא קסבר נכסויה דבר איכיש אינון ערבין
 ביה' ותנן התלוה את חברו ע"י ערב לא יתבע מן הערב תחלה' ולא תעלה על דמחך היכא
 שחבב את המלוה תחלה דיה לו אותה תביעה לבעולם אינה מועלת לו עד שיסתמו ב"ד
 על הדרך פסי' כדג' (ה) משמתין ליה תלחין יומין קומי לא נחתין לנכסיה דאמרינן
 קמרח אחזי וכל זה פסי' לרדך לעשות כך היכא פוא רולה לירד לנכסיו מהן מניין יביד הלוה
 ופאכ"ו לרדך לעשות מיי שרולס לירד ולטרוף מן הלקוחות שמכר להם הלוה' ותדע דתלוך
 זס יש בין הרונה לירד לנכסיו מהן מניין בידו ובין הרונה לירד לנכסים שמכר מן הלקוחות
 דאלו הרונה לירד לנכסים מהן מניין בידו לרדך להאריך לו זמן של ל"ים דשמת' ימכר או
 יעשה שום דבר בתוך זה הזמן במה שיפרע מה שעליו אבל מיי שרול' לירד לנכסים שמכר
 אין לו שיאריך עליו כלום כך אלא ישמתו אותו ליום ואח"כ יצביע אותו שאין לו ממון שיפרע לו
 ולרדן פיקדונו לו כדרך שמסדר' ב"ב וכו' פסי' בטער הסבועות שחברתי' השמי' אין לו לב"ח
 מיטרוף מן הלקוחות אלא קט קרקע אבל אם קנו הלקוחות כל מה שהוא מהמטלטלים אין לו לב"ח
 לגבות מאלוהן מטלטלים ולטרוף מן הלקוחות ולא כלום כדג' (ו) ליה ומכר את מטלטליו אין
 בית דין נפרעין לו מזה ולכך נקראו הקרקעות נכסי' מיה להם אחריו ומטלטליו נכסים שאין להם
 אחריות' וגרסי' (ז) כי כתבי' אדרכת' אמקרקעי אבל אמטלטלי לא כתבי' ואי לית ליה
 נכסי' ללוה אפילו אמטלטלי נמי כתבינן' אמרי בהרדעי לא כתבינן אדרכתא אמטלטלי' השביעי'
 אין לו לב"ח מיטרוף מן הלקוחות אלא מן הלוקה שלקח אחר כלן לפי שהלוקה שעל גביו יכול לטעון
 שבחתי לך מקום לגבות ממנו אלא לא הספיק לטעון חובו מה שלקח האחרון דהתם ודאי וצדור
 יחזיר לאוסי לוקח שהוא על גביו כדי להפלים חובו ממנו וכן נמי אם לא הספיק להשלי' אותו שעל
 גביו יחזיר לאותו שעל גביו גביו והוא הדין למאה עד שיפרע כל מה שהיה לו כדג' (ח)
 לפי' יאל עליו שמר חוב גובה מן האחרון אין לו גובה משלפניו אין לו גובה משלפני פניו ולא יבטן
 בעקר

(ג) נמנו דף ג"ה ע"ל וע"ז :
 (ד) ב"ב דף ק"ע"ד ע"ל לנכסי' ג"ל :
 (ה) ב"ב דף ק"פ ע"ז :
 (ו) ב"ב דף ל"ב ע"ז :
 (ז) ב"ב דף ק"פ ע"ז' ותע"ד ואי לית לי' נכסי' נו'
 אמרי בהרדעי נו' דדרי רמינו מריכ' וישנ' והס'
 ע"ק לא נכרי דברי נאדעי' רק ע"ק דף ע'
 ג"ל אמרי בהרדעי לא נכסינן אדרכתא ופרט'
 אדרכתא והיא ס' ואלו ס' לרמינו גרסא אחרת
 (ח) (ישן עמ' דף ע"ל ע"ל ותי' ותי' ס"ג)

חמקה   שעד כ"ז   והממכר   נח

צמקו' זה עדית ובינונית חבורית אלל הרי זה טורף על הסדר עפי' * ואם הלוקח האחרון לא היה לוקח בי אם צבורית והלוקח סלפניו היה לוקח בינונית אין ב"ח יכול לטרוף מאותו לוקח סלפניו ואעפ"י שהוא דינו אלל הרי זה גובה מן האחרו' ואעפ"י שהוא צבורית ואם הלוקח האחרון היה לוקח צדית אין יכול אותו לוקח לדחותו למה טעל גביו ולוקד לו זה שקניתי אני אינו דיך אלל הרי זה גובה נמנו * והיכא שמכר הלואה את נכסיו לג' בני אדם כא' שלא קדם בנמכר זה על זה אין הנו דנים בכאן שיגבה מן האחרון לא יגבה מכל אחד ואחו לפי שיש לו מכלן חלק פוה דכיון שאין זהם מי שהוא מוקדם על חברו הרי הן כלם כאלו הם איש אחד ואלו לקח אחד כל נכסיו של זה מי לא היה פורע את כל החוב אף שנסתן נמי יפרעו כמו בן * והיכא שמכר כל נכסיו לאיש אחד צבת אחת הרי ב"ח יגבה ממנו בדינו דזהו צבינונית שהרי הוא צמקוס הלואה ונזק נמי יגבה כדינו בעדית ובחובת אשה בצבורית * והיכא שמכר ללוקח אחד בין ג' נכסיו צוב אחד זה הרי זה נכנס הלוקח צמקוס המוכר ואין לב"ח כי אם כדינו דאם מה שלקח עדית חבורית ובינונית ולקח את העדית באחרונה אין לו לב"ח לטעון ולומר זו העדית כיון שנסתף אחרון ציד הלואה צטעה שמכר הבינונית והצבורית גמלא דזהו דינו ולא אנגבה אלל מה דזה הוא שהנחתי לגבות ממנו לפי שיוכל לטעון הלוקח לא תקנו לב"ח שיגבה מן האחרון אלל מפני תקנת הלוקחים וכיון שפכשו אינו לי תקנה אינו רוה צה ולא אנגבה אלל צבינונית כדיך והדין עם הלוקח כדגר' * (ט) נוכרן לאחד או לג' בני אדם בא' כלן נכסו חחת הצבעים צזה אחר זה כלן גובים מן האחרון אין לו גובה מלפניו אין לו גובה משלפני פניו ושיילינן האי נוכרן לאחר היכי דמי אלימא צבת-אחת * השתא לטלפה בני אדם כא' דאיכ' לומי' חד מנייהו קדים אמרת נכנסו חחת הצבעים מוכרן לא' מבעינא אלל צזה אחר זה מאי טבא טלפה דכל חד וחד א"ל הנחתי לך מקום לגבות נמנו הכא נמי נימא ליה הנחתי לך לגבות ממנו הכא צמאי עסיקינן כגון שלקח עדית באחרונה וכן אומר רב שטס כגון שלקח עדית באחרונה אי הכי בלהו לגבו מעדית משום דא"ל טעמו' מאי אמור רבנן כלן גובין מן האחרון דבי צבין בינונית אכתי עדית צת חורין היא משום דתקפתא דידי אכא לא כיחא לי צהא תקפתא * כדבא דמנ' רבא האומר אי אפסי צתקת חכמים כגון זו פומעים לו * מאי כגון זו כדרב הונא דאמר רב הונא יכולה אשה שתאמר לבעלה איני כזונת ואינו עושה * השמיני * לריך צ"ד סיקרע טטר חוב של בעל חוב או כתב זכותו שיש לו על הלואה כשכות' לו טטר טורף על הקרקע שלקח הלוקח * וכמו בן נמי לריך סיקרע אותו כתב טורף כפיצא לכחוב טטר הפומא כדגר' * (י) אמר רב נחמן כל טרפא דלא כתיב צה וקרעיניה לטרפא לאו אדרכתא היא וכל פומא דלא כסוד צה וקרעיניה לדרכתא לאו פומא היא * התשיעי * לריך שיטבע צ"ח צטעה טטורף מן הלוקח שעדין לא גבה ולא כלום מאותו טטר ואעפ"י שיש עם הודאח מלוה דחיישינן שמא קטניא עשו העולה אלוה על הלוקח כדגרסינן * (י"ח) מנכסים משועבדים כילד מוכר נכסיו לאחרים והיא נטרפת מן הלוקחות לא חפרע אלל צשבועה * והאשה טגובה כתובתה צחיי צעלה ופורפת כתובתה מן הערב טערב לה בכחובתה אף היא נמי לריכה שידירה כדי שלא טחאז ותנשא לו לעולם דחיישינן שמא קטניא היא * (י"צ) בן היה רמב"ג אומר הרי שהיה ערב לאשה בכחובתה והיה צעלה

עגרה

(ט) צ"ח דף ס' ע"א ועין צריף ונעלמות פ"ט צטס דינו *
 (י) צ"ד דף קס"ט פ"א ואלן יש פסרון דברי רבינו וה"נ כל טרפא דלא כמות צי' וקרענא לשטרע דעליה לאו טרפא הוא וכל אדרכתא דלא כסוד' וקרענא
 לעדתי' נו' בן הוא כגירסא צמ' שלמינו ועין צמ"ט פכ"צ טלחה סלחה ו' שהיזא נוסחא אחרת *
 (י"ח) (י"ט) כטור' דף ס"ז ע"ט *
 (י"ז) כאלן סבד ואל' כדגרסינן והוא צמ"ט צ"ד דף קע"ז ע"ז *
 (י"ז)

הבקה שער ב'ז והמזכר

מגדשה שדירנה הגלה פמא יעשו קנויאל על נכסיו של זה ויחזיר זה את חסותו אבל אם אינה גובה
 כתובתה מן הערב אבל גובה מן הלקוחות מנכסים שמכר בעלה אין מדירים אותה שלא תחזור
 וחננאל לעולם כמו שצוים לגבי ערב אלא פבועה בלבד שלא כפרעה עדין כלום הוא די לה •
 כדג' • (י"ג) ההוא דזבנינהו לנכסיה קם וגרשה לרביהו שלמה רב מתנא בריה דרבא לקמי'
 דרב פפא ערב תמן הקדש תמן לוקח מהו תנא כי רובלא ליהשיב ולחיל • כהרדעי אמרי דתמן תמן
 דלא תמן לא תמן אמר רב מרשיא מאי טעמיהו דנהרדעי בשלמא מקדיש מה מסס רווחא דהקדש ערב
 גמי מטיה קא עביד ולא מידי חסריה אלא לוקח נידע ידיע דכל הו' וחד איכא עליה כתובה אמאי
 נייזיל וכזבין איהו אסקיד אנפסיה • העשירי • היכא שצאו בעלי הובות מרובים כל מי שהוא מוקדם
 בשטר הוא יגבה תחלה קודם שיגבה השני ואם נשאר כלום יגבה השני קודם השלישי וכן אפילו
 מאה כל ניי- שהוא מוקדם הוא יקדם תחלה ואם היה זמן כל השטרות כגן זיוס אחד הם יודע
 הדבר שקדם אחד להברו אפילו בשעה אותו שקדם אותה שעה בלבד הוא יגבה תחלה ואם לא נודע
 בהקדמת השעות אלא שאלו רוחים זמן אחד פוה לכלם הרי אלו חולקים מה שמנאל • כדג' • (י"ד)
 גי סהיה נשוי ארבע נשים ומת הראשונה קודמת לשניה והשניה לשלישית ולשלישית לרביעית
 והרביעית שפועה אלא בשבועה אמר בן נכס וכי מפגי שהיא אחרונה כשכרה קף היא לא תפרע
 אלא בשבועה היו כלן יולאות זיוס אחד כל הקודמות להברותיה אפילו שעה אחת זכתי • וכך היו
 בותשים אנשי ירוסלם שעות היו כלן יולאות בשעה אחת ואין עס אלא מנה חולקות בשוה • והיכא
 רומתמי ספקא בשטר אם הוא מוקדם להברו או הוא מואחר כגון שככתב האחד מהם בחדש פלו'
 בכך וכך בחדש דזהו ככל השטרות והשני הזכיר אחרו חדש צעלמו שכוכר שהוא ודאי אבל לא כוכר
 בו בליזה יוס ים לא פ שמה תחלת החדש ככתב והוא מוקדם לאותו שהוא ודאי יום לחוס פמא בסוף
 החדש ככתב והוא מואחר לאותו שטר שהוא ודאי ולפי שהוא בין שני הספקות הללו דוחים אותו בשני
 לדדים אם בא לגבות מן האחרון בדרך כל צ"ה יאמר לו בעל שטר הודאי אני הוא הראוי לגבות
 הלוקח האחרון לפי שאני קודם ממך כי שמה באחרים ככתב שטרך דלעולם השטר הראשון שצברו
 על הלוקח האחרון והשטר השני יגבה מן הלוקח ראשון לאחר שכתלק הראשון ושלמה גבייתו •
 ואם בא בעל השטר הספק ויבא לגבות מן הלוקח הראשון שהיה קודם לאותו לוקח שני שגבה בעל
 השטר הודאי יאמר לו אותו לוקח ראשון אחי מוקדם לאותו שטר שהוא ודאי ודינך על הלוקח
 האחרון כי הנחתי לך מקום לגבות ממנו בשעת לקיחתי מהמבור הילכ' דוחי אותי משני לדדין ואין
 להם תקנה עד שיכתבו הרשאה זה נוה • ואותו שתפס ההרשאה יאמר אם אני המוקדם אגבה
 מן הלוקח האחרון כדיני ואגב' מן הלוקח הראשון בשביל זה שהרשתי ואם אותו שהרשתי מוקדם
 יאמר אם זה שהרשתי מוקדם אטול מלוקח אחרון בשביל אותו שהרשתי ואטול מלוקח הראשון בשביל
 שלי ועל הדא גרסינן • (ט"ו) הגהו תרי טרי דאתו לקמיה דרב יוסף-חד כתיב ביה בחמשה
 בניסן וחד כתיב ביה ניסן סתמא אוקמיה רב יוסף להראי דחמש דניסן בככסי • ח"ל אידך ואכא
 אפסוד ח"ל את ידך על התחטוי אימר בר עשרין ופסעה בניסן את • וליכתוב לי מר סרפא מאי
 יכלי למימר לך את קדימה ואתי למטרף לקוחות שלא בדיון דהנחתי לך מקום לגבות ממנו מאי
 תקמיה בתבין הרשאה זה לזה • וחדע דמאי שאלו לריבין לבחן ולידע מאי זה הוא השטר הראשון
 ופיזו דאז השטר השני • חדע דהיי' שצאן למדוך קרקע שמכרו הלוח יהיה אותו קרקע בראש
 סלוה

(י"ג) מירוסן דף כ"ג ע"ב • (י"ד) כתובת דף ל"ג ע"ב • (י"ה) כמנא דף כ"ז ע"ב דפ"א פ"ט ע"ב • (י"ז) שמה שלמה

המקח   שער כ"ז   והממכר   נט

הלוה קודם הלוואתו מהם דהתם ודאי יצבה הסטר מוקדם ואח"כ אם ישאר כלום יצבה הסטר המאוחר אבל חדע דכל קנין שלא קנה בצעת ההלוואה אלא לאחר סלוח משניה נכנס בקניינו אותן נכסים ומכרן • חדע שהסטר מוקדם והסטר המאוחר מניהם שוין באתם נכסים ויטרפו מיד הלוקה ויחלקו • דבג' • (ט"ז) המלוה את חברו בסטר גובה מוכס' מסועבדים ע"י עדים גובה מנכסים בני הורין וכו' • (י"ז) ובעי שמואל דאקני מי משתעבד אליבא דרבי מאיר לא מצעי לך דאמר אדם מקנה דבר שלא בא לעולם • כי מצעי לך אליבא דרבנן דאמרי אין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם מאי אמר רבי יוסף ת"ם וח"א זה היה פקח ממכר לו את הקרקע סיכיל למשכנו עליו א"ל רבה מיניה קאמרת מיניה אפילו מנלימי דעל כהפיה • כי קא מצעיה לן דאקנו קנה וכבר דאקני קנה והוריש • ושקלין וטריין במשעת טובא עד שגרהה דמשעבד ורנו נהעמיד דעת רבי מאיר ולא הועמדה עד שהעניודה כדעת חכמים ואסקיין אם תמאל לוור דאקנה קנה ומכר משתעבד ליה ולוה וקנה ומכר מהו לקמא משתעבד או לבתרא משתעבד אמר רב נחמן הו' תמאל אציעא לי ושלחו מנחם ראשון קנה רבי נחמן אמר יחלוקו וכן חני רבה ברישא יחלוקו אמר רבינא במהדורא קמא דרב אשי אמר לן ראשון קנה במהדור בתר' אמר לן יחלוקו והלכתא יחלוקו • י"א הלוקה מהלוה אם מכר ללוקה שני מה שקנה יש לב"ח שיטרף אותו מן הלוקה השני כדינו אבל אם מכר מקנתו והניח ונקלחו הרי יד ב"ח על העלוונה רנה יצבה מנה שנסחייך ביד הלוקה הראשון ואם לא רנה יצבה ממה שמכר ללוקה שני ואימתי אנו אומרים שיטרף מן השני אם רנה ב"ח היבא שלוקה לוקח שני בינוני לפי שהיא ראויה לבעל חוב ולא נפאר אלל לוקח הראשון בינונית אבל נפאר לו עדית וחבורית והתם הוא דהוי יד ב"ח על העלוינ' דאם רנה יטול אותו בינונית מיד הלוקה השני ולם רנה כמי יטול העדית והחבורית מן הלוקה ראשון ואין כה ביד הלוקה הראשון שידחה אותו אלל הלוקה השני שיש אללו הבינונית אלא מנצרה מן העדים א"כ נפאר אללו בינונית דהתם ודאי יתן לו אותו כדינו בינונית • והיבא נמי פרונה לנבות מלוקה שני אותו בינונית שלקח אין בה ביד הלוקה השני שיאמר לו לך אלל לוקח הראשון וגבה ממנו אותו עדית בלו אלל חדע מתי יכול לדמותו אלל הלוקה הראשון היבא נפנפאר אלל הלוקה הראשון בינונית דהתם ודאי מני מרתי ליה נצביה דבג' • (י"ח) אמר רבא ראובן ממכר כל סדוסי לשמעון והלך שמעון ויכר סדה אחת ללוי ובא ב"ח דראובן וקטריף רנה מזה גובה רנה מזה גובה ולא אמריין אלל דובן בינונית אבל עדית וחבור' לא דא"ל ליה כי טרתי חבני ארעא דלא הזיא לך ובינוני' כמי לא אמרן אלא דלא סייר בינונית דכוהה גבי שמוכין רב' בייר בינונית דכותה גבי שמעון א"ל הכחתי לך מקום לנבות הינונו ואודא רבא לטעמיה דאמר רבא בדרך שחקנו בלוקה ראשון כך תקנו בלוקה שני ואמריין • (י"ט) פסיטא מכר קרקע בינוני וחבורי' וסייר עדית לפניו אתו בלבו גבו העדית • אלא מכר עדית וסייר בינונית וחבורית מאי סבר חבני למימר אתו בלבו וגבי מעדית א"ל רבא מה מכר ראשון לשני כל זכות שחבא לידו • י"ב • מה שנבה ב"ח בחובו לריך סיוסם עליו פומא הדוקדקת דמית ידועים לנריך שישומו תחלה טעור מה שיש בה מן הנוטלפלים וידעו כמה דמיו וימדדו את הקרקעות וידעו כמה פוה כל אמה ואמה מאותו קרקע באתו הקום שהוא כופים בו למי פרונה אותו למכור בהכרזה דלא אמריין כמה פוה למי שמוכע אותו אלא אמריין כמה פוה למכרו וחדע שאם כונאל

סס

(י"ח) ב"ח דף ט' ע"ב • (י"ט) דאמריין כ"ל וכו' קודם הלא מימדא דרנא סס
 (י"ז) סס דף קע"ז ע"א וע"ב ונדסיין ר' פינא אמר • יחוקו ונ"ל •

(כ)

המקח שער כז הממכר

זה שום יתרות בקרקע יתר על חובו של אותו יתרות ישתייר בקרקע לצבי הלוקח ולא יסתר-מקד
באותו יתרות שב' בשעמים את הקרקע לריך שיכחצו לצ"ח כחצ שומא על שעור שהיה לו מן החוב
ויאמר שמתי קרקע זה והיה חוב של פלוני כך וכך והגישו דמי הבית כך וכך או כלה או מחציתה
או שלישייתה זו החלק ששמו לו לריך שיצבר אותו באותו כח' השומא כדג' • (כ) אמר רב בחמן
כל טרפא דלית ביה קרעייניה למטר זה לאו טרפא הוא • וכל אדרכתא דלא כתב ביה קרעייניה
לטרפא לאו אדרכתא היא וכל שומא דלא כתב ביה קרעייניה לאדרכתא לאו שומא הוא • וגר' •
(כ"א) נמי כדמות זה שום כסף פוה כסף ובפני ב'ד וע"פ עדים ואמרין מאי בסף אמר רב
יהודה שום זה לא יהא אלא בכסף • יג' • הלוקח שלקח אותו קרקע נזיד הלוקח אם רצה לתת
את דמיו ח"ן כח ביד ב"ח לטרוף את הקרקע אלא יטול את דמיו ללבוש' לא מני טרוף הקרקע
בעצמו אם רצה לוקח לפדותו אלא אם הפמידו אצל ב"ח העושה גמירה והתנו בניהם בשעת
הלואה שלם יהא לו פרוען אלא מאותו קרקע דהתם ודאי אינו יכול ללקוח בזוי אלא בקרקע בלמו
י"ד • יש על הלוקח פיוסוף על דמי הקרקע ויאמר אני אוסיף ואקנו בכך וכך דמים יאם ב"ח
אומר חף אני אוסיף עליו ואטילו בדמים אלו שאומר הלוקח הדין עם הלוקח אבל אם יוסף א' על
הכרו עם אותו פיוסוף יהיה הקרקע • ומה שאמרנו שיכול להוסיף הלוקח לא אמרן מלח פגיעטו
לשעור חבו שיהיה לו על הלוקח אבל פיוסוף וילך עד שיחזיר על החוב לא • ועל הדא גרסינן
ההוא גבר' דהו מוקד' ביה מאה זוזי הו ליה תרין קטיני ארעא זבניהו לחד בהמשין • (כ"ב)
ולחד בהמשין אחא ב"ח טרפא לחד מיניהו • הדא אחא וקטרף' לה לחידך סג' מה זוזי ואז
גב' א"ל אי שויה לך מאה זוזי שפיר ואי לא פקיל מאה זוזי ואסת' סבר רב יוס' למימר היינו
זחתי' אם אמרו היתומים הרי אנו מעלי' על נכסי אבינו דינר כדי שיטלו כתובת אמם ח"ן שומעין
להם אלא שמין את הנכסים בב'ד' • א"ל אב"י מי דמי התם אית להו פסידא ליתמי הכא מאי
פסיד' איכא מאה יהיב ומאה פקיל • ט"ו מי פים פלוני חוב ומכר קרקע ואחר כך מת ולא הניח
לפניו כלום ובא ב"ח לטרוף אותו קרקע מיד הלוקח ובאו בניו של מח ופרעו לו כשעור אותו קרקע
ואמרו ליה זה בדמי הקרקע שומכר אבינו כדי שלא תטרוף איתו דין הוא שלא יחזור ויטרוף מן
הלוקח לו ען החוב ואם לא פירשו בשעת כתיבת הדמים זה פלגו נוהגים עבור דמי הקרקע הוה
הרי זה יכול לחזור ולטרוף את הקרקע מיד הלוקח מפום דאמרין דמה פכתנו משום מנהה הוא
דעמו כדי לפרוע חובת אביהם דאף על פי שאין ב'ד מחייבים אותו בכך פ"מ נלוה וניהא איכא
אכפתור וטורף כדן הוא טורף כדג' • (כ"ג) ההוא גבר' דהו מוקד' ביה ק' זוזי טביב ושכר
חד קטינא והוה פוי חמשים זוזי אזול יתמי יהבו ליה חמשים זוזי אזול ב"ח וקטרוף ליה את לקמיה
דאב"י א"ל מנה על היתומים לפרוע חובת אביהם הכך קמאי דקא יהבינו מנה קעבדיתו השתא

כי

(כ) ב"ד דק קא"ט ע"א •
(כ"ב) ב"ק דף ק"ז י"ד ע"א ואמרין מתי שום כסף גב' •
(כ"ג) כתובו דף ז"א ע"ב •
(כ"ד) כתובו דף ז"א ע"ב •
פלוני כתיבו דף ז"א ע"ב ועיין ברמב"ם פ"ח מה'
פלוני ה' יוד דרוקא טהניא אביהם מעטליהם
פול דבת הרמב"ם ט"ו ז"א דה"מ פ"ח פתולה
אף דא הניס אביהם מש:טני' אפ"ה פלוני ע'
סיתוכין לפרוע וכן טהא דבת רבינו גמנו
משמלת הדין מי פים פלוני חוב כ' רב' סניס

(כ"ד)

המקח   שער כ"ח   והממכר   ה

כי קטרף צדין קטרף ולא אמרן אלא ללא אמרי ליה הכי חמטין זחי קטינא אבל אמר ליה הכי
 סלקי סלקיה י"ז • היכא ממכר הלוא את הקרקע והשביח אותו קרקע על אוהן דמיס סתן
 צו הלוקח יש לב"ח שיטרוף עקר הקרקע עם השבח שהשביח אי הוי חובו כשעור הכל ולא סבא
 שהוקף אותו סבא מהמס הולאה • שהוליא צה הלוקח ולא סבא שהוקף מאליו הרי זה יטרוף הכל
 דלעגס כל היכא דהוי עקר הקרקע ופבחו יותר משעור חובו יכול ממטו כשעור חובו והמותד
 יפחייר אלא הלוקח לפי סמא יודעים דאלו הוו ליה זחי ללוקח הו' מסליק ליה צ"ח בזחי הילכך היכא
 דלא מסליק ליה בזחי פיימינן מאות' קרקע כשעור חובו ויהבינן ליה לב"ח והסמ' יסמר ציד הלוק'
 אבל אם סיה אותו קרק' מועמ' לב"ח כדי סיפר' מעט את חובו אין לו ללוקח לתת לו דמי קרקע לא
 כותן הקרק' בעלמא • והיכ' פהיה אפומיקי כי האי גונא וכמלא צה יסרו' על חובו סל זה הרי צ"ח
 יטרוף את בלה אבל רואין אם אותו יתרות הוו בענין שיכול לטלטלו הלוקח ולהוליקו הרי זה יוליד
 ואם הוא בענין שאינו יכול להוליקו הרי זה יכול אותה צ"ח ויטול הלוקח דמי הולאתו מב"ח ואימתי
 הוא סיהיה סבא כנגד כהולא' אבל אם הויא ההולא' יסיד' על השבח אין לו ללוק' שיטול מב"ח כי
 אם דמי השבח לבד והיתרו' סבשאר מן השבח על שעור דמי הולא' יטול מן המוכ' כמו שנפר' בפע'
 כ"ח • ועל הדא גרסי' • (כ"ד) אבר שמואל צ"ח גובה את השבח ומקסינן המוכר טדה לחברו
 ובא צ"ח ופרפה אם השבח יתר על ההולא' נוטל את השבח מבעל קרקע ואת ההולא' מב"ח ואם
 הולאה יתירה על השבח אין לו אלא הולאה ששור בבה ולאנרי' על דרך הקושיא והא שמואל במאי
 מוקי' לה אי צ"ח קטיא רישא וסיס' דהא אמ' שמואל צ"ח גובה את השבח והיכינא לא קטיא הא
 דמיקי ביה טעו' לרעא ופבחו' הא ללא מסיק ביה כשעור לרעא ופבחה הגיה' למ"ד דלע"ג דלית
 ליה זחי ללוקח לא מני מהליק לב"ח ספיר אלא למ"ד אי אית ליה זחי ללוקח מני מהליק לב"ח
 השתא אי אמר ליה איהו אית לי זחי הוכ מהלכנ' מכלא לרעא הסתא הז לי גרישא דלרעא שטור
 פבחאי אמרי' • הכא במאי עסקינן כגון שפבחו אפומיקי דל"ל לא יהא לך פרעון אלא מזה •
 י"ז • אין לו לב"ח שיטרוף מן הלוקח מכל מה סיב גב מן הפירות וכ"ש פירות שצבר נטלם הלוקח
 והוליקם כדגרו' אמר שמואל צ"ח גובה את השבח • סבא אין פירות לא :

שער כ"ח מי שיש ללוקח כל המוכר מדין להחריט • והדע כי קבלת להחריט שהמכור
 מקבל על פלחו הוא על ג' עניינים • הפסין הראשון הוא הנק' להחריט
 דנכציה • הפסין הב' הוא הנק' להחריט דלסי פהמפיה • הפסין הג' הוא הנק' להחריט דלתי
 מפלח' • והדע כי לפסין מה שראוי להיות בן להחריט ומה שראוי שלא להיות בן להחריט יש בו
 שלשה עניינים • כגון היכא שפטרם קבלתו צפי' ובגון כמי צפי' צכי' שלא קבל להחריט כלל ובגון
 שלא הזכיר להחריט כלל ולא פ' צכר' אם קבל או לא קבל ודיניהם הוי על שלשה עניינים •
 יש מהם שיש על המוכ' להחריט הקרקע צעמו • ויש מהם שאין לו להחריט לא דמי הקרקע ולא
 סקרקע וצלו השמה ענייני' אלה מולא כל דין להחריט בצפולס • והדע דמה שראוי להיות להחריט
 עליו ומה שאין להחריט עליו סתן שלשה עניינים כך הוא • הראשון כגון מקבל צפי' להחריט
 עליו דלתי וברור כך הוא • כמו בקבל הכני כגון צכי' צפי' פ"ט • באין לך • פלי אהרו דודתי אין
 עליו

(כ"ד) צ"ח זי פ"ט וע"ז •

המקח   שעד כ"ח   הממכר

עליו אחרי' עושה עמיד' ומאחד שנתרנס הלוקח בכך דכל מה שמתנסה בזה הענין הולך הוא אחר חנאלו . הפליטי כגון שלא פי' אם קבל אם לא קבל אבל מכר סתם דהתם ודאי דין הוא שיהא האחריות על המוכר לפי שנטל את תמונו ולפי שנטילת ממון הוא הוי אחריות ללוקח יש מן הדין על הסופר ועל העדים כיון מדואים שנטל עמוטו שיכתבו אחריות בשטר ואם נעלא הפס' בלא אחריות יהוא סתם כגון שלא פי' אם קבל אם לא קבל הפי' הכי אחריותו עליו דאמרינן טעות סופר הוא דאמר . (6) רצא הלכת' אחריות טעו' סופר הוא בין בשטרי הלואה בין בשטרי עקה' ועממד דאין אנו דבין שלא יהא אחריותו עליו אלא כגון עפי' צפי' ע"מ שאין לך עלי אחריות לפי שאנו דמי שאבד שטר מקחו והוזרים וכותבים לו שטר אחר לא אמרו שיכתוב סתם ילא אחריות ויהא דיה לה בכך אלא לריך לפרש בדרך גופו של שטר אין ללוקח הזה שיצנה לא מנכסים מוטעבדים ולא מנכסים בני חולין אבל כתבנו לו זה השטר כדי שידע שהסדה לקוחה היא לו . כדגב' . (3) מי שבר אומר אבד שטר חובי אף על פי שאמרו העדים כתבנו וחתמנו לו וכתנו לו אין כותבין לו שטר חוב בזה אערוס בשטרי הלוא' אבל בשטרי מקח וממכר כותבים חוץ מן האחריות כמו ומפרי' היכי . (ג) כתבין ליה אומר רב נהמן כתבין ליה שטר' דאן דכתבנוה לא למצנה ביה לא עמטעבדי ולא מצני חרי לא כי היכי דתקום ארעא ביד לוקח . ואמר דפרס זאת אומרת אחריות טעות סופר הוא וטעמ' דכתב' ליה הכי הא לא כתב ביד הכי טרין . ומה שהזכירו בתחלת השטר שלשה עיניו' שאתה מולא באחריות כך הם . הראשון מי שקבל עליו אחריות דנפשיה יש לו הנאה בדבר זה שהמוכר עמנו אינו יכול לערער על הלוקח בזה פנים שבטולם אם היה אותו קנין קנין שלם ללוקח אבל לא היה אותו קנין קנין שלם ללוקח הרי זה ראוי להחזיר הדמים ואתה מולא ענין זה כגון שמכר נכסים של אביו בחיי אביו על אותו הדך שהיה לו למכור והתנה שאם יערער אביו בדבר זה שלא יחזיר לו הדמים ואחר כך מת אביו וירש אותו . וטעם שאם לא יחזיר וקבל צפי' אחריות דנפשיה או כגון שלא פי' אם יערער הוא בעלמו על המקח או אם לא יערער לא פי' בדבר זה כלום אלא שאמר אם יערער אבי לא אסלק פערערו ולעולם אחריות דנפשיה לא כך ולא כך לא יחזירו אף על פי שהיה לו לאביו להחזיר אותו מקח מ"מ כיון שלא החזיר והוא היום במקום אביו להחזיר מיתת אביו אינו ראוי לבטל לפי שאחריות דנפשיה מקובל הוא עליו כל זמן שלא פיר' צפי' שאם ארלה אני בעלמי לערעד שאוכל לערעד עליו . אבל מכר אותו הבן את המכר בדרך שאין בה בידו לזכור דהתם ודאי לא קנאו הלוקח ויש בידו להחזיר את המקח בעלמו והוא יחזיר לו את הדמים . ואנו לריכים לפרש בזה המקום פי' מוצא' . חרע דכל מי שנטל דמי' במכר שהוא מוכר ואותו מכר אין מתקיים ללוקח כגון שהוא בענין פדאוי לבטלו הממון שנתן הוא הערב בעמנו ולריך שיחזיר לו את דמיו אלא אם פי' צפי' ע"מ שלא אחי' לך את הדמי' וכגון בן זה הבן כל היכא שהוא מוכר בכנסי אביו בדרך שאין מתקיים המקח שלא פיר' ע"מ שלא החזיר הדמים אף על פי שלא היה האב מחזיר את המקח הוא לא היה מחזיר את הדמים מ"מ כיון שהוא עומד במקום אביו ויכול להחזיר המקח כמו שהיה אביו מחזירה אפילו הכי לריך להחזיר את הדמים אם לא פי' צפי' אחריות דנפשיה שאם יערער אבי בעלמי לא אחזיר הדמים בדגב' . (7) יהוא גב' דזכנה לכתובתה דאימייה בטובת הנאה ח"ל אם אחיה אם ומערערה לא מפניא

לד

(ח) צ"מ דף ט"ז ע"ב : לפיכך מי שאבד בו' כנ"ל :
 (ז) צ"מ דף קס"ח ע"ב :
 (ג) סט דף קס"ט ע"ב . ומס' ומדע בו' הלשון
 חנומנס : כנ"ל ומדע זלס' לא יחזיר במירוט (ד) פתמות : פ' ה"א ור"ב פתמי סט ספיקו פדאוי'
 אחריות דנפשי' ענין סתם טעות סופר יעורר הוא בעלמו על המקח לא יחזיר דעמיס שלא שאמר אם יערער בני טו' :
 פתמות : פ' ה"א ור"ב פתמי סט ספיקו פדאוי'

המקח שער כ"ח והממכר סא

לך שכיבא אימיה ולא ערער' אחא הוא וקא מטערר כבד רמי בר חמא למימר איחו במקום אימיה קאי א"ל רבא גבי דאחריות דאימיה לא קביל אחריות דנפשיה קבולי קביל וכ"ס טובת הנאה כגון סאדס מוכר חפץ להכרו ע"מ שלא יזילנו מיד בעליו אס יערער צו עליו . השני מי שקבל עליו אחריות דאחי מחמתיה אס בא ב"ה של מוכר לתצוב אח הלוקח דין הוא סיסקל אותו המוכר ויס נמי עליו אחריות כמו ספי' . הג' מי שמקבל עליו אחריות דעלמ' יש עליו אחריות דנפשיה ואחריות כל מי פילא ויערער על אותו קרקע וזהו כלל האחריות . וחדע דמי שכר קרקע ע"מ שאין עליו אחריות בלשון סתם כגון שלא פירש איהו מן הסלמה ספי' אין חכו דכיס דאחריות דנפשיה לא קבל עליו ולעולם המוכר בעלמ' אינו יכול לערער וכגון שמכר ראובן לשמעון קרקע ע"מ שאין עליו אחריות וחזר ראובן ולקחו משמעון באחריות ובא ב"ה דראובן ונטל אותו מראובן בחיובו אין כח ביד ראובן לומר לשמעון דחה מעלי ב"ה זה באכפ"י שמכרו ראובן לשמעון שלא באחריות כיון דסתם היה ולא פי' צו אחריות דנפשיה דין הוא שיבא אחריות דנפשיה עליו היבא שהוא בכפשו חובע אותו לשמעון אבל לו מכר אותו קרקע לאדם אחר או שכפאר ביד שמעון ובא ב"ה דראובן וקא טריף ליה הדין עמו לבי בתי אחריות דאחי מחמתיה על ראובן לא אחריות דנפשיה בלבד וכל היבא שמכר שלא באחריות כסתם כי האי גונא ובא ב"ה וטרפה אין לו להחזיר את הדמים וכמו כן אס בא דערער דעלמא והוליא את הקרקע כדין מיד הלוקח אין על המוכר להחזיר את הדמים כיון שמכרו שלא באחריות כדג' . (ה) אמר רב פפא אע"ב דאמור רבין המוכר סדהו שלא באחריות ובא בעל חובו וטרפה אינו חוזר עליו כמלאת שאינה שלו חוזר עליו ורב זבד אמר אפי' כמלאת שאינה שלו אינו חוזר עליו דא"ל להכי טריח חבני לך שלא באחריות אבל ראובן שמכר סדהו פירס מיעקב אביו לשמעון שלא באחריו' ואח"כ חזר ראובן ולקחה משמעון באחריות ובא ב"ה מיעק' ורולה לטרפה דין הוא שיחזור ראובן על שמעון סיסקל שמכר לאותו ב"ה לפי שב"ה דיעק' כמערער דעלמא היו ולא יכניס אותו בכלל מערער דנפשיה . כדג' . (ו) אמר רמי בר חמא ראובן שמכר סדהו לשמעון שלא באחריות וחזר שמעון ומכרה לראובן באחריות ואחא ב"ה דראובן וקטריף לה מיניה דיבא הוא דאחי שמעון ומפלי ליה א"ל רבא . גבי דאחריות דעלמא לא קביל עליה אחריות דנפשיה קבולי קביל עליה ומודה רבא בראובן פירס סדהו מיעק' ומכרה לשמעון שלא באחריות וחזר שמעון ומכרה לראובן באחריו' ואחא ב"ה דיעק' וקטריף לה מיניה דיבא דאחיל שמעון ומפני ליה ע"ט ב"ה דיעקב כב"ה דעלמא היו . ולעולם כל היבא שאמר שלא באחריות כסתם דין הוא שיקבל אחריות דנפשיה אלא לא פי' אותו כפי' שלא יקבל . והיבא שקבל עליו אחריות ולא פירס לא אחריו' דאחי מחמתיה ולא אחריות דעלמא אין עליו לפסק לא ב"ה דאחי מחמתיה ולא ב"ה דעלמא והיבא שקבל עליו אחריות דאחי מחמתיה אין עליו לפסק מערער שיבא עליו אבל יש עליו לפסק ב"ה דידיה ואחריות דנפשיה ואס חפא מאי משמע דאחריות דאחי מחמת' זה הוא ב"ה דידיה ואחריות

פירוש' ועמ"ס בתום' סס . ופי"ש צפ"י מ"ג
 דרבי דר"ה אחריות . וע"ס סס להרמב"ם בפ"ט רמי
 ולא כו' זה טורה עיי"ש . פי"ב טובת' . די"ג
 דבוננת רמי לפרש ענין הסמשה שלא כו' גמיה
 ולכן אס ימות הכן צמיי' אין ללוקח כלום . ופי"ט

המקח   שער כ"ה   והממכר

והחריות דעלמא זה הוא יתערער עדגדסיקין • (ז) אחר שמוא הסותפים מחזיקין זה לזה ומעידין זה לזה ומקטינן (ח) אמא כוגע' בעדותן הוא וחרלנו כגון סלקן כפשו מלותה סדה וקבל עליו • ומקטינן אחריות דעלמא מי אחריות דעלמא כל סכן דניחא ליה אגא אחריות דאיתא מחמתיה מכאן אתה לעד דאחריות דעלמא זה הוא מערער דלא היה מקביל אחריותו הוה ליה כוגע בעדותו ולא לא קבל אחריות דאיתא מחמתיה הוה ליה כוגע בעדות מפני סרוכה להעמיד בפני ב"ח דהכי מקטינן וכי קנו מידו הרי מעמידה בפני בעל חובו ואמר לבין בר שמוא מפעיה דשמוא המוכר סדה לחברו לא יעיד לו עליה מפני שמעמידה בפני בעל חובו וכסתלקה אותה קושיא בדקביל עליה אחריות דאיתא מחמתיה זה הוא בעל חובו • וכמנא דכל היכא דקביל עליה אחריות דאיתא מחמתיה יש מן הדין על המוכר לפנות בעל חובו ולסלקו ואין יכול לסעון ב"ח למוכר ולא אבא עמך לדון דלאו בעל דברים ידידי את לא כל זמן סירעה המוכר לאשתעווי דיכא בהדיה בין שקבל עליו אחריות בין שלא קבל עליו אחריות מלי לאשתעווי דיכא בהדיר כד' • (ט) אמר אבוי ראובן שמכר סדה לשמעון באחריות ואחא ב"ח דראובן וקטריף לה מיניה דיכא הוא דאזיל ראובן ומפני ליה ולא מצו למימר ליה לאו בעל דברים ידידי את מ"ט דא"י • אי נפקת מיניה עלי הדר • איכא דאמרי אפי' שלא באחריות כמו דא"ל לא כיחא לי דתהוי נשמעון תרעומת עלווי • ויש על המוכר סיסלק ב"ח בזווי ולעולם כל היכא סיס עס הלוה מה סיפרע חובו מננו לא כל הימנו סיחור על מה שמכר בסום ענין סבעולם כדגדסיקין • (י) אין כפרעי' מנכסיה מסועבדים במקום שיש בני חורין ואפילו הן זבורית ולעולם יש על המוכר לפנות בעל חובו ולהדיתו מעל הקרקע וסיחור הקרקע ציד הלוקח ואם לא היה ציד המוכר לפנות אותו ב"ח כגון שלא היה לו לאותה עשה מה סיפרע לו הרי מן הדין על המוכר סיחור את הדמים על עמנו חובו עד סיפרע והיכא סהסביח הקרקע גמי ונטל אותו ב"ח בחיובו יש על המוכר לפרוע אותו סכח והיכא סהיה אותו סכח יתיר על חובו של ב"ח דאין אתה מולא זה הענין סחס יש עס יתרות על חובו סיטול אותו ב"ח אלא כגון סהיה אותו סדה אפוטיקי לו וכמו ספי' יש ללוקח סעור הונאחו על המלוה ומה סיחוף הסבח בקרקע על סעור הונאה הוי דין הלוקח עס המוכר וישלם לו חותו יתרות כמו ספי' כמענה המוכר סדה לחברו ובא בעל חוב וטרפה אם הסבח יתיר על הונאה נטול את ההונאה מב"ח ואת הסבח מבעל הקרקע ואם הונאה יתירה על הסבח אין לו אלא הונאה סעור סבח מבעל חוב והצמדטוה כגון סהיה אפוטיקי ולכך כוג' היתרות על חובו וכמו כן כמי אם רנה הנוקח וכתן הדמים לב"ח דמי הקרקע יש לו ללוקח סיחבע אותן דמים מן המוכר אבל אם יש הנווד ללוקח על הקרקע והוסוף דמים על מה סהוה כדי שלא יאל הקרקע מידו אין לו על המוכר אלא דמי הקרקע סהיה סוה ואין לו עליו עמה סהוסוף הוא על הקרקע כלום כדג' • (יא) ההוא גבר' דהוו מסקין ציה אלפא זווי הוו ליה חרי אפדני זביכיהו סד בחתם מלה וחד בחתם מלה התא בעל חוב סרפא נחד מינייהו והדר אתא וקטריף ליה לאידר א"י לוקח אי סויה לך אלפא זווי לחיי ואי לא סקיל אלפא זווי ואסתלק וגמסקנא אמרינן סרפא כגמי כגזינן רבינא אמר באלפא רב סוירא אמר בחתם מלה והלכתא בחתם מלה • הני היכא שקבל עליו אחריות דעלמא הדין עניו סיפרע המוכר ללוקח מה סנטל ממנו מן הדמי נחיר סנרעה דיי המערער ספלו הוא דדין ואם יוכנ העוכ' ליחא אותה דמיה מלוחו מערער סהולת

(ח"ד) גיטין דף מ"ח ע"ב :
 (י"א) כפרות דף ל"ח ע"ב :

(ז) ב"ב דף מ"ב ע"ב :
 (ח) ס"ט דף מ"ג ע"א :
 (ט) ב"ב דף י"ד ע"ב :

המקח שער כ"ח כ"ט והממכר סב

והוליא אותה בדין הרי יפה ואם לא יצאה המעשרת למכור אותה אין על המוכר להוסיף וליתן
 בה כל מה שחובט המעשרת כדי להעמידה ביד הלוקח אלא הכי זה מוחזר לו אם רמיו סכסו
 ממנו ויש על המוכר נמי לתת דמי המכר מהשבית הקרקע ע"ד הידוע כדג' . (י"ג) אמר
 רבא הלכתא המוכר שדה להבדו ונמלאת מאינה שלו ויש לו מעות ויש לו טבח הכיר בה מאינה
 שלו ולקחה מעות יש לו טבח אין לו וזה הענין בביאור בשער דלקמן . השלישי היכא סקבל עליו
 אחריות דנפטיה אין למוכר שיחבע את הלוקח בפום פנים ועל הדדך כלו שפירשנו לעיל או שיחזור
 את הדמים אם נטל את הקרקע על אותו ענין שבארנו ועל זה הענין היא הלכתא של אחריות
 אבל לריבוי אבו להפלים בו באיזה ענין לריד להיות קבלת האחריות דחדש דדינו לריד להיות או
 שיקבל בפירו' ויולא בשפתיו או שיחזיק . אבל קנין או כתיבת המעט והדומה להם לענין קבלת
 האחריות אינו לריד אלא אי הוי בענין אחר כגון ממכר הקרקע ובשעת המכירה פי' בפי' להיות
 מלא באחריו ולאחר מייכן נחרטה המוכר מליו לקבל עליו אחריות לא יתכן אלא בקנין או בכתיבת
 ולא די לו באמידה כדג' . (י"ג) ההוא גברא דבין ליה ארעא לחבריה מלא בשאריות חייבי
 להוה קא עזיב א"ל אחאי עזיבס אי טרפי לה מייך מגבינא לך שבחא שופרא ופירא . אמר
 אחימר פטומי מילי הוא א"ל רב אחי לאחימר והא אמר רבא מדעתא א"ל נעשה כמאל דא"ל מדעתא
 אחמר ובצר פירשתי זה הענין בשער הראשון שהוא בזה החבור . ולעולם אי אתה מולא מיהא
 לריד אחריות אלא לקיחת הקרקעות כי לפי' נקראו נכסי' פיש להם אחריות ונקראו המוטלטלים נכסים
 שאין להם אחריות לפי שב"ח אין לו פום טרפא אלא מן הקרקע וכמו בן אם עכר קרקע לחבירו
 באחריות ובא בזון כותי ונטלה ממנו אין על המוכר שישלם לו ולא כלום כדג' . (י"ד) מכריז
 רבא ואיתימא רב פפא דלקמן לעילא ודנחתה' לתתא האי בר' ישראל דזבין ליה חמרא לישרא חבריה
 ואתא כותי וקא אנוס ליה מייניה דינא הוא דמפני ליה מייניה וסקלינן וטרינן בה ואסיקנא אחימר
 אמר אחי' בלהו נמי לא דמדע ידעי בחסס עמלקי אגס הוא דכתיב אשר פיהם דבר שוא וימינם
 ימין סקר ולעולם כל היכא מערער מערער על אותו מוכר וטוע פגגב דין הוא שיטול
 את שלו וכמו שאמרם לאח"כ בזה החבור ויש על המוכר פגגבו שיחזיר לוקח הדמים שנטל
 ממנו :

שער כ"ט מי ממכר ממון שליטו שלו מהו דינו . חדש דמי ממכר ממון שליטו שלו
 אשה מולא אותו על המעשה דיבי' . הראשון מי ממכ' ממון שליטו שלו ובא
 המעשרת ונטל את שלו חייב להחזי' המוכ' הדמי' ללוקח . השני לריד המוכר נמי שיחזיר
 ללוקח פס דמי הקרקע דמי טבח מהשבית הקרקע והוא מלא הכיר בה הלוקח בטעם שלקח'
 מאינה של מוכר . כדג' . (א) אמר רבא הלכתא המוכר שדה להבדו ונמלאת מאינה
 שלו יש לו מעות ויש לו טבח הכיר בה מאינה שלו ולקחה מעות יש לו טבח אין לו . וחדש
 שהזנן הזה אם לאר ממכר חזר ולקחה מן הסגול קנין כמקו שליטו הכי לא קנאה הלוקח
 כיון דבאוחה טעה שלקחה לא היסה שלו ואפ"כ דגרי' . (ב) בעא מייניה טעמא מרב חזר
 ולקס'

(ג) ג"מ דף ט"ז ע"א : ס"ס וז"ל בשער י"ח :
 (ד) ג"מ דף ס"ט ע"ב דף ס"ז ע"א והני קימור כו' במדפסא למיטע שליטו ליכא כל פני .

שער כ"ט   ז   (ה) ג"מ דף ט"ז ע"א
 (ו) טז   (ז) טז   (ח) טז

המקח   שער כ"ט   והממכר

ילקח ומבטלי הראשוני מהו א"ל מה מכ' לו ראשון לפני כל זכו' שחב' גידו ותדע דלין לטעון על זאת של רב דסביר' ליה לרב דמי שמוכ' הגיה. הריף פ"ק מה שאינו קנינו וחזר וקנה אותו קנין שמכרו ממכר' . (ג) דאמר דמליעא פסק כרב רב הונא אמר רב האומר לחברו שדה זו שאני לוקח לבשאקחנה קטיה וכחב עליו מהגאון ז"ל לך מעכשו קנה ובטלנו דברי רב דגב' . (ד) מכרי רב כמאן אמרה חזר בו ממה שחבב לסמעתיה כר"ע דאמר אין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם והוא ליה כאן א' מתמו' פ"ב : שט' . (ה) דאמר רב נחמן בר יצחק רב הונ' כרב ורב כר' יכאי ור' יכאי כר' חייל ור' חיי' כר' ור' כר"ע ור"ע כרבי אלעזר בן יעקב כלהו סביר' להו דאדם מקב' דבר שלא בא לעולם ונמלא שהוא שטה ואין הלכה כמותם מכלן אתה רואה שנתבטלו דברי רב וכל מאי דסקלין וטריקן בשמעת' דאמריק' מ"ט דרב מר זוטר' אמר ביח' ליה דלא לקרייה גולגל רב אשי אמר ביח' ליה דליקו בהימנותיה כל זה לדעת רב הונא ודאמריקן בני פשיט' זכנה אורחא ויהבה במתנה לאו לאוקמה קמי לוקח בעי כפלה ליה בירושה ירושה ממילא קא הויא' . גביה בחובו חזינן אי אית ליה ארעא אחריתי ואמר הו' בעי' והא לא בעי' לאוקמיה קמי לוקח קבעי ואי לא חזי' הוא דקע בעי לאפרועי יהבה כפלה במתנה פלגי' בה רב אחא ורבינא חד אמר מתנה כמכר וחד אמר מתנה כירושה . מאן דאמר מתנה כמכר אי לא טרח קמיה לא היה יהיב ליה מתנה להכי טרח קמיה דליקוס בהמבטיה . ומאן דאמר מתנה כירושה דהאי ממילא קאחיא' . ותדע דכל מה שפי' לדעת רב הונא והוא בטל דלא פנא שפי' הגזנן בשעת המכר ואמר לבשאקחנה קטיה לך מעכשו ולא פנא שלא פי' ואחר כך לקחה דקי"ל אין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם ואם יס' לפואל לפואל והא חנו רואים . (ח) דמותיב רב טסת עליה דרב ואמר מה שאירס מאבא מכור לך מה שתעלה מנדתי מכור לך לא אמר כלום אמר רמי בר חמא הא גברא והא תיובת' ואמר רבא גברא חזינא תיובת' לא חזי' מדמתרן ליה רבא ש"מ מיהא דסביר' ליה כותיה לעולם לא סביר' ליה כותיה אלא עאי דהוא מתרן דבא' כך דלא יכול רב לתרן לדעתו הכי והכי וגלאו עשוס דסביר' ליה כותיה דלא דייק דברי רב בפ' ואף לא קבע הלכת' כותיה בבאור . ואם יס' לפואל לפואל והא' . (ט) והוא גבר' דזכנה לכתובתה דלימיה בטובת הנאה ואמר אי אחיא חימה ומערעא לאי מפליגא לך מיתא חיימיה ולא ערערה חתא איהו וקא מערער סבר רמי בר חמ' למימר איהו במקו' חיימיה קאי א"ל רבא נהי דאחריות דאעיה לא קביל עליה אחריות דכפשיה קבולי קביל דהא זה שהקנה מה שלא היה בקנינו . תדע דזה הוא טעמו של דבר לעולם המוכר מנכסי אבו בחייו הוא על פני עביינים . יש דרך שממכרו ממכר כגון שמוכר לשום כבוד אביו ואמר מה שאירס מאלא היום וכמו שפי' בצער הראשון פבזה החבור . והענין הב' כגון שאמר מה שחירס מאלא מוכר לך דלא אמר מהיום ולא הוי עשוס כבוד אביו יתקיים הממכר והוי בטל וכבר פי' בצע' סלפני זה דהיבא שהתמכ' על הדרך המתקיים נסתלק אחריות דכפשיה ולא מני לערער עניו בכלים . והיבא שהוא על הדרך שאינו מתקיים יחיד הממכר לפעמו ויחזיר לו דמי' סטבל ממנו כמלא דלביבן הנוכ' כתובת אמו בחיי אמו מ"מ אתה מוצא בו דרך שהממכר מתקיים אבל לענין כגול לעולם אין בו דרך שיתקיים בו הממכר לעולם . השלישי לדין שיחזיר את הדמים לכגול וכיון שגול את הקרקע ומכרה

(ג) טס יק ע"ז ע 3 :   (ז) טס דף ט"ז ע"ב :
 (ד) טס :   (ח) טס
 (ה) ימות דף ז"ב ע"ח :   (ט) כ"מ ית דף ז"ב ע"ב :
 (ו) ז"ט דף ט"ו ע"ב :   כרשון הוא ש"ס והוא נשטר השני :
 (י"ד)

המקח שער כ"ט והממכר סג

ז ומכרה לאדם שהוא אטם ואינו יכול להוסיפה מידו או פגול משלמין ומכרם למי שאינו יכול להוסיפם מידו דהתם ישלם הדמים לנגזל כדג' (י) הגזול עדה מחברו ונעלה מליקים אם מכת מדינה הוא אומר לו הרי שלך לפניך ואם מחמת הגזל לריך להעמיד עדה אחרת וסיכא פגול מטעמים ומכרן ובאו הבעלי ונעלוס מיד הלוקח ונחטו ללוקח הדמים שנחטו בהם מפום חקנת הסוק כשו שאפרס בשער שאחרי זה הרי הגזלן לריך שיחיד הדמים לנגזל כמו שנתן הגזול לטוקח ופי' חקנז הסוק כגון שלקח דבר טכנכז מחברו ובא הגנב ממש והכיר את שלו הרי זה יכול על הדרכי הידועי ויתן ללוקח אוחז דמים שנתן בו בין שידע הגנב בין שלא יודע אבל מי שלקח ונאדם נכב שהוא מפורסם בכך דין הוא שיבא הגזול ויטול את שלו מיד הלוקח בלא נחינת דמים כלל שנחטפו בו חקנת הסוק ויחזו' הלוקח על אותו נכב ויטול ממנו הדמים שנתן לו . רביעי . פעמים שמשלם במכירתו ארבעה וחמשה ממש טכנכז שור או עה כדכתי' וכי יגטב איש שור או עה וגו' וידע כי זה הדין אינו לא בשור ומה בלבד אבל בשאר חפטי לא . כדג' . (יא) מרובם מדת השלומי כפל משלומי ארבעה וחמש' שמת שלומי כפל כוהנת בין בדבר שיש בו רוח חיים בין בדב' שאין בו רוח חיים ולא מדת השלומי ארבעה וחמשה אינה כוהנת לא בשור ומה בלבד כדכתי' כי גטב איש שור או עה וכמו שהוא נכנכז כך הוא כמי במי שהפקיד אלל חברו שור ומה ופען לו הנפקד טכנכז מהללו ונמלא שהוא מכרו משלם השלומי ארבעה וחמשה כדג' . (יב) א"ר אבא א"ר הטיען טענ' נכב במקדון וטבה ומכר משלם השלומי ארבע' וחמשה חה שפי' על עניני ידועים . הראשון שלא יהא מודה בחיוב השלומי ארבעה וחמשה דלימתי משלם כגון שהעידו עליו פני עדים כדג' . (יג) נכב ע"פ שנים וטבה ומכר ע"פ עד א' או ע"פ עגמו משלם השלומי כפל ואינו משלם השלומי ד' וה' והיכא שהודה מתחלה ואח"כ העידו עליו ה"ז פסור כיון שהקדים והודה לאמר . (יד) רב הונא מודה בקנס ואחר כך בלו עדים פטור . השני לריך שימכור הסור או הטה מכיר' גמורה ולא יסייר במכירתו לעגמו ולא כלום שאם סייר כלל אינו משלם השלומי ד' וה' . כדג' . (טו) מכרו חן מאלה טבו אינו משלם השלומי ארבעה וחמשה ומכרה חן מרגלה חן מקרכיה חן מניזותיה אינו משלם השלומי ד' וה' . השלישי לריך שימכור אותה מכיר' חלוטה שלא יסייר במלאכתה או שלא יאמר מכאן לשלם יום כדג' . צעי ר' ירמיה ומכרה חן למלאכת' מהו מכאן לל' יום מהו וכיון שעתה בחיקו אין עליו לשלם הרביעי . שימכור אותה כענין טכנכז שלא יחפור עטנה כלום ואחר כך ימכור דבעי (יז) רב פטא נכבה קטעה ומכרה מהו מלי דנכב הא לא זכין או מלי דזכין הוא דלא סייר וכיון שעתה בחיקו לא משלם . החמשי שלא יהא לו בה בשעת מכירת' ולא כלום דלי הוי לו בה טוס חלק בשע' מכירת' טוס לד שחוף אין עליד השלומי ד' וה' ולא נכב בהמת השוחטין סיב לשלם להם השלומי ד' וה' וכמו ק' אם היו פני שותפי' ונכבו בשותפי' משלמי השלומי ד' וה' (יח)

(יח) ז"ל דף קי"ו ע"ב ופ"ד במסכת והיכא שאל בו' ופי' חקנת הסוק בו' אבל מי שלקח בו' פיין צמיט סי' ט"ו ס"ז בהרה שהיה דעת מקלם שוחקי' דגם צנכז מפורסם עשו מקורם הסוק אלא"כ ידע עה הדג' נגזל ועיי"ט נכב פ"ק ופ"ד שהלך לפסוק דענת הכהנר שהיה דעת רבינו . והיכל טס דפי רבינו שמשמי צמרת' שער י"ט :

ז"ל דף ס"ז ע"ג :
 טס דף קי"ו ע"ג :
 טס דף ג"ז ע"ג :
 טס :
 ז"ל דף פ"ט ע"ג :
 טס :
 גס דף טס :

המסח שער ל והממכר

(י"ט) כדג' • (י"ח) או מהית' לו שותפות אינו משלם ד' וה' וד"ל נגב את הקטעת ואת החזרת ואת הסומא וכן הגובב בהמש' השותפים חייב השותפים סגנבו פטורין והתחיל חייבים אמר רב נחמן לא קפיד כאלן בשותף סגנב מחבירו כאלן בשותף סגנב מעלמ' סאמרטו סלא יהא נה בשעת זכירת' פוס דבר משום דלא נגב משל אביו ואחר כך מת אביו קודם זכירת' ואח"כ מכר אותה אין עליו לשלם לאחיו משלומי ד' וה' כדג' • (י"ט) נגב משל אביו ומת אביו ואח"כ טבח או מכר משלם משלומי כפל ואינו משלם משלומי ד' וה' • השמי' אם נגבה ומכרה והיא עדין ברשות הצעלי' כדג' • (ך) נגב מרשות הצעלים וטבח ונכר חוץ מרשותן או סגנב חוץ מרשותן וטבח ברשותן או סגנב וטבח ומכר חוץ מרשותן משלם משלומי ד' וה' • נגב וטבח ומכר ברשותן פטור • הטביעי' • ים מי שהוא נהרג על נומן סאמרטו משלם משלומי ד' וה' • נגב וטבח ומכר או נכר או סגנב חוץ מרשותן וטבח ומכר ולא נכר נהרג בו אינו נהרג כדכתיב וגובב איש ועברו וכעלם בידו עות יומת ופירשו הראשונים • (ך"א) ולא נכר נהרג בו אינו נהרג לרשותן וישתמש בו לענין וכעלם בידו :

שער ל' דין מי שקונס עמון ממוכר דאין לו לעובר בלוחות עמון ממוכר ולא כלום והוא נמי על חמשה דינין הראשון לדין שיחזיר את הקרקע לבעלי' בלא נמיכת מעות כלל ויחזור על המוכר בנה סגנל ממנו מן הדמי' ויטול נמי כל מה שהטביח הקרקע והגי מילי הוא שלא הכיר בשעת הקנייה שהיא איכה שלו • וסדע דתורת הפסח ים אחריותו על המוכר ואף על פי שלא פיר' אותו בשטר כדג' • (ח) אמר רבא הלכת' המוכר סדס לחברו ונמלאת סאיכ' שלו ים לו מעות וים לו טבח ואף על פי שלא פיר' את הפסח • הטבי [ג"ע] יחזיר קרק' לבעלי' ויחזור בתביעת הדמי' סתתן בו על המוכר וישפוט לו מן הדמיים מה שהוליא בו ומס שהטביח ובגון סקסס אותו באחריות אכל הית' הקנייה בענין שידע בזימור שלא היתה שלו כדג' • (ט) הכיר בה טמיכה שלו ולקחה מעות ים לו טבח אין לו אכל אם הטביח הקרק' ברשות הגזל ואח"כ מכרה דין הוא שיטבע הלוקח מן הגזל הדמי' והטב' כדג' • (נ) א' רבא גזל והטביח ומכ' מה שהטביח מוכר ואם היה הגזל ים והיה הלוקח גוי וים בלוחות קרק' טבח אין לו על אותו גזל' פוס טבח כלל כדג' • (ד) הטבי' גוי מהו א"ל רב אחא מדפסי לרביי' סקתס לגוי קס מבעיא ליה לרבא סקתס לגוי נקוס ובעביד • וכמו כן אם לקח מטלטלים מנגב סאיכו מעורסס והלוקח יודע שהוא נגבו סרי זה ראוי להחזירו לבעלי' וישפס את הדמיים מן הנגב פעמרי לו כדג' • (ס) ואם נגב ממורסס

(י"ח) גב אם סס ודברי רבינו כחן ז"ע דמסקינן נש"ס בשותף טענה שלא על דעת פטורין • ואולי כי לרבינו גירסא אחרת • או ארבינו איירי טענה על דעת חזירו וקילר במקום סה' לו

להחזיר :
(י"ט) ז"ק דף ע"ד ע"ג :
(ך) טפ דף ע"ט ע"ח :
(ך"א) סלסדרין דף ע"ה ע"ג .

שער ל' ודב

(ח) ז"ע דף ט"ו ע"ג :
(ט) ז"ע סס ועיין גריף סס דעטו שגס ע"י • הונחה סייז הגזל לשלם וכ"ז סרס"סס אכל דעת רבינו כדעת סרלס וסיעטו ועיין גטור ס"ס ס' טע"ג • ומס"ד וישפוט לו מן הדמיים סכוונה סיס ללוקח סזק וע"ס ספסמיות וז"ע • (לל ידעמי נחנמו :
(א) נכס וקסס דף ל"ו ע"ח :
(ב) ז"ק סס :

(ס) ז"ק דף קס' • ע"ח ואל יטען לשון רבינו לומר דאף נגבב ממורסס לדין דוקס שידע סלוקח סכוס נגבו וכדעת סרלס וסעוד ססיעס סרעסל סס' סג"ו ס"ג דנלחמ ודע רבינו לעיל נשער ססמון וכן לקמן גלחמו שער דנגב ממורסס א"ל שידע סלוקח סכוס נגבו וכדעת סרלס וסרעסס וססמנר סס' אף דבינו נגבב סלימו ממורסס • וסלוקח יודע מדין נגב ממורסס דער טענה סרלס :

חמקה שער ל חממכר סדר

אפולוס הוא לא עמו טקנס הטוק וכבר פירשנו לעילא תקנת הטוק כגון היבא פניתיים הבעלים
 לה הדמים ללוקח • הסליטי יע מי שמחזיר את החפץ לבעליו ויטול ממנו דמיו ויחזרו הבעלים
 ויחזרו הגנב בלוחץ דמים טכסל מן הלוקח ובגון שמכיר כליו ביד אחר ופוטן אותו האחר טלקחם
 והוא על דרכי ידועים • וחדע כי זה הדין מתחלק לשני דינים • הדין הא' כגון שמתן
 טנגנבו ממנו לוחץ כלי ומדברי אנשי המקום בכך לפי טילא לו טס גנבה ויס רגלים לדבר וחמט
 ראיות בכך כגון שהיו לנים אללו בני אדם וראו מתחרת בתוך ביתו וילאו אותן מהו לנים טסס וראו
 אגודות טגודות על כתפיהם והפגין בלינה ושמתו את קולו ודברו אנשי אותו מקום בדבר זה דכיון
 טנהקבלו בו כל הראיות הללו והעידו עדים על אותן כלים טהכר זה טראו בעינם אללו הרי זה
 ראוי לאותן טמחלמו אללו סיחזירם אין לאחר טיטול ממנו הדמים ככתן בלוחץ או בעדים טיעידו
 לו כנה כתן או בטצועטו • כדג' • (ו) המכיר כליו וספריו ביד אחר הם ילא לו טס גנבה
 בעיר יטבע כמה הוליא ויטול ואם לאו לא כל הימנו טאני אותה טכרן לאחר וחור זה ולקחן טמגו
 ומקטינן וכי ילא לו טס גנבה בעיר מאי הוי וכיחוס דלמלא זכוכי זכין והאי הוא דמטיק טטאט ואמר
 רב יהודה אמר רב כגון טבחו בני אדם ולבו בתוך ביתו ועמד והפגין בלינה ואמר נגנבו כלי נגנבו
 כלי ודלמלא כל טכן דעילא מלא ורב כהנה מטיים צה חטמיה דרב כגון שהיטע מתחרת מחורה לו
 בתוך ביתו ואותן בני אדם טלבו בתוך ביתו ילאו ואנפקראות טל כלים על כתפיהן והכל מטיחים
 ואומרים נגנבו כליו טל פלו' ואטיקנא ח"ד אבהו דאמ' סללו כליו טל פלו' הללו ספריו טל פלו' •
 הדין הטני טאם לא נודע אותו טהכיר הכלים טימכור כמות או חפטים והעידו פליו טראו או הכלים
 וכטמע בטקוס טנגנבה לו נגבה אין לריך לשאר הראיות טחמדנו לא הרי זה טטל את טלו ויחזיר
 לו דעיו כדגריסין • (ז) אמר רבה לא טנו לאם צבעל הבית העטוי למכור את כליו טבל צ"ה
 טאינו טטוי למכור את כליו לא לריך כולי טאי ודלמלא אלסריכו ליה זוזי חזין אמר רב אבי הבי ילא
 לו טס נגבה צפיד ואטפי' טגודע הגנב והוכר לאחר מיכן אין על הלוקח ממנו טיחזור אט הטיפץ
 לצטניו לאם צדמיו ואין לצבעלים טיאמדו לו לריך עם הגנב הוא חזור פליו לא לעולם פליו ליתן ללוקח
 את הדמים ודעו טל בעלים הית עם הגנב כדג' • (ח) איתמר גנב ומכר ואח"כ הוכר הגנב
 רב מטוס ר' חייא אמר הדין עם הראשון ורבי יוחנן מבוס ר' ילאי הדין עם הטני ופירשו רב פפ'
 אמר דכולי עלמ' גנימא למריה דהר ועמי הדין הדין ללוקח והכל צפטו צה תקנת הטיק קט
 מפלגי • רב סבר לא טטו צו תקנת הטוק • ורבי יוחנן סבר פטו צו תקנת הטוק והלכת
 כר"י ודולה גומר טהלוקח לא יהא דינו לא עם צבל החפץ ומטוס הכי קרי ליה הטני לפי טהאט
 פכי לגנב דבתחלה לקחו מן הגנב והיה הגנב ראשון למקח טכמו כטמחזיר החפץ לצבל הוי הצבל טני •
 וחדע טאם ומכר הגנב מה טמזה מנה בטמחי' יע ללוקח ליטול מלחי' מן הצבעלים כדג' • (ט) זכין
 טוה בטוה טטו צו תקנת הטוק מלה צמלחים רב טטת אמר לא טטו צו תקנת הטוק ורבא אמר טטו
 צו תקנת הטוק והלכת' טטו צו תקנת הטוק • והיבא טמכר אותו לוקח הראשון ללוקח פכי ביותר
 טמה טלקחו הוא כגון טלקח חפץ מן הגנב צחמטים ומכרו מלה יע על הצבעלים טיהנו טמה ללוקח
 פכי ויחזור את החפץ לצבעלים ויע על הצבעלים טיטלו חמטים מן הגנב וזמטים מן הלוקח ראשון והם
 טחם החמט' טרווח מן הלוקח הטני • כדג' • (י) דטטאה גנב כפרט' אל זכניה לפטוקה

במנון

(ט) טט :
 (י) צ"ה דף ט"ז ע"א
 (ז) טט :
 (ח) טט דף ט"ז ע"א

המקח   שיעור ל   והממכר

בנחמן חזל פפוב זכניה לכד מחחא בעאון ועשרים • אמר אבוי חזיל ממדיה דגורא דהיב ליה
 לכד מחחא חמקן וסקיל סקרא וחזל בר מחחא וסקיל סרבעים מפפובא • מסקיף לה רבא הסחא
 לוקח מגנב עמו צו תקנת הסוק לוקח מלוקח לא כ"ס • לא אמר רבא חזיל ממדיה דסמרא יהיב
 לכד מחחא מאה ועשרים וסקיל ספרים וחזיל וסקיל סרבעים מפפובא וחמקן מגנבא • אבל אס
 הוכר הגנב שהוא גנב מפורסס או שטען הלוקח שלקחו מאיס פלו' ואותו איס פלו' ידוע שהוא גנב
 ופורסס הרי זה יחזיר הספן לבעליו בלא נתינת דמים אס כתבדר הדבר שהוא שלו ויחזור הלוקח
 ויהא דינו מן הגנב כדנ' • (י"א) אמר רבא ואס גנב מפורסס הוא לא עשו צו תקנת הסוק
 סרביעי • דין הוא שיתן הלוקח לבעל הקרקע רביעי הקרקע והסחר יחזיק לעלמו וזה הדין צמי
 שלוקח מהסקריקון כדנ' • (י"ב) לא היה סקריקון ביהודה כהרוגי העלחמה מהרוגי המלחמה
 ואינך יס צה סקריקון • לקח מסקריקון וחזר ולקח מבעל הבית מקחו בטל מבעל הבית וחזר
 ולקח מסקריקון מקחו קיים זו משנה ראשונה בית דין של אחרים אמרו הלוקח מסקריקון נותן
 לבעלים רביעי • אימתי בוגן שאין צידם ליקח אבל יס צידם ליקח הרי הן קודמים לכל אדם •
 ר' הושיע צ"ד ונמנו שאס מההה בפני סקריקון י"ב חדס דכל הקודם ליקח יקח ונותן לבעלים
 רביעי • ועי' סקריקון אדם גדול עמלקי שאדם נתלה עליו בשעת הגזלה והסחמס ואמר נו אותו
 מרל טול קרקעי והגיחיב הילכך מי שלקח קרקע זה מן הבעלים שהיו נתלה ואח"כ לקחו מן הסקריקון
 פרי מקחו קיים • אבל אס לקחו מסקריקון החלה ואח"כ לקחו מבעלים הראשונים או שכתב לו
 סטר ולא קבל עליו אחריות אין מקחו קיים אבל יס עליו דין מה שעבדו כפרש • אבל אס כתב
 לו סטר הרי זה קנה אותו קרקע ואין עליו אותו דין שהיה עליו לא קבל עליו אחריות
 דב"ב • (י"ג) אמר רב לא סבו לא דא"ל לך חזק וקני אבל בשטר קנה וסמוא אמר אף בשטר
 לא קנה עד שיקבל עליו אחריות • ולא תעלה על דעתך לומר דמה שאנו לריבי' נקבל אחריות
 שהיא לדין לפרש צמי' לא אפי' סתם נמי הרי זה כאלו קבל כיון דקי"ל כל סחמא כאלו קבל דמי
 דהא אחריות טעות סופר הוא אלא אס פי' צמי' ע"מ שאין לך פלי אחריות ואינו דמי' שהיא סטר
 זה בלשון מתנה דמתנה אין לה אחריות כל היבא שהיא סתם כמו סטר מטר ולכך הולרככו סטר
 מטר דכל היבא שהוא בלשון מכר ולא פי' ע"מ שאין לך פלי אחריות הוי אחריות עליו הלא מתנה
 שאנו גורסי' • (י"ד) פכסס פיש להס אחריות נקני' בשטר ואותו סטר אין צו הלך ל"פ סטר
 מכר ול"פ סטר מתנה ולא סנא סטר פיש צו אחריות ולא סנא סטר שאין צו אחריות ולכך חלקו רב
 וסמואל דרב אמר סטר בעלמ' קנה וסמואל אמר עד שהיא סטר פיש צו אחריות • ותדע דאימתי
 המכר קיים היבא שהעדי' מעידים על נתינת הדמים שבא ליד המוכר אבל אס יעידו שהודה לו
 שנטל הדמי' כבר אינו מופיעו ולא כלום דאפס' שאכסוה על כך דאמר • (ט"ו) רב נחמן אמר לי הוכח
 וכלן שהביאו ראייה ראיתן ראייה ומעמידים מדה בידן גזלן שהביא ראייה אין ראייתו ראייה ואין מעמידים
 מדה בידו ממי קמ"ל תנינא לקח מסקריקון וחזר ולקח מב"ה מקחו בטל מב"ה וחזר ולקח מסקריקון
 מקחו קיים לאטקוי מדרב דאמ' רב לא סבו לא דא"ל לך חזק וקני אבל בשטר קנה קמ"ל כדסמואל דאמ'
 סמואל אף בשטר לא קנה ורב ביבי' מסיים בה מעמיה דרב נחמן קרקע אין לו מעות יס לו בד"ס דקא
 אמרי עדי' בפרכו מתהלכו אבל אמרו בפנינו האדה לו לא מדד כהנא דאמ' רב בהנא פי' לאו דאמרי
 ליה הוה מעטי ליה ולחממיה לשחזור • והיבא שלא קנה אותה הלוקח מן הבעלים הראשונים ולקח
 אותה

(י"א)   ס: (י"ג)   גיטין 47 ג"ס ע"ג   קדושין 47 ד"ו ע"ג :
 (י"ב)   ס: דף ג"ס ע"א ועפ"ל סמואל   ס: ד"ס סנא   (ט"ו)   צ"ב דף ע"א ע"ג :
 שטר :

(י"ו)

אחיה מן הסקריקון קודם שיפתלמו לה ביד הסקריקון שנים עשר חדש דין הוא שתחזר לבעלים הראשונים אם יש להם בניה שיקחו אותה ולרד להחזיר להם בלעדי' עמטנו בה אבל היבא טעהתה ביד הסקריקון י"ב ח"י ואח"כ לקחה הלוקח אינתי טלח מהתה י"ב חדש כמו שאמרנו אבל אין ספק ביד הבעלים הראשונים שיקחו אותו הרי זה ראוי ליתן לבעלי' רביע הקרקע כדגדסיקון י' (י"ז) אמר רב אמר רביע בקרקע או רביע במטות ושמואל אמר רביע בקרקע מהו שלים במטות ופירשו רביע בקרקע מהו שלים במטות דקסבר כל זבין ככי רבעא זבין לפי שהלוקח מסקריקון אינו לוקח אלא בזול פחות רביע הקרקע כגון שלקח מה טעוה ארבעה זוזים בשלפה זוזים כמלא שיחזיר מן הקרקע עבור זה אחד מהו שלים ממה ששקל לסקריקון ויהיבא טחנן הלוקח לבעלים מעות כשפור רביע הקרקע הרי יד הבעלים על העליונה ר"ו מחזיקים במטות ר"ו יחזירו המטות ויש להם ליטול רביע הקרקע ממנו י' (י"ז) כדג' מחיבי זו מטנה ראשונה וב"ד של אחריהם אמרו הלוקח מסקריקון כותן לבעלים רביע ויד בעלים על העליונה ר"ו קרקע נוטלים ר"ו מעות נוטלים אינתי בזמן שאין בידם ליקח אבל יש בידם ליקח הם קודמים לכל אדם ר' הוסיב ב"ד ונמנו שאם מהתה בפני סקריקו' שנים עשר חדש כל הקודם ליקח כותן לבעלי' רביע בקרקע מהו רביע במטות אמר רב אשי כי תביא ההיא לאחר שבאו מעות לידו דהיי' טעהא מקרי רביע וכל מי שפי' בזמי שלקח מסקריקון היינו דוקא טלח מהתה אצל הלוקח ג' שנים אבל מי שלקח מסקריקו' ומהתה אצלו טלח שנים ואח"כ מכרה ללוקח שני אין לבעלי' ראשונים על הלוקח שני כלום לפי שיכול לטעון לוקח שני אחיה מכרה אותה ללוקח ראשון ואעפ"י שהוא לא יטעון דין הוא שיטענו ב"ד בשבילו כדג' י"ח לקח מסקריקון ואכלה טלח שני וחזר ומכרה לאחר אין לבעלים ראשונים על לוקח שני כלום ואמרינן היכי דמי אי דקטעינן ואמר מיך זבתה אפי' לוקח ראשון כמי אי ללא טעינן אפי' שני כמי לא אמר רב טעה לעולם דלא טעינן וראשון אי לא טעינן לא טעבינן ליה ופני אפי' דלא טעינן טעבינן ליה דאמר מר כגון זה טוענין לירוש וטוענין ללוקח וכל זה שפי' בדין סקריקון הוא בטעת החתם ובטעת הגולה אבל מלך שבטול קרקע של ישראל בחוב טעם לו עליו שבפסק מהפסידו' בממונו ונטל בו קרקע אין דינו דין סקריקון אלא כל הלוקח ממנו מקחו קיים י"ט כדג' הבא מחמת חוב ועמומה אכפראות אין בו מטות סקריקון ויהיבא שאכס גוי את ישראל ונטל קרקעו בצאונס ואוסו המקום יש בו בתי דינים קבועין של אומות העולם להציל עמוק מיד עושק והיה לו להסדרעם ולא הסדרעם הלא מליל את שלו כיון טלח הסדרעם מי שלקח מאותו אכס אין עליו כלום כדג' י' (י"ז) אמר רב יוסף כהטיבן אין אנפרות בבבל

(י"ז) גיטין דף כ"ח ע"ב ועיין בה"מ סי' רל"ו בסמ"ע ס"ק א' ודגדרי רבינו מפורש דלף אקדם הלוקח וקנה מיד המלך יש ביד הבעלים לשלם וכשאו' הסמ"ע ועיין עוד שם בסמ"ע ס"ק ג' שכתב דלף אס קניה דמי שזוי' או ביותר ריך ליתן לבעלים רביעי דלא פוג' ועי' בה"מ פ' יוד ט"ז מלה ס"ג שכתב ו"ל ותשמע יד הבעלים על העליונה ר"ו קרקע או מעות וכן הוא בשלכות עכ"ל והוא מופלג כי כן הוא מפורש בה"מ והר"ק סמ"ע לזון ה"מ טעם ולולי לא הי' כן נעדיטת ס"מ אצל גירסת רבינו בעריטא שלמינו :

(י"ח) שם ונש"ר רבי הוסיב כו' רביעי בקרקע שהוא רביעי במטות עכ"ל הוא נעדיטת' ה"מ שהוצא נמס' ס"ס דג"ה רביעי וכן גירס' מקלות ספרים וגם דגדרי רב גרסי כן ודגדרי גורם דגדרי רב כפי הגירסא שלמינו בה"מ :

(י"ט) שם ועיין בה"מ סי' רל"ז ס"ה דה"מ אס לא היטה ביד הראשון רק יום א' וביד השני ג' שני' וכן הדיון בירוש :

(י"ט) גם זה שם ונש"ר ה"מ נש"ר נש"ר ס"ק ג' :

(י"ז) גיטין שם :

המקח   שער ל' ל"א   והממכר

צבבל והא קא חויכא דאיכ' אלא אימא אין דין אכפרות צבבל ע"ט כיון דאיכא צי דואר ולא אזיל ויבצע אימא אחולי אחיל גביה . החגשי . מי סלקה עמי שאין לו באיתו ממכר ולא כלום הרי זה נרדף להחזיר את הממכר לבעלי' בלא כתיבת ממון ואין לו לטול מה שכתן לא מבעל הקרקע ולא מן המוכר . (ד"ה) כגון ספי' המוכר צפי' ואמר ע"מ שאין לך עלי' אחריות דראוי לבעלים שיטלו את שלהם ואין ראוי למוכר שיחזיר הדמים וכמו ספי' צבער של גבי זה :

שער ל"א דין מי שנאכס למכור את קרקעו . תדע כל מי שנפל קרקע חברו בלא דמים והעיד עליו שהוא אנוס או שכתן מן הדמים מה שרצה ולא לקחו בפיווי אין אנו

נריכין להודיע את הדין בכך דאין לך בעולם בטול מכירה יותר מזה אבל מה שאנו נריכין להודיע את הדין במי שכתן לו דמי הקרקע בפיווי ואכסו על מכירתו והעיד עליו עדים שאכסו ע"מ כיון שכתן את שוויי אין עלינו מלתו אנוס כלל לפי שנאמר את דעתו כיון שכתן את שוויי שמה כתרצה .

והנ"מ דהוי ממכרו ממכר היכא שאין כתב המודעה בידו אבל יש כתב המודעה בידו אף על פי שכתן שוויי כיון שנתפרסם האנוס בכתב המודעה שבידו אין ממכרו ממכר כדג' . (ה) אער

רב הובא תלויה וזבין זביניה זביני מ"ט אי כימא' דכל מאן דמוזבין ארעא אי לאו דאיכס לא הוה מוזבין ואפילו הכי הוה זביניה זביני דלמא' שני אנוכא דנפשיה מאנוכא דאחריתי לא כדתיניא יקריב אותו יכול בעל כרתו ת"ל לרצונו הא כיצד כופין אותו עד שיאמר רוצה אני ודלמא' שני התם דתי' ליה דתהוי עליה כפר' וגמ' ומקני לא' מסיע' וכן אתה אומר בניטי נשי' כופין אותו עד שיאמר רוצה אני ודלמא' התם נמי סבר מנוה' לשמוע דברי חכמים לא סברא היא דאגב אנוכיה גמר

ומקני ואם תרצה רחיה למה שאמרנו דאימת הוי ממכרו ממכר היכא שכתן לו את שוויי מהיכא . (ב) דמותיב רב המנוכח לקח מסקריקון וחדר ולקח מבעל הבית מקחו בטל ואמאי הכא נמי כימא' אגב אנוכיה גמר ומקני הא איתנו' עלה אומר רב לא שנו אלא דאמר ליה לך חוק וקני אבל צעטר קנה . ולשמואל דאמר אף צעטר לא קנה מאי איכא למימר מודה שמואל היכא דיביב ליה

זווי ולענין האנוס שמתכרו ממכר אמרו אער רבא הלכת' תלויה וזבין זביני זביני . ואם תרצה רחיה למה שאמרנו דהיכא שיש בידו מודעה אף על פי שכתן לו את שוויי לא גמר והקנה לפי שסמך באותה מודעה ואם אין בידו כת' מודעה טגמר והקנה מהבא דג' . (ג) טבי תלא לפי

אכינרא וזבין חתם רבא דר' הנא' אמודעה' ואשקלתא' אער רב הובא' מאן חתים אמודעה' ספיר חתים מאן אשקלתא' ספיר חתים מאן אשקלתא' לכו' מודעה' אי אשקלתא' אי אשקלתא' לאו מודעה' אי אשקלתא' לכו' אשקלתא' אי אשקלתא' לאו מודעה' אי אשקלתא' ספיר חתים מאן אשקלתא' ספיר חתים רב הובא' לטעמיה דאמר

ר"ה תלויה וזבין זביניה זביני והאמר ר"כ אמנה היו דבריו מודעה' היו דבריו אין כאמני' הנ"מ בעל פה ולא איתי על פה ומרע לשטר' אבל צעטר אתי שטר' ומרי שטר' . ומה שאנו אומר' לא אתי על פה ומרע שטר' לא אמרינן לא אותן עדים החתומים על הממכר שאם הם צבעתם מעידין על המודעה' שהוא על פה לא יבא דברים ויבטל כתיב' אבל כתיבתם של שטר המודעה' יבטל

כתיבת' .

(ד) עיין בח"פ סי' ט"ו ע"ד ס"ק זימן דרבי רבינו מסעיין ל' וכ"מ בדברי רבינו לעיל צ"ח בשער גנב שאינו עתורסם והלוקח ידע שהוא גנבו דכת

המקח שער ל"א והממכר סו

כתיבת' של שני המכר זהו ליה כתב כנגד כתב ולפי' לריך שיכתבו כתב מודעה כדי שיצטל זה
 אח זה אבל אם העדים שהעידו צמוד' הם על' אחרים שאינן אותם החתומי' בשטר המכר הרי
 הן יכולי' להעיד בין בעל פה בין בכת' ויכולין לצטל פטר המכר בין שיודעין את המודעה בעדות
 ברוד' אע"פ שהיתה לכותב' בין שאמרו להם בעלים כתובו ואפי' הכי אם לא כתבו יכונין להעיד
 על פה כדג' • (ד) אמר רבא אמר רב כחון מחאה בפני שני' ואין לריך לומר כתבו מודעה
 בפני שני' ולריך לומר' כתובו • ומה שאמרו אומרים פטר המודעה יצטל את שטר המכר היבא
 שנתברר אלל העדים את האונס ברורה ונאיה ודאית וידיעה גמורה שהוא אונס ופיאמר הכלאם
 לעדי' הללו הלא תראו את האונס שאפי' נאכם ואני מתוך אונס זה אני מוכר ואני מודיע אתכם
 שאין לי דעת בו והוא בטל ומבוטל וכל זמן שאמנא מוקוס שאוכל להוציא מידו זה המקח אבטלנו
 ואוניהנו מידו וכתבו לי בזה הענין כלו שטר כדי שיהא בידי כהיו' או למחר לזכות ולרואיה דודאי
 אם כתבו לו העדים בכך לאחר הטדע להם האונס באמת שיבא שטר המודעה ויצטל שטר המכר
 כדג' • (ה) אמרי נאדעני כל מודעה דלא כתיב ביה אכן סהדי דידעינן באונסא דעלמי'
 לאו מודעה היא ומודעה דמאי' אי דביטי אי דמתנה גלויי מילתא בעלמא הוא לא מודעה דזביני
 והא אמר רבא לא כתיבין מודעה אזביני מודה רבא היבא דאנים כגון מעשה דפרדסא ודדע דאף
 על גב סקד בשטר המכר וכתב בו צטול כל מודעי' בין אהמכיר' היתה באונס לא כסתלק
 האונס ולא כתצטלה המודעה לכיין שאכסו על המכר אכסו נמי שיעיד על עצמו צטול המודעה
 דהא בשטר אחד הוא הודאיתו במכר והודאיתו בצטול המודעה • אבל תדע היאך יצטל המודעה
 כגון שחדש כתב המכר פעם שניה ויסתלק מכל ומכל ואם צטל המודעה התם הויא מבוטלת איכמי
 כגון שנטע' כתב המכר מרוננו ומהשלמת נטע ולא נראה עליו פוס אונס כלל דהתם הוי צטול
 המודעה צטול ולהכי גרסינן • (ו) גזלן שהצביא רואיה אין ראייתו רואיה • והפרידו בין שיעידו
 העדים בפנינו הודה לו לבין שיעידו בפנינו מבה לו דלעולם כל היבא שהודאה שמודה הכלאם
 היתה בה אונס אינה שיה בלוס וזה הוא דקאמרינן • (ז) כדרב כהנא דאמר רב כהנא אי
 לאו דאורי' ליה הוה וממטי ליה לחמריה לשחור אבל צטול הגט והמתנה אם אתה מולא את צטולו
 בתוך השטר מתם צטולו צטול לפי שאין אנו לריכין לידע בפרסום אונס והמתנה כמו שאנו
 לריכים לידע אונס הזביני דהא אמרי' • (ח) אי דביטי ודמתנה גלויי מילת' בעלמא הויא פסח
 אמר דצבור אונס אי מקבלין את אונסו ואין אנו לריכין לעמוד דבדורו לצדו כך אם צטלו
 שאנו לריכין לעמוד על אונס זביני • כמלא כמו שקבלנו את האונס דבדורו לצדו כך אם צטלו
 מתוך האונס די לו בצטולו לצדו ואף על פי שלא כסתלק האונס כמו שאמר' צבור גטין • אבל
 צטול מודעה זביני כסם שאין אנו מיעדין על האונס עד שנעמוד על עקר האונס ופד שימקור
 את המודעה כך כצטול המודעה נמי לריך שיסתלק מיגליו האונס בתחלה ואחר כך יצטל •
 והאונס אתה מולאן בכמה פני' כמו בהכחות • (ט) כדג' ובגיטין חובצין אותו עד שיאמ'
 רונה אני בתליה • (י) כדג' עבי טלא ליה לפני' אכנרא אבל לריכין אנו לפרעם היבא שמתפרד
 אותו צבור לומר הריני עושה כך וכך אם לא תמכור ממנו והדבר ידוע שהיכולת צידו לעשות ככל
 מה

(ג) ז"צ דף ל"ט ע"ג דף מ' ע"א ובגירסא שלפנינו
 בני מודעה אין לריך לומר כתבו :
 (ה) טס דף מ' ע"א ומ"ג :
 (ו) טס דף מ"ז ע"ג :
 (ז) טס :
 (ח) טס דף מ' ע"ג :
 (ט) עירובין דף ק"א ע"א וב"ב דף ע"ח ע"א :
 (י) ז"צ דף מ"ח ע"ג :
 זין 2 (י) 1

הסקת שער ל"א והממכר

וזה שמפחד חותמו דאף על פי שלא עשה בו מעשה אחרו סמחה בלכד היא חשוב אונס. שהרי הראשונים הושיעו לנו מעל כשו זה עמה שאם יכולין ללמוד דמי שמפחד לעשות והביא כח בידו דהוי חשוב אונס כדנ"ב. (י"א) ומורה רבא היכא דאניס כגון מעשה דפרדסא. דההוא גברא דמשכן פרדיסא לחבריה אכלה תלת שני ח"ל אי מזבנת לי מוטב ואי לא כבשתא למטר משכנתא ואמינא לקוח הוא בדי. הרי גרסה לנו דכל מי שמפחד בדבר שיש בידו לעשות הרי הוא כשו עשה שלא הביאו זה מעשה אף להתלמד ממנו זה הדרך. ואם יפא הסוג הא בצעמיה זה דפרדסא לעולם לא יתכן להיות בו מודעה לפי שהמושבין אלו כשהפחד בעל הפרדס אם לא שמעו אותו עדים אין בו תועלת דאף על פי שיאמר לנו בעל הפרדס קך וכך אמר לו לא מתימרת ליה דהא פירשט לעילא כל מודעה דלא כתיב בה אן ידעינן אונסא דפלו' לאו מודעה היא ות"כ כשהפחד אותו שמעו עדים בכך אין עליו מהפחדו כלום ולא יחזרו לו לעולם שהרי שמעו בו עדים שהוא ממושבין אלו שלא יתכן בו מודע' לעולם וכיון שלא יתכן בו מודע' למה הביאו אותו הראשונים ראייה למודעה. זה הוא חשובו מדע דמי שמתקם קושיא זו קושיא היא אף לעולם כשהביאו זה המעשה לא הביאו אותו טעם שיתכן בו מודעה אף הביאו אותו ללמוד ממנו לעקומות אחרים דכל מי שמפחד את חברו לאונסי' ויש בו כח הרי זה אונס לאחר שיטעמו עדי' ההפחדה מפיו ולא ראו להאריך בצעמיה כמו שהיו לריבים לסאריך אף הביאורו סתם. ואם יש על המשיב לשאול הא גרסינן. (י"ב) כופין אותו להגויא ופרשינן אמר ר"כ לא קשיא הא במילי הא בסופי מתקיף לה רבה בדברים לא יזכר עבד אף אמר רבה הא והא בסופי נמלא דלא איי כפיה אף בצעמיה ממש והיאך אנו אומרי' שאם הפחד אותו מי שיש בידו ספק הרי הוא כשו עשה ממש. מדע דהפחדת ז"ל לא הוי כלום אף בצעמיה ממש לפי שהסומע הפחדו אומר בלבו ז"ל אין דרכו להכין בני אדם ולעשות מה שאינו ראוי ולכך הוצרכו למעשה ממש. אבל שאר האונסים בין שהם עשויים בכך והוי דרכם בכך כיון שהפחדו כלנו עשה מעשה ממש.

שער ל"ב

מי שלוקח שום חפץ מן השבאי' וההשודדי' וההגזלני'. מדע הלוקח מהם תלוי ביאוש בעלים ובשנוי החפץ. מדע שאם כתיאשו הבעלים מאותו החפץ שלא יחזור אליהם או שנתנה החפץ מעניבו שהיה בשנוי ידוע הרי לקיחתו מותרת אבל כל שלא כתיאשו הבעלי' ממנו וגם לא נשתנה החפץ מעניבו שהיה מקחו אסור. ומדע דכל היכא שאנה את החפץ יש לבעלים ליטול את דמיו וכמו שפי' למעלה ולעולם תורת יאוש כל היכא שלא כחברד בברור שכתאש ממנו אינו ראוי ליקח ממנו כלום ואם כתברד שכתאש בידוע הרי אותו חפץ סגנול ברשו' הגזלן והגזלן יש לו לטול את דמיו כראוי ומותר לכל אדם ליקח אותו ואם לקח מקחו קיים כרג'. (א) נטלו מוכסין את חמורו וכחמו לו חמור אחד נטלו לקטיים כספתו ופנתו לו כסות אחד הרי אלו שלו עפני שהבעלי' מתיאשים מהם המניל מן הגי'ים ומן הגהר ומן הל'קטיים אם כתיאשו הבעלי' הרי אלו שלו. ומדע שאין חלוק בין גנב ובין גזלן ובין שודד דכל היכא שיש שם יאוש בעלים הלוקח מהם מותר ואעפ"י שלא החפץ עיד הגזלן בלגש' ולא נתפרסם כיון שכתאשו

(י"א) ז"ל דף ע"ג פ"ג ומש"ר ואם ישאל השואל בו' מי"ג דרשנא שהיא ג"כ קושי' זו בשם הר"ם ומיילת ועין פה"פ ע"י פנימיה ס"ד ובסג"ע
 סי' ר"ה ס"ק י"ח ועין גע'ו ע"ס :
 כמות' דף ע"ז ה"ב : (י"ב)

המקח שער ל"ג והממכרו

שתיאשו הבעלים מותר אלא שאם היה הנכס או הנזלן מפורסם אם לא היה צד הנזל או שנכס ממנו להחזיר את הנזל או הדבר יותר קרוב לראש בדגרוסין (ב) תנועתם עורות של צביל הבית מחשבה נעמאתן של נכס מחשבה מטמאתן ושל נזלן אין מחשבה מטמאתן לפי שלא כתיאשו הבעלי ואמר עילא מהלוקח בסתם אבל בידוע דברי הכל הוי יאוש ואין חלוק בנזלן דבין שיהא נזלן ישראל בין שיהא נזלן עמלקי כל היבא שתיאשו הבעלי מותר ליקח ממנו אלא היבא דישאל הוא הוא יותר קרוב לראש כדג' (ג) אומר המגיל מן הגיים ומן הנקרה ומן הלסטים כתיאשו הבעלים הרי אלו שלו א"ר יוסי לא סנו אלא בליסטס גוי דדיני בגיורתא אבל ליסטס ישראל דדיני בגיורתא אפי' סתמא נמי יאוש מיאש וגיות' הוא מלשון פרסי ופירושו לפי שדין האוננותי שתוצע אה הנכס לוקחים אותו ומכין אותו עד מידה וע"פ שאין להם ידיעה גמורה שנכס הוא אבל ישראל אין דכין על הנכס עד מידה גמורה שנכס הוא ומסוס הכי הוי יאוש הבעלים לגבי נכסי ישראל יותר קרוב ולעולם כל היבא נזלן עמלקי מישאל אם כתיאשו הבעלים ומותר ליקח ממנו נזלן עמלקי כל ישראל עירלה ועל הדא גרוסי (ד) עבד שנפשה ופדאוהולגס עבד ישמעבד לפוס בן חורין לא ישמעבד רש"ב חוונר בין כך ובין כך לא ישמעבד ופי' רש"י צמאי עסקינן אינימא לפני יאוש הבעלים לשם בן חורין אמאי לא ישמעבד אלא להחר יאוש לשם עבד ישמעבד אחר רבא לעולם אחר יאוש לשם עבד ישמעבד לרבו פני לשם בן חורין לא ישמעבד לא לרבו ראשון ולא לרבו שני לרבו ראשון לא דהא לאחר יאוש לרבו שני לא דהא לשם בן חורין עסקינן ופירוש רבא לרבו שני ול' אחר יאוש רבו שני ממחן קני ליה מפכחי שבאי גופיה נוי קני ליה אין ד'השר"ב מנין לעמלקי שקוב' את ישר' למעשה ידיו שכתיר וגם מבני התושבים הגרים עמוכס מהם חקנו חתם קובין מהם ואין הם קובין מכם ולא הם קובין זה חת זה יכול גא יקנו זה מזה והא אחרת ולא הם קובין זה חת זה אלא יכול כשם שאין קובין זה מזה בגופה כך לא יקנו למעשה ידיו אחר עמלקי מישאל קינה עמלקי מעמלקי לא כל שכן ואימא ה"מ בכספא אבל בחזק' לא אומר רב פפא עמונ ומואב טהרו בסיחון ואימ' ה"מ ישראל מעמלקי ועמלקי מעמלקי אבל עמלקי מישאל לא סלק דפתח דכתיב וילחם בישראל וישב ממנו שבי וכל זה סוזכרנו לענין המותר ליקח מן הגזלני' אבל לענין ידחת שמים דין הוא שיחזיר את הגזלה לבעלי הראשונים כדג' (ה) ואם בא להחזיר מחזור לבעלים הראשונים מ"ט יאוש כדי קני מיהו אי אחר הלה אי אספי צממו שחינו שלי יחזיר לבעלים הראשונים :

שער ל"ג דין הלוקח בטכות שטר המכר על פס חברו ואינו רומה שכתב על שמו ויתחלק זה לצ' חלקים - החלק הא' אם אותו שכתב השטר על שמו אינו מערער עליו בכלום הוי הדין על שלו דרכים זכונן ראובן שקנה קרקע משמעון ולא רנה לכתוב בכתב המכר על שמו וכתבו בשם לוי - הדרך הא' אם יקנה ראובן אותו קרקע שכתב בשם לוי חדע דאם בשעת הקנייה הודיע ראובן לשמעון המוכר ולעדים שזה הקרקע שאני קונה לעצמי אני קונה אותו ואני טחב השטר על פס לוי לדבר שהוא צלבי שאני יכול לגלותו דין הוא שיקנה ראובן את הקרקע ואעפ"י שאין השטר על שמו כדג' (ב) הלוקח טדה

(ג) צ"ק סס : ואמרין ולרצא נו' דא"רשנ"ל מנין לעמלקי
 (ג) גם זה פס יס"ל לרצונו כלשון אחרון שפי' הש"י פס : שקונה את ישראל בגורסא לפנינו מנין שקונה את
 (ג) גישין דף ל"ג פ"ג ומש"ר ופי' רש"י צמאי עסקינן : כנכרי :
 (ה) צ"ח דף ק"ד פ"ג : צ"ח דף ק"ד פ"ג :
 זרד שער ל"ג זרד פ"ג מה' פלוסין ה"ס גוי"ע צמאי קפ"ד סמ"ג ז'
 (ב). צ"ק דף ק"ב פ"ג ועיי"ש בריף והרא"ש והרמב"ם

המקח שער ר"ג החמטבר

סדה בשם חברו אין כופין אותו למכור ואם נ' ע"מ כן כופין אותו למכור ומפרשין מכלל דמקנה קמי לימא פליגא דבני מרבא דאמרי מי הודיעו לבעל חטים שיקנו חטים לבעל המעות לא זריבא דאודענה לבעל השדה ואודעיהכו לעדים - דין שני - אם יש מן הדין על לוי שיחזור ויכתוב מזה הקרק' שטר מכר לראובן - שדע דאין על לוי לכתוב שטר מכר לראובן בזה הקרק' אלא כ מתכה עמו בשעת מעשה ואמר לו ע"מ בן אבי עושה זה השטר על שמך שכל זמן שארלה שתחזור אות' ותכתב לי שטר מכר - כדג' - (ב) הלוקח שדה בשם חברו אין כופין אותו למכור ואם ח' לו ע"מ כן כופי' אותו למכור - מאי קאמר הכי קאמ' הלוקח שדה בשם ריש גלות' אין כופין ריש גלותא למכור' ואם ח' לו ע"מ כן כופי' אותו למכור ואמ' ריש גלות' וה"ה לכל אדם ולא נקט ריש גלות' אלא לפי שרוב בני אדם נתלין ממונו - הדרך שלישי היא שלא רגש לוי לכתוב שטר מכר לראובן וחזר ראובן לשמיעון המוכר ואמר לו כתוב לי שטר מכר אחר על שמי שהרי לוי שכחבו השטר על שמו אינו ה"ה לכתוב אותו כי אין על שמיעון המוכר לחזור ולכתוב לראובן שטר אחר אלא ידח' אותו אצל לוי אבל אם ה"ה בשעת קבייה שיחזור ויכתוב לו שטר אחר על שמו כל זמן שירגש הרי זה יעשה כפי חלומו כדג' - (ג) ח' חב"י הכי קאמ' הלוקח שדה בשם חברו אין כופין את המוכר למכור - ואם אמר לו ע"מ כן כופין הנזכ' למכור - ומפרשין אמר יורד הלוקח שדה בשם חברו אין כופי' אותו למכור וזנא אחריית' פשיט' מזה דתינו' ח' ח' את ידעת דארעת' דלדידי קזבינך ליה וזווי בכדי לא שדינא ודעתא דכחבת לי שטר' אחרינא קמ"ל דח' ל זיל לנביה דההוא גברא דליכתוב לך - אימא סיפ' אם אמר לו ע"מ כן כופי' את המוכר לנוכח זמנא אחריית' פשיט' לא זריבא דאמר להו לעדים קמי דידיה צינין דכתבתין לי שטר' אחרנא מהו דתימא ח' ל זיל לנבי' דההוא גבר' דכתוב לך קמ"ל דאמר להו אבה להכי טרחי ואמרי להו לעדים קמך דהכת' אינך הוא דבעינא - החלק ב' אם מערער על הקרק' אותו שכחב השטר על שמו לומר קרקע זה על שמי הוא והרי השטר שכחב' על שמי לעולם טענתו טענה גדולה היא כיון שהשטר' מעיד על מה שהוא טובין ואין על חברו שיטעון לו שטר אמנה הוא כנו' על שמך כתבתיו ולעולם אני הוא שכתבתיו לעלמי אלא יבא בראיה ברורה אצל ודאי נרדף פיראו הקרקע ביד מי הוא על הדרכים הידועים - ועל הדא גרסי' - (ד) הרי פהיה וכול שדה ובא בחזקת פהיה שלו וקרא עליה ערער לו' שלי הוא והוליא זה את אונו לומר אתה נכרתה לי אתה נתתה לי במתכ' אם אמר איני מכיר בשטר זה מעולם יתקיים השטר בחותמי ואם אמר שטר פסיס הוא שטר אמנה הוא זה או שמכרתיה לך ולא נתת לי את הדמים אם יש עדי' הלך אחר הפדי' ואם לאו הלך אחר השטר - ותדע דכל מי שכוחב שטר על סם חברו לשום נורך דבר הוא הנק' שטר אמנה ואין זה מקומו להאריך פירושו אבל אם אחים הם או פותפי' פתמונס מעורב דהתם אם נכתב שטר על סם ח' מהם אשפי' שהקרקע בידו והשטר על שמו אם בא אחד מן הפותפים או ח' מן האחים לטעון עליו ולומר קרקע זה ביכנו הוא והשטר שבו על שמך לא גזר הדין ממך וכספי' אמנה הוא טענתם טענה גדולה ודין הוא פיהא קרקע ביניהם ואם טען ואמר לא קניתינו אלא ממונן פהיה לי צפני עלמי ואינו מן השתוף יש עליו להביא ראיה בעדים פהיה לו ממון צפני עלמו כדי שיוכלו לומר שמאותו ממון קבלו ואם יעידו לו עדים בכך התם הוא דהוי הקרקע שלו לבדו כיון שכחב על שמו ואם לא הביא עדים בכך לא יועיל לו הבת' שכחב בשמו כלום אלא הרי זה יהיה בין כלם אבל אם את אותו האח או אותו השותף שכחב השטר על שמו וזאו האחי'

ולא הביאו רק בהקמתה נתימא דש"ם דהדין
 בין כוונה המוכר שיעשה לו סכור עד שטר
 ושיין צט"ו צסי' קמ"ד ס"ז שטרין נתימא ס"ו
 ועיין עוד צט"ו שמך סעף ט' ונסמא וע"פ ס"ק
 ל"ד :
 (ב) טע :
 (ג) טע דף ק"ז ע"א :
 (ד) צ"ז דף ק"ז ע"ב ודינו גורם או שמכרת לך נו'
 ונתימא שפנינו לימא לתינת או ועיין פרש"ה
 שם שכתב דהיינו אפנה ודינו פיהא לקמן שסמך
 ענין אמנה וכוננו שלא מכר כלל רק פה' :
 ח"ד שם דבר שימנה השטר :
 (ז) טע :
 (ח) טע :

המקח   שער לג' ר"ד   והממכר   סח

האחי' לתבוע את בניו אין אלו מזריכי' לבניו שיביאו עדים שממנו לקח זה הפדה כמו שאנו מזריכין לי כשהוא קיים אלא הר' אותו קרקע ראוי להם לבדם מאחר שככתב הפטר על סם אביהם אלא אם יביאו אחי המת ראייה שלא לקח זה הפדה אלא יימון השתוף. וכמו זה הדק אנו דנין לאשה אלא בניה אם היא נוטאה ונותנת בתוך ביתה ובתבה פטר על פמה פלריכה הוא להביא עדים שהיה לה ממון בפני עצמה בונה שהיתה יכולה לקנות אותו קרקע כדגד' (ה) ח' וכן האחים פהיה נושא ונותן בתוך הבית והיי אוכות ופטרות יולאות על פמו ואמר שלי יס אמר רב עליו להביא ראייה. ושמואל אמר על האח' להביא ראייה. אמר שמואל ומודה לי אבא פהיה מת על האח' להביא ראייה ואמרין ראייה במאי רב אמר רהיה בעדים ושמואל אמר ראייה בקיום הפטר רבא אמר ראייה בעדים ורב טעמא אמר ראייה בקיום הפטר. ח"כ רבא לרב כחמון הא רב והא שמואל הא רבה והא רב טעמא מר כחמון סבירא ליה ח"כ אבא מתכותא ידענא דתניא ח' מן האחים שהוא נושא ונותן בתוך הבית והיי אוכות ופטרות יולאות על פמו ואמ' שלי הם שפלו לי צבית אחא עליו להביא ראייה וכן האשה שהיתה נוטאה ונותנת בתוך הבית והיי אוכות ופטרות יולאות על פמה ואמר שלי הם שפלו לי מצית אחא עליה להביא ראייה מאי וכן מהי דתיבא אשה כיון דחשיב' לה טרחא קמי יתמי ולא גולא מיתמי קמ' :

שער ר"ד

מי שלקח קרקע מחברו והוליא על אותו קרקע פני פטרות ויס בין אותם פטרות שום חלוק או שזמנס אינו פה או שהאחד מכר והשני נמכה ואנו דנין לחקוד ולדקדק ענין פטרות הללו ללורך פני דברים אחד לדעת אחריות הלוקח והוא הגון שהיי הא' במכר והשני במתנה לפי שאחריות הוי רחוי להיות בפטר המכר ולא בפטר המתנה. והשני ללורך הזמן לדעת מאיזה זמן קנה הלוקח אותו קרקע שאם יבא ב"כ של מוכר לערוך ממשעבדי כי היכי דנדע אם הוא קודם לב"כ ואם לא דתדע שאם סומך הלוקח על השטר הראשון והיי זמנו קודם לזמן שטר ב"כ אין על ב"כ לערוך ממנו ולא כלום ואם סומך הלוקח על השטר השני ואינו סומך על השטר הראשון כלום והיי זמן שטר ב"כ מוקדם לפטר השני ב"כ גובה ממנו. ועדין הדין בדבר הזה היבא שהפטרות מתחלפים בגון שהא' במכר והא' במתנה אם היה כתב המתנה מוקדם יע על הלוקח לטעון ולומר הקדמתו כתב המתנה כדי להסתלק מעלי דיכא דבר נולדא ולאחר מיכן כתבתי המכר כדי לקבל אחריות על הקרקע מנולא שכנס קבין הקרקע ברשותו מזמן הראשון שהוא פטר הנותנה אבל אין אחריו הקרקע עליו אלא מזמן שהיא בפטר השני וכמו כן אם היה כתב הראשון פטר המכ' והשני פטר מתנה יע על הלוקח לטעון ולומר עקד סניכות על השטר הראשון. אבל הולדכתי לכתוב פני שהוא פטר מתנה מפוס דיכא דבר מזלך הילכך קבין הקרקע והאחריות הוי מזמן ראשון. אבל היבא דהוו פני הפטרות או פניהם במכר או פניהם במתנה חמנו פלזה לאו כזמנו של זה רואים אם יע בפטר השני שום חוספת קבין שהוקף לו עצמה שהתנה בפטר הראשון אמרינן שלא כת' הפטר השני אלא לשו' אותו פוספת והוכי' עם פטר התופפת שאר הקבין שכבר קבהו מזמן הראשון ונמל' מקבה קבין הראשון מזמן הראשון והתוספת קנה מזמן פני אבל היב' שאין בפטר השני שום תוספת כלל ואין בפני הפטרות שום חלוק ביניהם אלא זמן לבדו בגון פהיה מוקדם זה מלאחר שרי זה לא קנה הלוקח זה הקבין ולא נכנס לרשותו אלא מזמן הפטר השני ואין סומכין על הראשון כלל לפי פ"ט

סובר על האח' להביא ראי' ועיין פי' דש"ס פ"ט וצנח דיני' שללו עיין דש"ס סי' ס"ג ונפמס וד"ך שם ועיין ש"ס צנ"ך צמ"ק ע"ז כי דבריו סימרי' לע"ס לקמן צמ"ט ס"ק ר"ז וז"ע. ומה שנכתב בפרי דרשו רבא אמר ראי' בעדים הוא ע"מ גל' רבא :

(ה) ב"כ דף נ"ב ע"א וע"כ דמ"ד רב אמר ראי' בעדים ושמואל אמר ראי' בקיום הפטר ליתא צ"כ ש' לפטעו ולנאחיה נראה שכן כי צנירס' רעיו והיינו דאמר רבא הא רב והא שמואל והא רבה והא ר' טעמא אבל בע"כ הוא ש"ס דברי רעיו דשמואל לפטעו לא פלי לומר ראי' בקיום עדים והא

המקח   שעור ל"ד ל"ה   והממכר

זים לנו לומר מן הדין אלו היה סומך על הראשון למה היה לרדך לכתוב כת' שני אלא מאחר שכתב את השני
 רצה לבטל את הרהשון אינני מהלו מן הסעבוד שהוא בין שני הזמני ועל הדא גרסינן (א) שני טורות
 היונאלי' בזה אהר זה בטל שני את הראשון אמר רב פפא ומורה רב נחמן דאי אוסיף בה דקלא לתוספת
 כתביה • פשיט' ראשון במכר ושני במתנה ליפות כתביה משום דיוכל דבר מלרא וכל סכן ראשון במתנה
 ושני במכר ודאי שניהם במוכר שניהם במתנ' בטל שני את הראשון מ"ט רפרס אמר אודוי אודי ליה רב אחא
 אמר אחולי אחיל גביה מאי זכייהו איבא זכייהו אורועי סהדי ולמכנס פירי ולטסק' מאן דסביר' ליה
 אודוי אודי ליה נכבטל הראשון (3) ואין לקמוך על העדי' החתומים בראשו פטר הראשון ויחזיר את
 הפירות שאכל בין שני הזמני' ומנת המלך נמי שהיה מזמן ראשון ועד זמן שני ראוי שיהיה על המוכ' אבל
 מאן דסבירא ליה אחולי אחיל גביה קא' סבר הוא מחל את ממונו לאחר שנכנס אותו קנין ברשותו כדין
 והרשו בעדות העדים שפאננת העידו ואין ללוקח שיהזיר את הפירות ולא למוכר שיתן מנת המלך • ומה
 שאנו פ"סקי' לעשות כדין אין מחייבי' את הלוקח להחזיר את הפירות שאכל בין שני הזמני' ואף אין מחייבי'
 את המוכר נהת מנת המלך שבין אותן שני הזמנים הילכך כל היבא שהיו סמיכתנעול על הסטר הראשון והיו
 ב"ח נאומר לתוין זמן הראשון דין הוא שלא יטרוף כלום ממנו ואם היו סמיכתנו על הסטר השני ובטלנו
 את הראשון כיון שב"ח זה מוקדם לסטר השני הרי זה גובה ממנו :

שעור ל"ה הלכות משפטי ההונאה • תדע שאסור הק' בה אונאה לישאל' • בכל ענייני מקח
 וממכר בכתיב ובי תמכרו ממכר לעמיתך • ואתה מולא מדקדוק הפסוק שהמוכ'
 והלוקח מזהדין באונאה דכתיב ובי תמכרו או קנה וגרסינן (א) במתנה אחד הלוקח וא' המוכר ים להם
 אונאה ושעורו במשפט האונאה שעור ידוע דאי' הוי' אותו שעור במתנה ובדמים שראוי להחזיר אותה אונאה
 ואם הוא פחות מאותו שעור אין ראוי להחזיר ואם הוא יתר מאותו שעור הוי' המקח בטל ותדע שאתה מולא
 ממון שאין בו חורת אונאה ואתה מוגא בני' אדם שאין עליהם חורת אונאה ועם פס עמים ידועים שאם
 עבר אותו עת אין לליקח שיתבע למוכר לאחר אותו עת בתורת אונאה • וחקידת האונאה שהזכרנו מהחלה
 אתה מולא אותו על הרבעת עניינים • הראשון שעור האונאה והוא שעור פחות המק' או שעור פחות
 הדמים ואם נכח' האונאה' משער' השת' הרי המקח קיי' ואין עליו להחזיר את האונאה ואם הוסיף להיות
 יתר משת' הרי המקח בטל ואם הוי' ההונאה פחות שלם שאינו לא פחות ולא יתר הרי המק' קיי'
 ועליו להחזיר אונאה • כדגד' • (3) אמר רבא האונאה פחות משות נקנה מקח יתר על פחות בטל
 מקח פחות קנה ומחזיר אונאה • ומה שאמרנו פחות קנה ומחזיר אונאה תדע דלא טנא שיהא פחות
 הדמים או פחות המקח דין א' ים עליו • ובגון שמכר מה שטוה טטה בפסעה כתאנה הלוקח בזה אחד
 שהוא פחות המקח ושמות המעות וכמו כן היבא שלקח מה שטוה טטה במתנה כתאנה המוכר בזה אחד
 שהוא שעור פחות המקח ושמות המעות ובאלו הפנים ראוי שיתקיים המק' ויחזיר האונאה ושעמים אתה
 מולא בחלוף בגון שהוא פחות מקח ולא פחות מעות או פחות מעות ולא פחות מקח ובגון שמכר טוה
 טכעה בטטה אף על פי שהאונאה אינה פחות מקח מ"מ פחות הוא מהמעט שנתן וים נמי על המוכר
 להחזיר אותה אונאה והמקח קיים • אבל מי שמכר טוה טכע במתנה אין כאן פחות לא למקח ולא למעו'
 ואין

	שעור ל"ד	זר	
(א) כתיבו' דף ע"ד ועשר' פשיטא כו' ושני ממכר ודאי שניהם מ' הוא ט"ס ונל' ושני במכר למדין משום דישא דנע"ס טוה דכחז בן אכל אי	(3) עיין פ"ט טס רט"ז ושום' דר"ה שבה' דנתיסו :	(4) זר	(5) ז"ע דף ג"ה ט"ב :
(2) זר	(3) ז"ע דף טז ע"ב	(4) זר	(5) ז"ע דף ג"ה ט"ב :

המקח שער ל"ה והממכר ס"ט

ואין עליו להחזיר אות' אונאה או שמכר שוה ממנה בשבועה ללא הויא האונאה לא שער שחית המקח וכן מעור שחית המעות ואין עליו להחזירה • והיבא שמוכר מזה שסיה חמשה בששה שאף על פי שהאונאה הוי יותר משחית המקח לא יסתר בו המקח בין שהיא שחית אומה שכתן וכן הדמי' אבל אזה מוגל יותר משחית כגון שלקח מה ששוה חמשה בארבעה או שמכר מה ששוה ארבעה בחמשה דהתם ודלי רלי' שיתבטל המקח ועל הדל גרסי' • (ג) האונאה ארבעה כסף מעשרים וארבעה לקבל שחית למקח והחומר רב כהנא איור שחית מקח שנינו ושמואל אמר שחית מעות נמי שכיבו דכילי עלמי' שוה שחית בחמשה ופי' שחית בשבע' כ"ע לא פליגי דלולין בחר נוקח ואונאה הוי כי פליגי' דזבי' שוה חמשה בשחית ושוה שבעה בשחית לשמואל דלזיל בחר מנעות אידי ואידי אונאה היא לרב כהנ' דלזיל בחר נוקח שוה חמשה בשחית הוי בטול מקח שוה שבעה בשחית הויא מחילה ושמואל איור כי אמרינן הוי מחילה ובטול מקח היבא דליכא • (ד) שחית משכי דרדי' היבא דליכא שחית חלה מלך אחד אונאה היא וקבעו הלכה כשמואל ותיני' בתי' בשמואל מי שהטול עליו ידו על העליונה • (ה) רזה אומר לו חן לי מעותי או חן לי מה שאונאתי מוכר לו שוה פס בהיפס מי נתאנה מוכר יד מוכר על העליונה רזה אומר לו חן לי מקחי או חן לי מה שאונאתי, אחזי לן מנהבא שהרשות ביד מי שנתאנה רזה יטול חן המקח כשער האונאה שכתא' רזה יטול דמי' ומה שאנו אימרים דהיבא דהוי יותר משחית שנתבטל המקח ואף על פי שכתמשה [פי' נעשה משיכה] לא אמרן סיבול לבטל ולהחזיר את המקח אלא אותו שנתאנה אבל המאנה אין בידו להחזיר כל היבא שנתמשה הסחורה ואף על פי שנתיקרה יותר מדמי' או שנתלולה יותר מדמי' מאחר משיכת הסחורה אין ביד הנמשה להחזיר שחית לקח הלוקח מה ששוה חמשה בארבעה מי היה המא' הלוק' ואחר כך נתלולה ואינה פיה כי אם שלשה אין על הליקח שיבטל המקח לפי שבשעת לקיחתו היה הריוח עמו ובין שמשך את הסחור קנאה ולאמלא שפומה את האונאה לא היה דרך כאן לבטול מקח אבל יש על המוכר לבטל את הממכר אם רזה בכך • והיבא שמוכר המוכר מה ששוה ארבעה בחמשה מי המאנה המוכר ואחר כך נתיקרה הסחורה ושוה פסה אף באן על המוכר לבטל את המכר לפי שבשעת המכר היה הריוח עמו וכבר קנאה הלוקח במשיכתו אותה ממנו ולאמלא שהיא עשה את האונאה לא היה כאן דרך לבטול מקח כהנא כל מה שמוסיף במקח הוי ללוקח אבל ודלי' רשות ביד הלוקח פאם רזה הוא לבטל את המקח הרשות בידו דהך גרסי' • (ו) אמ' רב חסד' מוכר לו שוה חמשה בששה מי נתאנה לוקח לוקח יכול לחזור בו ולא מוכר גמס דאמר אי למו דלויכיתן לא הויית מליית הדרת כך השתא דלויכיתן מליית הדרת כך ותיכא' יפות ומלאו רעות לוקח יכול לחזור בו ולא מוכר • מוכר לו מה ששוה ששה בחמשה והזלו ועמדו על שלשה מי נתאנה מוכר • מוכר יכול לחזור בו ולא לוקח משום דל' אי' לאו דלויכיתן לא מליית הדרת כך השת' מליית הדרת כך ותיכא' תוכא רעות ומלאו יפות מוכר יכול לחזור בו ולא לוקח • הענין השכי העתים שהזכרנו למעלה פאם עכב- אותו עת טוב אין יכול לחזור במה שנתאנה • תדע שלוקח יכול לחזור בו כל זמן שיש שחית שיראה הסחורה לזי' שהיא בקי' בה לדעת' אם יש בה אונאה את לאו ודין זה יתחלק לשני חלקים • החלק הא' אם היתה סחורתו

(ג) אם דף מ"ט ע"ב וציריטא שלפנינו רב אמר שחית מקח וגירסו' הריף רב כהנא :
 (ד) הנירסא שלפנינו כי אמרינן הוי מחילה וצטו' מקח היבא דליכא שחית משכי דרדי' אבל היבא דליכא כו' ורליתי גרף גירס' בגירסו' רצינו ולא יכלתי להצינ דצריהס עמי' שיטו' כס"ס • ומשפתי ומלאמי צרי' דפוס וכן צה"ל כי אמרינן עטילה וצטול מק היבא דליכא משכי דרדי' אבל היבא דליכא מלך פ

(ה) כהנ' חסד' וב"ל כיצד מוכר לו שוה ה' צו' מי נתמנה בלוקח יד הלוקח על העליונה רזה אומר כו' :
 (ו) צ"ב דף ע"ב ע"ב :

המקח שער ל"ה והממכר

סחורתו מע' דעוה בימות או כל מה שהוא ממין חלוק המטבעו' מאס היתה סחורתו זו מעשה במדינו' הוי
 שעורו כדי פיהה נלחמי ואס היה בכפרי' היה שעורו עד שיעלה ניוס השוק למקום שיש בו סס שלחמי
 סירמנה נו וסס שער זה העת ולא חוזר בחוזק העת טוב אין ללוקח לחזור בו ופשיטו סיהג בו סונגה יותר
 מסחמת אבל מה שהוא לצד המעות כגון שאר הסחורות לא הוי שעורו אלא כשעור סירמנה לחגור או לקרובו
 ונעולם אין המוכר יכול לבטל המכר ואף אין עליו להחזיר את החובלה אלא' הויא חובה בחזק שעור
 סירמנה לחגור או לקרובו ומין בשאר סחורות הללו חלוק בין מדינו' וכפרים ללעולם אס עבר זה העת אין
 עליו נבטנ המכר ולא סחזיר את האונאה כדג' * (ז) לענין מעשע עד אינתי מותר לחזור בכרכים עד
 ערבי סחמות בכפרי' עד כדי סירמנה למלחמי' ולענין שאר סחורות גרסי' * (ח) עד מתי מותר לחזור בו
 עד כדי סירמנה לחגור או לקרובו ואמרינו' * (ט) ומאי סנא סלע דקא מפלגי ומאי סכ' טלית ללא קמפלגי
 חוזר הכי' כי כהן נמי טלית בכרכי' דבא אמר טלית לכל איניס קיס ליה סלע לשלחמי הוה דקיס ליה בכרכים
 דסכיה שלחמי עד סירמ' לשלחמי בכפרי' דלא סכיה שלחמי עד ערבי סחמות * אבל מי סדולה ללא' ידי סמים
 יש בו נהמזר את סחורתו ולקבלה אס יש בה אונאה ואפילו לאחר י"ב חדס מקבלה הימנו ומין עליו אלא
 תרעומת וממר' * (י) רב חסד' מדת ססירות פנו כאן * והיכא סלא רנה לקבלה לאח' שעבר עליו הזמן
 שפי' בלעז והזמן שפי' בשאר הסחורות אין עליו אלא תרעומת * ותדע דכל היכא שחקקד וכמלא האונאה
 שהוא סחמת וגבר על העת ולא החזיר' טוב אין לו להחזיר' לאחר האונאה וכמו כן אי הויא נמי יותר משתו'
 ועבר על העת ולא תבטו טוב אין עליו להחזיר' ולא לתבוע האונאה ואס הוי פחות מסחמת אין לו לחבטו
 בשום תביעה בעולם ומפילו בחוזק אותו עת שאמרו וכל שכן אס עבר העת כדג' * (יא) אמר רבא פחות
 מסחמת נקנה מקח יתר על סחמת בטל מקח סחמת קנה ומחזיר אונאה וזה וזה בכדי סירמנה לחגור או
 לקריבו' * וכל זה שפי' היכא שכתאנה הלוקח אבל היכא שכתאנה המוכר אין לו שעור ללעילא יכול להחזיר
 דלמר' * (יב) רב נחמן לא פנו אלא לוקח אבל מוכר לעולם חוזר * וגרסינו (יג) חושפיכונגיה דרמי
 בר המא זבן חנורא וטעה חזייה דהוה עליב ח"ל אמאי עניבת ח"ל זכמי חמרל ואטעיי ח"ל חוזר כך ח"ל
 בכדי סירמנה לחגור או לקרובו סדריה לקמיה דרב נחמן ח"ל לא פנו אלא בלוקח אבל מוכר לעולם חוזר *
 הענין השלישי מי סדאוי להיות עליו דין האונאה ועי' שאין ראי' להיות עליו דין האונאה תדע דדין האונאה
 אינה אלא במוכר אותו ספק והיא סחורתו מעשו' למכור וליקח בריוח אבל בעל הבית ממכר מטלטלי' ביתו
 או מכלי אומנתו אין עליו דין אונאה ואפי' אס תבטו בחוזק כדי שעור כדי סירמנה וכ"ס אס תעכב לאחר
 אותו שעור ואף אין עליו בטול המקח * כדג' * (יד) ההוא גבר' דהוה מוזבן דרשכי שו חמסס וקרו פתא
 ולי

(ז) ז"מ דק ג"כ ע"ג :
 (ח) סס דק מ"ט ע"ג :
 (ט) סס דק ג"כ ע"ג ומ"ס כפרי רבינו ואמר אבי בי
 נתן בו' הוא ט"ס יג"ל כי תקן :
 (י) ז"מ סס ועיין בח"מ סי' רכ"ז סעיף ז' טכתז
 המחזר ואס יערר סזי' אונס בו' וכמז סמסע
 ז"מ י"ז דאף שעבר סאונס בו' ח"מ יכול לחזור
 עדין בו' עיי"ס וכפי' סגדה זו כמז עוד סמסע
 זמ' כ"ס ס"ק ד' * ועיין זי"ד סי' רל"ז סי"ג
 סג"ה סג"ה סס מחלוקי' סג"י וסאגרה ועיין
 עוד זי"ד סי' רל"ז פ"ה ס"ה זמ' סרי"ס כס'
 קנ"ס ונמ"א זמ"ה סי' קס"ס ס"ק י"ז תפסא' זמ'
 זמ' יעקב סי' ע' :
 (יא) סס זמ' דק מ"ט ע"ג :
 (יב) סס זמ' דק ג"כ ע"ג :
 (יג) ז"מ סס ועיין בח"מ סי' רכ"ז סעיף ז' טכתז
 המחזר ואס יערר סזי' אונס בו' וכמז סמסע
 ז"מ י"ז דאף שעבר סאונס בו' ח"מ יכול לחזור
 עדין בו' עיי"ס וכפי' סגדה זו כמז עוד סמסע
 זמ' כ"ס ס"ק ד' * ועיין זי"ד סי' רל"ז סי"ג
 סג"ה סג"ה סס מחלוקי' סג"י וסאגרה ועיין
 עוד זי"ד סי' רל"ז פ"ה ס"ה זמ' סרי"ס כס'
 קנ"ס ונמ"א זמ"ה סי' קס"ס ס"ק י"ז תפסא' זמ'
 זמ' יעקב סי' ע' :
 (יד) סס זמ' דק ג"כ ע"ג :

המקח שער ל"ה והממכר ע

אזי הוה יחזיקן ליה חמשה ופלג הוה מקיל אמר ההוא גבר אי יחיבנא ליה חמשה ופלגא הוה מחילה
 יחיבנא ליה שחא ותבענא ליה יחב ליה אחא לקמיה דרבא א"ל לא סנו אלא בלוקח מן התגר אבל בלוקח
 מבבל הבית אין עליו אינאה ואומר רב דימי יישר וכן א"ר אלעזר יישר והא חנן תנן כשם שאינאה להדיע
 כך אינאה לחנן מאן הדיוט נאו בעל הבית אמר רב פפא בלרווי ופירושו הגרריי שמוסין יריעות פסחן
 ומוכרין אותן הענין הרביעי דברים שאין בהם דין אינאה * חדע שהתורה לא הזהירה הלח בדבר
 הנתן מיד ליד כגון מטלטלים שאלמר או קנה מיד עמיחך דבר הנקנה מיד ליד יולא מכלל הקרקעות שאין
 נטלים מיד ליד וכמותן העבדים מחחו שהוקשו לקרקעות כדכתיב והתנחלתם אותם לבניכם אחריכם
 לרשת אחוזת וילא נמי מן הכלל מי שמוכר שטר חובותיו פיש לו על אחרים לפי שהקינה אותו אינו קונה
 אותו למסו הממו' הגכחז בהן וכגון שיש לראובן על שמעון מנה בשט"ו ומכר ראובן אותו שטר ללוי אבל
 היכא שקונה את השטרות לנריך גוף השטרות מתם כגון מלריך להם מפני שהוא בשם או הדומה לו הרי יש
 עליו דין האונאה כדג' * (ט"ו) ואלו דברים שאין להם אונאה העבדי והשטרות והקרקעות ואין בהם
 לא תשלומי כפל ולא תשלומי ד' וה' שומר חנם אינו נשבע שומר שכר אינו משלם * ר' שמעון אומר קדמי'
 שחייב באחריותו יש להם אונאה ושאינו חייב באחריותו אין להם אונאה ר' יהודה אומר אף המוכר ס"ת
 בהמה ומרגלית אין להם אונאה אמרו לו לא אמרו אלא ונתנו רבנן וכי תמכרו ממכר דבר הנקנה מיד
 ליד ילאו קרקעות שאין מטלטלים ילאו עבדים שהוקשו לקרקעות ילאו שטרות שאעפ"י שהטלטלים אין
 גופן ממון דלמר קרא ממכר מי שגופו מכור וקבוי ילאו אלו שאין גופן מכור וקבוי שאין עומדים אלא לראיה
 מכאן אמרו המוכר שטרותיו לנכס יש להם אונאה מאי קמ"ל לאפוקי מדרב הונא דאמר אין אינאה
 לפרוטות * ותדע דכל כמה שיש בעולם יש בהן דין אונא' לבר אלו הממכרים שהזכרנו כאן כגון הקרקעו'
 והעבדי והשטרות ומכירת שטרות וההקדשות וכמו שאמר' בהלכות הקדש בשער שחראה לקמן שהסדרתי
 לו * ותדע שאלו הממכרים המולאי' מכלל אונאה אפי' אם נמכרו פי שנים צשווייהם אין בהם תורת אונאה
 ילאו יחיד ולא כלום כדג' * (ט"ו) לענין מלכות זבן נוכראה במאתן ושוי מלה סבור מינה א"ל בר גלרע
 לפליחא לתקוני שדרתיך ולא לפותי א"ל מר קשישא צריה דרב הקדא לרב אפי' הכי אמרי כהרדעי משמי'
 דרב נחמן אין אונאה לקרקעות אחרי' לן מדברי רב נחמן דמה שהפי' אין אונאה לקרקעות ר"ל לא שכל
 מה שיש בו אונאה ולא שכל מה שיש בו בטול מקח דאין אונאה לקרקעות כלל מאחר שהפי'בו על מי שנקח
 פי שנים בדמיו - ואם יש להקפות מדברי רב נחמן על רב נחמן דהא אייר * (י"ז) רב נחמן לענין בטול
 נקח אמר רבא אמר לי חסא בעא ר' אחי אונאה אין להם * בטול מקח יש להם או אין להם אמר רב נחמן
 אמר חסא פשוט ר' אחי אונאה אין להם בטול מקח יש להם יש לנו לתרץ ולומר דרב נחמן לדברי חסא
 ולדברי ר' אחי מקפדו וליה לא סביר' ליה ואין לסמוך עלה הא דחסא אלא הדא שגאמר' משמיה דרב נחמן
 עגמו והא מה שהזכרנו וכל מה שפירש' הוי כמו שמוכר את ממוכרו או שלקח שום חפץ בעגמו ונתאנה *
 אבל מי שמוכר ממון שאינו שלו כגון מכיר' צ"ד ליתומים או לאלמנות או מבירת אפטרופיב כבר פירשנו
 תורתם בשער השפי' בזה החבור * ולעולם אלו הארבעה המולאים מתורת אונאה הוה דאין בהם תורת
 האונאה וכמו שפי' אבל כל מיר' הממכר יש בו דין אונאה שחוחזר אונאה וקנה ופחות משפות נקנה

(ט"ו) שם דף נ"ז ע"א וע"ב וגרסין לאפוקי מדר' כהנא :
 (ט"ז) צ"ע דף ק"ה סוף ע"א וכ"כ הרמב"ם צ"ע הוכח דגם צלגלא ליבא אינאה * והרמב"ם צ"ע * ממכירה ס"ח הוסיף דאף שזה אף צדיקד אין בו אונאה וענין צ"ע ס"ו סוף ל"ט צבטס וצ"ע

רנ"א סכ"ט דהביה דעת מקלת מוסקי' ציתר
 ממלגא הוי אינאה וצממע שם ס"ח צ"ב כתב בדעת
 הפוסקי' הללו אף צלגלא הוי אינאה יצ"ע צ"ב
 ס"ק י"ז :
 צ"ע דף נ"ז ע"א ו"מא' המוס' שם גמרן קושי'
 דיעו וענין ע"א הרמב"ם וצ"ב :
 (י"ח)

המקה שער לה ל"ו והממכר

מקרא ויתר משתחוץ צטל מקח • ותדע דעקר האוכלה היבא שמכר חפץ ביותר מסווי יבחן בחותו מקום ובאותו העת וכמו כן אם מכרו בפתות יבחן סווי בלותו-מקום ובאותו העת • ותדע שאין דין אוכלה אלף בהשוואת חפץ כגון פתות דלעני או הוסיף בדמיו אבל פתיתת החפץ בעלמו כגון שאמר לו כך וכך ליטרי וכוונת פתות כך וכך מלה או כך וכך אמית או כך וכך מנין וכמלא פתות או כמלא יתר הרי אותו שנתחנה יכול לחזור ויכול לתבוע עטור מה שנתחנה בו וכמו שפי' עיקרה בשער מדידת הקרקע ועל הדא גרסינן (י"ה) אמר רבא כל שבמדה יבצמסקל ושכמנין אפי' מכדי אוכלה חוזר • ותדע שהחנאי נבטל הלכות האוכלה כגון שאם פיר' המולר ללוקח ואמר לו זה החפץ שאני מוכר לך במאתים אינו סוה זה הדמים ועל זה אתה נכבס אין על המוכר תורת אוכלה כיון שהודיעו • וכמו כן אם פירס הלוקח למוכר ואמר לו זה החפץ שאני לוקח ממך צדך וכך יודע אני שסוה יתר אין על הלוקח תורת אוכלה מאחר שהודיעו כדגרב' • (י"ט) חתמר ע"נ שאין לך עליו אוכלה • רב אמר יש לו עליו אוכלה • ושמואל אמר אין לו עליו אוכלה והמרינן בצלוגתא דרבי מאיר ורבי יהודה קונפלגי דתנן האומר לאספה הרי את מקודשת לי ע"ה שאין לך עלי שאר כבות ועוכה הרי זו מקודשת ותכלו צטל דברי ר"מ ר' יהודה אומר צדדך פל-תנן תכלו קיים ולתסקתא אמר רבי מתורתא רב כר' מאיר ושמואל כר' יהודה • רבא אמר לא קפיה כאן בסקה אבל במפרס כגון מוכר שאמר ללוקח חפץ זה שאני מוכר לך במאתים יודע אני כי צו שאינו סוה אלף מנה ואין לך עלי אוכלה אין לו עליו אוכלה • וכן לוקח שמר למוכר וכו' :

שער ל"ו

דין המוכר פטרי חוב שיש לו על אחרים וא"כ מוחל אותן לאותם עליו מנובו • וכן ראוון שיש לו שטר חוב על שמעון ומוכרו ללוי והניח לו מקלת הדמים שימתין לוי על שמעון עד שיגיע זמנו וא"כ בא ראוון ומחל אותו לשמעון אין על שמעון לפדות כלום ואין יכול לוי לתבועו אעפ"י שקדמו לקיחתו של לוי באתו שטר משום דאמרין דאיתיה מחילתו של ראוון • ובטלה לקיחתו של לוי ויחזור לוי על ראוון בדמים שנתן לו • והיבא שנות ראוון כמי לאהר שמכר לוי אותו שטר חוב ובא יורש של ראוון ומחל אותו לשמעון הוי מחול ואין לוי יכול לתבוע את שמעון • כדגרסינן • (ה) אמר שמואל המוכר שטר חוב לחברו וחזר ומחלו מוחל ואפילו יורש מוחל • וגרסינן • (ג) קריביתא דרב כחון זבינת לכחובתה בטובת הנאה • אוכסיבא ואיגרשה ושביבת אתו יורשים וקא תבעי לה לברתא • אמר רב כחון כיבא דליקוב עלה דתיזול ותהלה לכתובתה דאיננה לגביה דאבוב ותהדר ותירתה מיביה שבעה זולא ואסתה • אמר רב כחון עשינו עלמנו כעורכי הדיינים • מעקרא סבר ומצדך אל תפעלם • ולצדק סבר אדם חשוב שאני • אבל אם בא שמעון שעליו החוב וכחצ שטר חוב ללוי הלוקח על עלמו כמלא שאין לו לראוון לאהר מייכן לא סימחול ולא שיעפה בו כלום דהא כחולק ליה ומחילתו לכתר הכי אינה מועלת וגבי לוי משמעון • כדגר' • (ג) אמר רב הונא בריה דרב יהושע אי פקח האי מקרקס לזה בזוי ובתיב ליה שטרק בשמיה אמר אמיתר מאן דדאין דיבא דגרמי מגבי ציה דמי שטרק מפגלי ומאן דלא דאין דין דגרמי מגבי ציה דמי כירדא בעלמא • אכפיייה רפרס לרב אסי ואגבי ציה ככשורא ללמי :

שער ל"ז

(י"ט) ג"מ דף ג"ז ע"ב אפילו פתות מכדי כ"ל : (י"ט) • שם דף כ"א ע"ב :

ד   שער ל"ו   וחד

- (ה) ג"ה דף פ"ט ע"ב ודכות' ט"ו ע"ב :
 (ג) כטורי' דף פ"ה ע"ב וגרסינן אתו וקא • תבעו לה לגרשה ופרשי' אתי לקומו' וקא תבעי עיין בשראם
 שם דמת' דאיהו רמת הנבל וקמ"ל דיכולה למחול לפגמה ועיין בראש ע"ב ס"ה ק"ס ופרשי' ס' ס"ז סעף כ"ג ותבעי ס"ה ס' ותנן ס"ה ס"ז ונריף
- גרס אגרשה ושביב אתו יורשים קא תבעי לגרשה ורשי"ט צדדך :
 (ג) שם דף ע"ז ע"ב ושיין מצדדי שהיה דברי דמינו דעיין בש"ס ס' ס"ז צדדך ס"ה ק"ט ע"ב לכותי מצדדי דמינו •

(ה)